

ÖSKÜ KÖZSÉG

„ÚJ” TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

ÉS

„ÚJ” TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

VÉLEMÉNYEZÉSI TERVDOKUMENTÁCIÓ

MEGBÍZÓ:

Öskü Község Önkormányzata
8191 Öskü, Szabadság tér 1.

2020. június

ÖSKÜ KÖZSÉG

„ÚJ” TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

ÉS

„ÚJ” TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

Dokumentációk:

I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

II. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

III. TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

IV. HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT

V. ALÁTÁMASZTÓ JAVASLATOK

VI. TELEPÜLÉSI ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

VII. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

TERVEZŐK:

Településrendezés
Pápai Építész Stúdió Kft.
8500 Pápa, Eötvös u. 24.
Mezei László okl. építészmérnök
TT/É 19-0006

Településrendezés, tájrendezés, környezetvédelem
TÁJOLÓ-TERV Kft.
1074 Budapest, Rottenbiller u. 24.

Auer Jolán
vezető terület- és településtervező
településrendezési zöldfelületi
és tájrendező vezető tervező
TT1,TK/1, TR 01-5003

Pisák Brigitta
okl. tájépítészmérnök
TÁJOLÓ-TERV Kft.

M. Andrási Ágnes
okl. tájépítészmérnök
TÁJOLÓ-TERV Kft.

Közlekedés
MOBIL CITY Mérnöki Tanácsadó Bt.
2131 GÖD, Bodza u. 2.

Dr. Macsinka Klára
okl. építőmérnök, közlekedéstervező
KÉ-K, Tkö 13-1017

Szücs Gergely
okl. építőmérnök
MOBIL CITY Bt.

Közmű
KÉSZ Kft.
1016 Budapest, Naphegy utca 26.

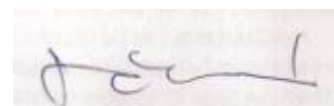
Hanczár Emőke
okl. gépészmérnök és községrendező szakmérnök
településtervezési energia-közmű, -hírközlés, -vízközmű tervező
TE, TH, TV 01-2418

Bíró Attila okl. építőmérnök
településtervezési energia-közmű, -hírközlés, -vízközmű tervező
TE, TH, TV 01-2456

Régészet
Dr. Tankó Károly régész (szakértői nyilvántartási szám OKM 289/2008)

Tartalom

1.	HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ	11
1.1.	Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	11
1.2.	A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata	13
1.2.1.	Országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció (oftk).....	13
1.2.2.	Veszprém megye területfejlesztési koncepciója	16
1.3.	A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	17
1.3.1.	Térszerkezeti tervek	17
1.3.2.	Térségi övezetek	19
1.4.	A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek vonatkozó megállapításai.....	27
1.4.1.	Olaszfalu	27
1.4.2.	Tés.....	27
1.4.3.	Várpalota	27
1.4.4.	Pétfürdő	28
1.4.5.	Berhida	28
1.4.6.	Vilonya	29
1.4.7.	Sóly.....	29
1.4.8.	Hajmáskér.....	30
1.5.	Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	30
1.5.1.	A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai	30
1.5.2.	Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	30
1.6.	A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	30
1.6.1.	A hatályban lévő településrendezési eszközök	30
1.6.2.	A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult, ill. Meg nem valósult elemek	31
1.7.	A település társadalma	31
1.7.1.	Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség	31
1.7.2.	Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok.....	37
1.7.3.	Települési identitást erősítő tényezők.....	37
1.8.	A település humán infrastruktúrája	38
1.8.1.	Humán közszolgáltatások.....	38
1.8.2.	Esélyegyenlőség biztosítása	39
1.9.	A település gazdasága	39
1.9.1.	A település gazdasági súlya, szerepköre	39
1.9.2.	A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	40
1.9.3.	A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	41
1.9.4.	A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, k+f stb.).....	41
1.9.5.	Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	44
1.10.	Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	46
1.10.1.	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program.....	46
1.10.2.	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	48
1.10.3.	Gazdaságfejlesztési tevékenység	49
1.10.4.	Foglalkoztatáspolitikai	50
1.10.5.	Lakás- és helyiséggazdálkodás	50
1.10.6.	Intézményfenntartás	50
1.10.7.	Energiagazdálkodás	51
1.11.	Településüzemeltetési szolgáltatások	51

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata	52
1.12.1. Természeti adottságok	52
1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet	55
1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek	57
1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése	66
1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	67
1.13.1. A települési zöldfelületi rendszer elemei	67
1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái	70
1.14. Az épített környezet vizsgálata	70
1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata	70
1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata	74
1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter	74
1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	74
1.14.5. Az építmények vizsgálata	75
1.14.6. Az épített környezet értékei	76
1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái	80
1.15. Közlekedés	81
1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok	81
1.15.2. Közúti közlekedés	84
1.15.3. Közösségi közlekedés	84
1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés	85
1.15.5. Parkolás	85
1.16. Közművesítés	85
1.16.1. Vízgazdálkodás és vízellátás	85
1.16.2. 1.16.2 energiaközművek	88
1.16.3. Elektronikus hírközlés	92
1.17. Környezetvédelem	93
1.17.1. Talaj	93
1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek	97
1.17.3. Levegőtisztaság védelme	100
1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés	103
1.17.5. Sugárzás védelem	105
1.17.6. Hulladékkezelés	105
1.17.7. Vizuális környezetterhelés	107
1.17.8. Árvízvédelem	107
1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	107
1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)	107
1.18.1. Építésföldtani korlátok	107
1.18.2. Vízrajzi veszélyeztetettség	108
1.18.3. Egyéb	109
1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely	109
1.20. Klíma	109
2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	111
2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése	111
2.1.1. Településhálózat	111
2.1.2. Társadalom	111
2.1.3. Gazdaság	111
2.1.4. Táji és természeti adottságok	112
2.1.5. Zöldfelületek	112
2.1.6. Épített környezet	113
2.1.7. Közlekedés	114
2.1.8. Közművek és elektronikus hírközlés	115
2.1.9. Környezetvédelem	116
3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	118

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis.....	118
3.1.1. A folyamatok értékelése	118
3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	118
3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata	123
3.2. Problématérkép, értéktérkép	123
3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	124
3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása	124
3.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	125
3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	125

TERVLAPOK:

VR-V1	Öskü területegységei nyilvántartott fekvés szerint
VR-V3	Beépített és be nem épített telkek
VR-V4	Tulajdonviszonyok
VR-V5-a	Teleknagyságok (kül- és belterület)
VR-V5-b	Teleknagyságok (volt zártkert)
VR-V6-a	Beépítettség (kül- és belterület)
VR-V6-b	Beépítettség (volt zártkert)
VR-V7-a	Épületfunkciók (belterület)
VR-V7-b	Épületfunkciók (volt zártkert)
VR-V8	Érték- és problématérkép
TK-V1	Táji-, természeti értékek
TK-V2	Erdők rendeltetése
TK-V3	Domborzat
KV-V1	Környezeti állapot vizsgálata
KV-V2	Művelési ágak és minőségi osztályok
KM-V1	Vízellátás vizsgálata (1 : 20 000)
KM-V2	Vízellátás vizsgálata (1 : 10 000)
KM-V3	Szennyvízelvezetés vizsgálata (1 : 20 000)
KM-V4	Szennyvízelvezetés vizsgálata (1 : 10 000)
KM-V5	Villamosenergia ellátás vizsgálata
KM-V6	Földgázellátás vizsgálata (1 : 20 000)
KM-V7	Földgázellátás vizsgálata (1 : 10 000)
KM-V8	Hírközlési hálózatok (1 : 20 000)
KM-V9	Hírközlési hálózatok (1 : 20 000)

TÁBLÁZATOK:

1. táblázat: Várpalotai járás településeinek főbb jellemzői (forrás: KSH 2011).....	12
2. táblázat: Az OFTK által meghatározott jövőkép és annak elérését szolgáló átfogó és specifikus célok	14
3. táblázat: Lakónépesség alakulása Öskü és a Várpalotai járás területén a népszámlálások idején (forrás: KSH).....	32
4. táblázat: Legmagasabb iskolai végzettség alakulása Öskün	43
5. táblázat: 7 éves és idősebb népesség legmagasabb iskolai végzettség szerint.....	43
6. táblázat: Négyzetméterárak alakulása országos és megyei viszonylatban, 2019 március 1-jén.....	45
7. táblázat: Ingatlanárak alakulása országos és megyei viszonylatban, 2019 március 1-jén (forrás: http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Öskü)	45
8. táblázat: Lakásállomány és lakók viszonyának alakulása Öskün	45

9. táblázat: Öskü község 2017. évi bevételeinek a főbb bevételi jogcímek szerinti megoszlása (forrás: 3/2017 (III.8.) önk. rendelet 4. sz. melléklete).....	47
10. táblázat: Öskü község 2017. évi kiadásainak főbb bevételi jogcímek szerinti megoszlása ((forrás: 3/2017 (III.8.) önk. rendelet 5. sz. melléklete).....	47
11. táblázat: Településüzemeltetési szolgáltatók listája.....	52
12. táblázat: Öskü egyedi tájértékei (forrás: http://tajertektar.hu	59
13. táblázat: A Hajmáskéri Törökcsapás (HUBF20023) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület által érintett helyrajzi számok.....	61
14. táblázat: A Hajmáskéri Törökcsapás (HUBF20023) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen található jelölő élőhelyek.....	61
15. táblázat: A Hajmáskéri Törökcsapás (HUBF20023) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kijelölés alapjául szolgáló jelölő fajok.....	61
16. táblázat: A Keleti-Bakony (HUBF20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület által érintett helyrajzi számok.....	62
17. táblázat: A Keleti-Bakony (HUBF20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen előforduló védendő fajok.....	63
18. táblázat: A Keleti-Bakony (HUBF20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen előforduló védendő élőhelyek.....	64
19. táblázat: A Péti-hegy (HUBF20021) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület által érintett helyrajzi számok.....	64
20. táblázat: A Péti-hegy (HUBF20021) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen található jelölő élőhelyek.....	64
21. táblázat: A Péti-hegy (HUBF20021) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kijelölés alapjául szolgáló jelölő fajok.....	65
22. táblázat: Öskü zöldterületek listája.....	68
23. táblázat: Öskü intézményei és szolgáltatói.....	72
25. táblázat: Öskün található régészeti lelőhelyek.....	77
25. táblázat: Öskün található műemlékek.....	79
26. táblázat: Öskün található műemléki környezetek.....	80
27. táblázat: Zónacsoportok légszennyező anyagok szerint.....	101

ÁBRÁK:

1. ábra: Öskü elhelyezkedése.....	11
2. ábra: Várpalotai járás elhelyezkedése Veszprém megyében (www.wikipedia.org).....	11
3. ábra: Várpalotai járás települései és kapcsolatai (www.jarsinfo.hu).....	12
4. ábra: A terület- és településfejlesztési dokumentumok kapcsolata (forrás: TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés).....	13
5. ábra: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió prioritásai 2020. (forrás: OFTK).....	15
6. ábra: Lakosságszám alakulása Öskü területén 1870-től napjainkig (forrás: www.nepesseg.com).....	31
7. ábra: Lakónépesség száma az év végén Öskü területén (forrás: TeIR).....	32
8. ábra: Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék) 2005-2015 között Öskü területén (sárga oszlop), a megyei tendenciához viszonyítva (forrás: TeIR).....	32
9. ábra: Odavándorlások száma Öskün (fő) (forrás: TeIR).....	33
10. ábra: Elvándorlások száma Öskün (fő) (forrás: TeIR).....	33
11. ábra: Vándorlási egyenleg Öskü területén, a járási, megyei és országos tendenciához viszonyítva (forrás: TeIR).....	33
12. ábra: Öregedési mutató Öskü területén, a járási, megyei és országos tendenciához viszonyítva (forrás: TeIR).....	34
13. ábra: Öskü korfája a 2011-es népszámlálás alapján (TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés, adatforrás: KSH).....	34
14. ábra: Regisztrált munkanélküliek száma (forrás: TeIR).....	35

15. ábra: A foglalkoztatottak aránya a népességben belül a Várpalotai járás településein (forrás: KSH 2011)	36
16. ábra: Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem (forrás: TeIR).....	36
17. ábra: Száz lakosra vetített adófizetők aránya % (forrás: TeIR).....	37
18. ábra: Óvodába beírt gyermekek száma (fő) (forrás: TeIR)	38
19. ábra: Általános iskolába beíratott tanulók száma (forrás: TeIR)	38
20. ábra: Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya (%) 2001, 2011 (forrás: TeIR 2019.03.04.)	40
21. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek száma (db).....	40
22. ábra: 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 2011-2014 között Öskүн a térségi tendenciákhoz viszonyítva (forrás: TEIR 2019.02.25.).....	40
23. ábra: Elérési idő kistérségközpontig (forrás: Teir térinformatika - elérhetőségek)	41
24. ábra: Elérési idő megyeszékhelyig (forrás: Teir térinformatika - elérhetőségek)	42
25. ábra: Budapest elérési ideje Öskүről 2016-ban (forrás: TEIR térinformatika 2019. 03. 01.)	42
26. ábra Vasútállomás elérési ideje Öskүről 2012-ben (forrás: TEIR térinformatika 2016.08.15.)	42
27. ábra: Regisztrált munkanélküliek száma (fő)	44
28. ábra: Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra	44
29. ábra: Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak megoszlása az aktív korúak arányában (%)	44
30. ábra: Az ingatlanok számának alakulása Öskүн 2001-2014 között.....	45
31. ábra: Földrajzi tájak elhelyezkedése Öskү területén.....	52
32. ábra: Öskү domborzati adottságai	52
33. ábra: Öskү és térségének földtani adottságai	53
34. ábra: Genetikus talajtípusok Öskү és térségében.....	53
35. ábra: Öskү az első katonai felmérésen (forrás:mapire.eu)	56
36. ábra: Öskү a második katonai felmérésen	56
37. ábra: Öskү a harmadik katonai felmérésen.....	56
38. ábra: Öskү műholdképe	56
39. ábra: Öskү tájszerkezete (TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés, Corine Land Cover 2012)	57
40. ábra: a Trtv. szerinti OTrT által lehatárolt „Tájvédelmi terület övezete” Öskү területén	57
41. ábra: Érzékeny Természeti Területek elhelyezkedése Öskүн (forrás: Balaton-felvidéki NPI)	58
42. ábra: A Öskү egyedi tájértékek elhelyezkedése (forrás: http://tajertekar.hu)	60
43. ábra: Az Országos Ökológiai Hálózat területeinek elhelyezkedése Öskүн (forrás: Trtv).66	66
44. ábra: A Öskүн épült lakások építési idő szerint (db) (adatforrás: KSH Népszámlálás 2011, saját szerkesztés).....	70
45. ábra: A Öskүн épült lakások szobák száma szerint (db,%) (adatforrás: KSH Népszámlálás 2011, saját szerkesztés).....	71
46. ábra: A Öskүн épült lakások alapterület szerint (db,%) (adatforrás: KSH Népszámlálás 2011, saját szerkesztés).....	71
47. ábra: Öskүн található intézmények és az oktatási valamint orvosi szolgáltatások	73
48. ábra: Öskүн található lakások megoszlása tulajdonjog szerint.....	74
49. ábra: A helyi védett területek lehatárolása (forrás: 16/2017. (XI.30.) önkormányzati rendelet)	80
50. ábra: Az európai főúthálózat Magyarországon áthaladó elemei	81
51. ábra: Nitrátérzékeny területek Öskү területén a 27/2006 /II.7. Korm.Rend. alapján forrás: TEIR, http://gis.teir.hu/teirgis_termeszvetvedelem/	94
52. ábra: Trtv szerinti új OTrT alapján a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek.....	94
53. ábra: 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet alapján jó termőhelyi adottságú szántóterületek	94
54. ábra: Talajértékszám Öskү területén	95
55. ábra VMTTrT Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete Öskү területén.....	95

56. ábra: VM Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztályától kapott bányaterületek lehatárolása	96
57. ábra: VMTrT Felszíni veszélyforrás-terület övezete Öskü területén	96
58. ábra: VM Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztályától kapott felszínmozgások által veszélyeztetett területek lehatárolása.....	96
59. ábra: Öskü területe Magyarország szeizmikus zónatérképén.....	97
60. ábra: a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek lehatárolása (Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása)	98
61. ábra: Országos vízminőség-védelmi terület övezete (Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása).....	98
62. ábra: Vízminőség-védelmi területek az Mvm rendelet szerint.....	98
63. ábra: Nyílt karsztterületek Öskü területén	99
64. ábra: Hidrogeológiai védőterületek Öskü területén (Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása)	99
65. ábra: Monitoring pontok Öskü területén (forrás: Észak-Mezőföld és Kelet-Bakony tervezési alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terv, Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április).....	100
66. ábra: Éves szennyezőanyag kibocsátás alakulása (kg/év) adatforrás: OKIR LAIR, saját szerkesztés	102
67. ábra: Háztartási gázfogyasztás, egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (1000 m ³ /fő) forrás: TEIR	102
68. ábra: Az Ösküből elszállított hulladék mennyisége és összetétele	106
69. ábra: Közműolló Öskü területén	106

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK

Öskü Község Önkormányzata az 15/2018. (III.13.) Kt. határozatában döntött a Településfejlesztési koncepció (továbbiakban: TFK) és az új településrendezési eszközök (továbbiakban: TRE) készítéséről. Új településrendezési eszközök a Településszerkezeti terv (továbbiakban: TSZT), a helyi építési szabályzat (továbbiakban: HÉSZ) és annak rajzi mellékletét képező Szabályozási tervek (továbbiakban: SZT). A TRE a teljes közigazgatási területre készül, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet mellékleteiben szereplő tartalommal.

A tervezési feladatokkal az Önkormányzat a Pápai Építész Stúdió Kft.-t bízta meg. A TFK, valamint a TRE készítése egymást követően történik.

A TFK és a TRE megalapozásához közös Megalapozó vizsgálatok készültek. A Megalapozó vizsgálatokkal párhuzamosan elkészültek a Települési örökségvédelmi hatástanulmány vizsgálati munkarészei is —aktualizálva az Értékleltárt is—, annak érdekében, hogy a TAK és a TKR számára friss értékvizsgálat szolgálhasson alapul. A Települési örökségvédelmi hatástanulmány a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) kormányrendelet mellékletében szereplő tartalommal készül.

A TAK-ot és a TKR-t Öskü Önkormányzata 2017. novemberében elfogadta.

Mivel a TSZT és HÉSZ egyidőben készül, közös szakági Alátámasztó javaslatok készülnek majd.

A megbízás keretében elkészülő tervezési feladatok az alábbi kötetekben kerültek/kerülnek dokumentálásra:

- I. Megalapozó vizsgálatok
- II. Településfejlesztési koncepció
- III. Településszerkezeti terv
- IV. Helyi építési szabályzat
- V. Alátámasztó javaslatok
- VI. Települési örökségvédelmi hatástanulmány
- VII. Környezeti értékelés

A TFK és a TRE a 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet szerinti ún. teljes eljárással kerül egyeztetésre.

Jelen tervdokumentáció

Öskü Község „új” településfejlesztési koncepciójának és „új” településrendezési eszközeinek készítése.

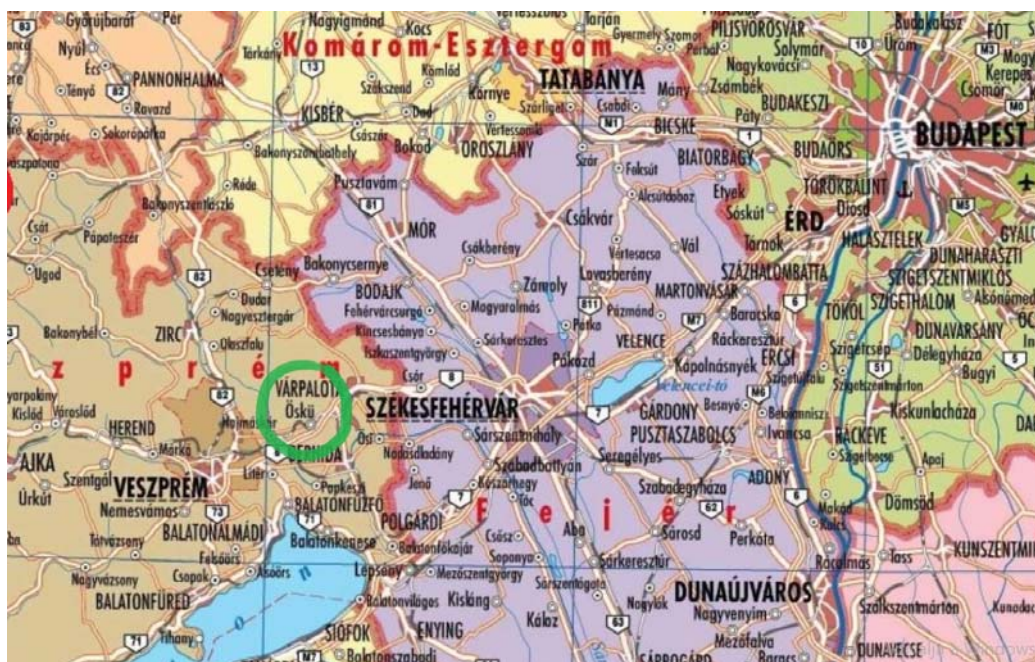
I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

c. Véleményezési tervdokumentáció.

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

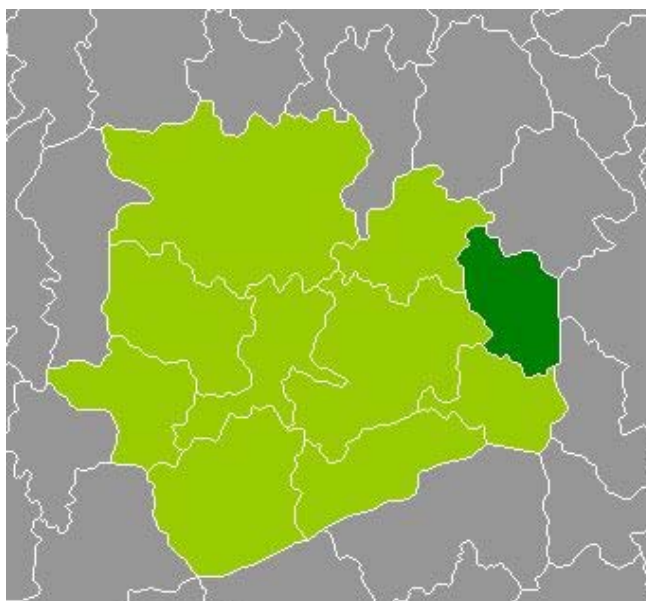
1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Öskü község a Közép-dunántúli régióban, Veszprém megyében, Fejér és Veszprém Megye közigazgatási határához közel helyezkedik el, Várpalota és Veszprém között található. A települést északról Olaszfalu és Tés, keletről Várpalota és Pétfürdő, délről Berhida és Vilonya, nyugatról pedig Sóly és Hajmáskér határolja.

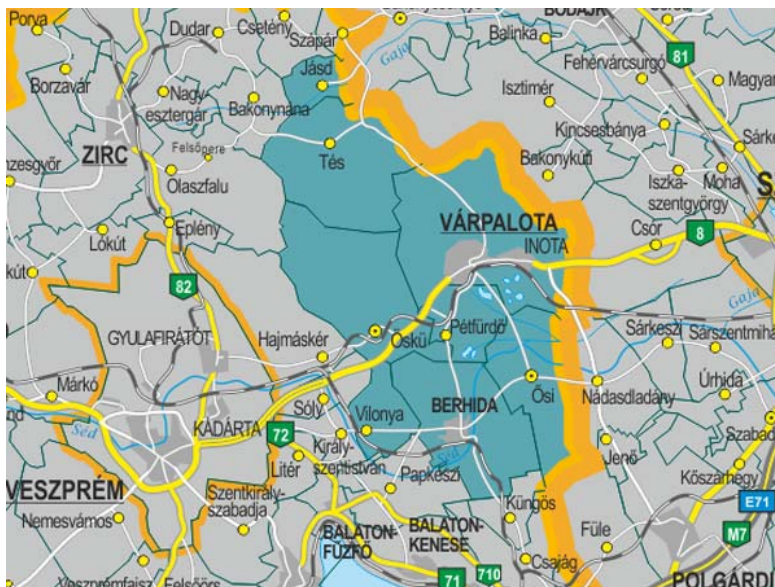
1. ábra: Öskü elhelyezkedése

Öskü a Közép-Dunántúli Régióhoz tartozó település. A régió az ország harmadik legfejlettebb régiója. A település Veszprém megyén belül a Várpalotai járáshoz tartozik.

2. ábra: Várpalotai járás elhelyezkedése Veszprém megyében (www.wikipedia.org)

A Várpalotai járás a 2013-ban újonnan létrehozott járások közé tartozik, a járások 1983-as megszüntetése előtt nem létezett. A járás központja Várpalota, melyen kívül még 7 település tartozik a járáshoz. A járáson kelet-nyugat irányban halad keresztül a 8. sz. főút. Öskü jól megközelíthető, Székesfehérvár felől a 7202 j. összekötő úton, Várpalota felől a 72106 j. bekötő úton, délről, Polgárdi felől pedig a 7206 j. összekötő úton érhető el.

3. ábra: Várpalotai járás települései és kapcsolatai (www.jarsinfo.hu)

A járáson halad keresztül a Székesfehérvár-Szombathelyi vasútvonal, továbbá a Berhidán és Vilonyán keresztül haladó 27.sz. számú Lepsény-Veszprém vasútvonal, melyen személyforgalom nem található. Teherforgalmi célokkal, valamint elkerülő, mentesítő vonalként van fenntartva. Öskүн a Székesfehérvár-Szombathelyi vasútvonalnak megállója található.

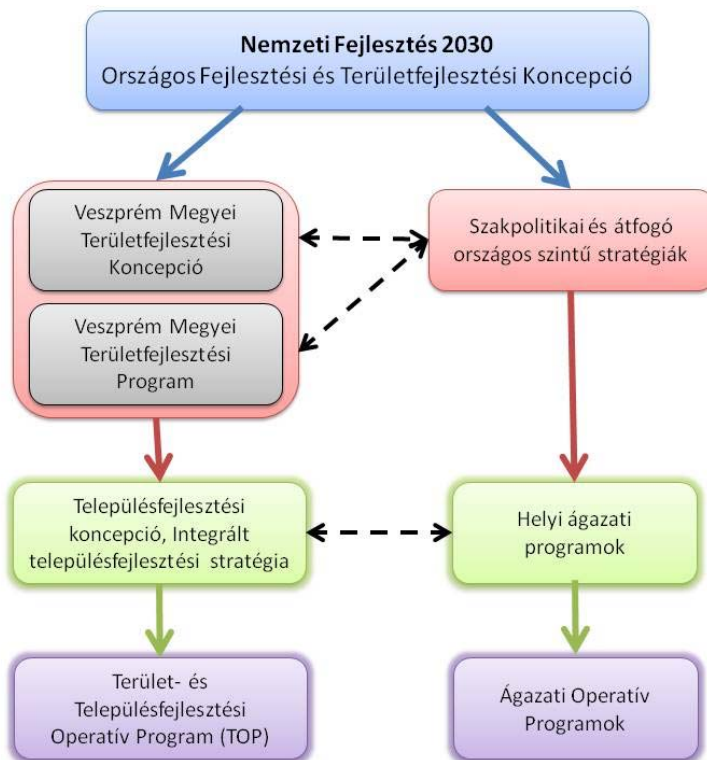
A járás települései közül Várpalota járásszékhely város, Berhida város, Pétfürdő nagyközség, a többi 5 település község. Népségét tekintve a megye járásai közül a Várpalotai járás a negyedik legnépesebb, (2011-ben 37.384 fő a lakónépség forrás: KSH), azonban a népsűrűsége a második legmagasabb (127,0 fő/km²). A megye átlagos népsűrűsége 78,6 fő/ km² volt 2011-ben.

Település	Terület (km ²)	Lakónépség 2011-ben (fő)
Berhida	43	5.967
Jásd	10	728
Ósi	36	2.017
Öskü	48	2.262
Pétfürdő	17	4.717
Tés	49	797
Várpalota	77	20.305
Vilonya	14	591
Összesen	294	37.384

1. táblázat: Várpalotai járás településeinek főbb jellemzői (forrás: KSH 2011)

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

A fejezet tartalmazza az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió, valamint Öskü területileg releváns megyei és térségi területfejlesztési koncepciók és programok összefüggéseit. A különböző területi szintek területfejlesztési dokumentumainak összefüggéseit a következő ábra szemlélteti.

4. ábra: A terület- és településfejlesztési dokumentumok kapcsolata (forrás: TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés)

1.2.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

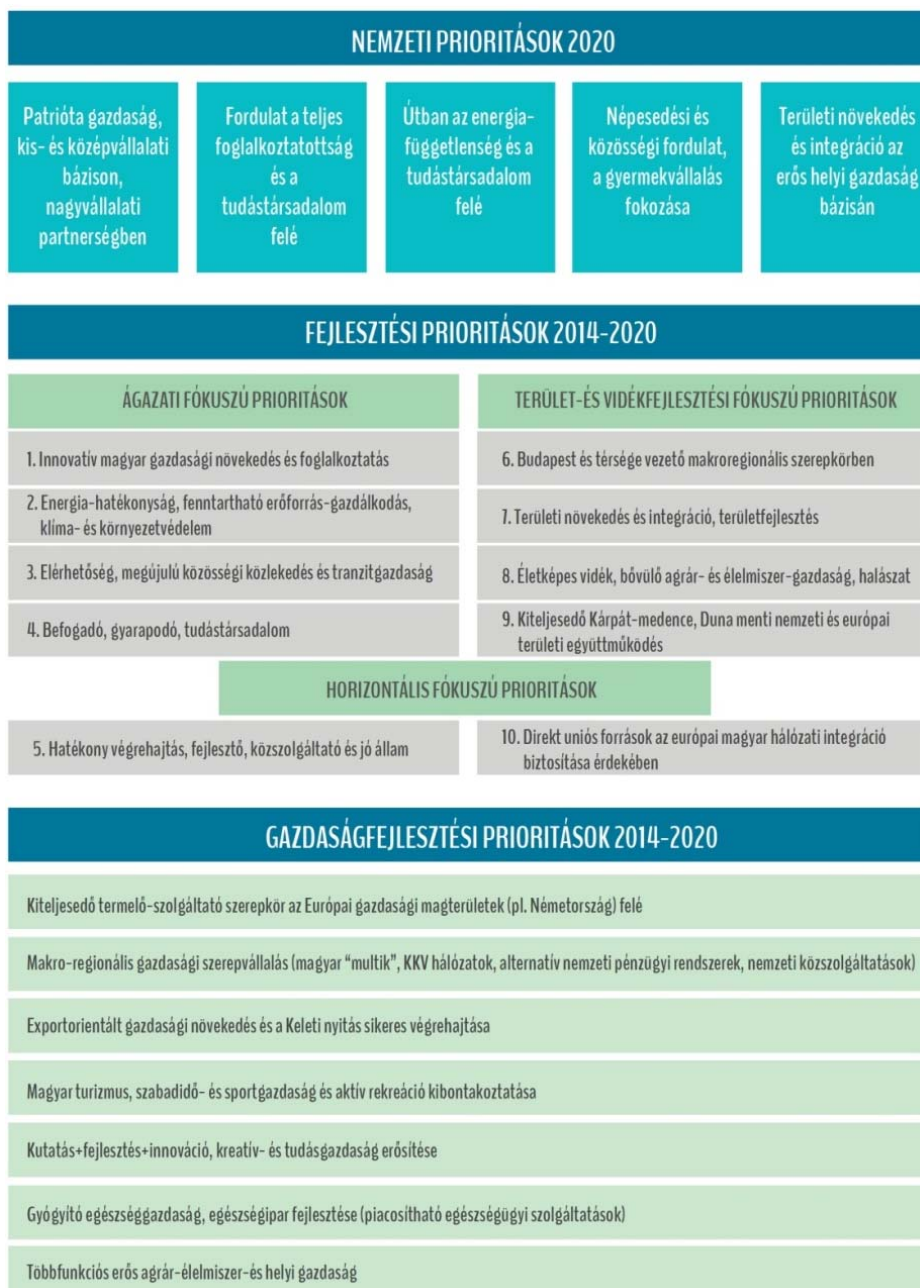
A „Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót” (továbbiakban: OFTK) az Országgyűlés az 1/2014.(I.3.) számú határozattal fogadta el. Az OFTK Magyarországon a legmagasabb szintű és jelentőségű fejlesztési dokumentum, amely összefoglalja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, illetve meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakokra készülő tervdokumentumok megalapozását is szolgálja.

Az OFTK rögzíti Magyarország gazdasági, társadalmi, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU 2020 Stratégia és a Nemzeti Reform Program vállalásaihoz illeszkedve az ország hosszú távú jövőképét, melynek elérése érdekében hosszútávú, átfogó fejlesztéspolitikai célokat fogalmaz meg. Az átfogó célok elérése érdekében az OFTK 13, az átfogó céloknál egyenként jóval szűkebb tárgykörű specifikus, nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket felölelő célt tűz ki. Középtávon az OFTK kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat, melyek az ország hosszú távú kibontakozását szolgálhatják, ez alatt a koncepció öt nemzeti fejlesztési prioritást fogalmaz meg. A horizontális szempontok az átfogó környezeti és társadalmi szempontokat jelenítik meg, amelyeket a fejlesztéspolitika, a programtervezés és megvalósítás egészében érvényesíteni kell.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	
JÖVŐKÉP	
Magyarország 2030-ban Közép-Európa gazdasági és szellemi központja, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal rendelkezik.	
Átfogó fejlesztési célok (2030-ig)	
1.	Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés
2.	Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
3.	Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
4.	Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet
Specifikus célkitűzések (13db)	
Szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok	
1.	Versenyképes, innovatív gazdaság
2.	Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
3.	Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás
4.	Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
5.	Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
6.	Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
7.	Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
Területi specifikus célok	
1.	Az ország makro-regionális szerepének erősítése
2.	A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
3.	Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
4.	Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
5.	Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
6.	Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása
Nemzeti prioritások (2014-2020)	
1.	Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben
2.	Fordulat a teljes foglalkoztatottság és tudástársadalom felé
3.	Útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiatudatosság felé
4.	Népesedési és közösségi fordulat
5.	Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán
Horizontális szempontok	
1.	Befogadás – társadalmi felzárkózás
2.	Esélyegyenlőség megteremtése, nemzetiségi identitás erősítése
3.	Fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés
4.	Értékmegőrzés és intelligens növekedés

2. táblázat: Az OFTK által meghatározott jövőkép és annak elérését szolgáló átfogó és specifikus célok

A nemzeti prioritások ágazati, terület- és vidékfejlesztési, horizontális fókuszú, illetve gazdaságfejlesztési prioritásait az alábbi ábra foglalja össze.

5. ábra: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió prioritásai 2020. (forrás: OTFK)

Az OTFK Veszprém megyére a következő fejlesztési irányokat határozta meg:

- A közösségi közlekedést segítő kelet-nyugati irányú közlekedési infrastruktúra (8-as főút és vasútvonalak) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása.
- A helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a „tudásalapú ipar” megerősödése.
- A megyében élők szaktudásának, képzettségi színvonalának növelése, a tudományos kutatás és fejlesztés feltételeinek, intézményeinek fejlesztése.
- Az ipari zónák rehabilitációjának folytatása, a turizmus és a koncentrált ipari tevékenységek környezetterhelésének minimalizálása.
- A megye határain túlnyúló egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.
- A megye táji, természeti és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.
- A karsztvíz ivóvízforrás védelmének fejlesztésével a környezet minőségének javítása és a Balaton táji, természeti védelmének növelése.

- A balatoni turisztikai körzet, mint rekreációs térség szolgáltatás- és minőségi kínálatának a szezonalitást oldó fejlesztése, koordinálása.
- A városok térségszervező szerepköreinek élénkítése, kooperálás; az aprófalvas és perifériális térségek komplex fejlesztése a népességmegtartás érdekében.
- A megyeszékhely és a városok a kultúra és az innovatív tudás központjai.

1.2.2. Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptiója

Veszprém Megye Területfejlesztési Konceptióját a 62/2013. (XII.19.) MÖK határozattal fogadták el, mely 2017. május 25-én az 54/2017. (V.25.) MÖK határozat szerint módosításra került. A dokumentum szerint Veszprém megye jövőképe:

„A Dunántúl szívében fekvő, ezerarcú természeti környezettel rendelkező, tradícióit gondoskodva őrző Veszprém megye egészséges társadalmának alkotó munkaerejével, tudásával, innovációra való nyitottságával, feltörekvő gazdaságával vonzó, élhető és versenyképes térség.

Olyan terület, ahol jó és biztonságos az élet, kulturált a társadalom, megvalósul a kiemelkedő táji-, természeti és az emberi erőforrások fenntartható használata. Javul a környezet minősége, a helyi társadalom rétegei széleskörű együttműködésének is köszönhetően erősödik a közösség megtartó ereje és az indokolatlan egyenlőtlenségek mérséklődnek.”

A koncepció Várpalota várostérsége vonatkozásában a következő fejlesztési célokat határozza meg:

Ipar- és gazdaságfejlesztés:

- Általános és alapvető területfejlesztési cél, hogy Várpalota - a Székesfehérvár-Várpalota-Veszprém-Ajka innovációs ipari tengely részeként - képes legyen befogadni és megtartani az országos fejlesztési energiákat, és azokat saját és a térségén belüli települések fejlődésére hasznosítani. Ennek elérését lehetővé tevő gazdaságfejlesztés (elsősorban ipar, kiegészítő jelleggel a mezőgazdaság és a turizmus) és közlekedésfejlesztés a térség fő célkitűzése.
- A térség fejlesztésének kulcskérdése az ipar újbóli fejlődési pályára állítása. Pozitívum, hogy itt nem idegen az ipar, ellentétben a megye sok más térségével. Megvan a múltja, hagyományai, infrastruktúrája, részben még szakemberbázisa is. A térség fejlesztésének sarkalatos pontja, hogy Várpalota gazdasága stabilizálódjon és növekedésnek induljon. A térség fejlődésének motorjává kell tenni Várpalotát, mivel az egész térség olyan mértékben fog fejlődni, ahogyan a térségközpont. Ezért kulcsfontosságú, hogy Várpalota Ipari parkja és a korábbról felhagyott iparterületek vonzóak legyenek a munkahelyet teremtő iparágak számára. Prioritás a vegyipar, gépgyártás, hulladék újrahasznosítás és az energetika iparágak megtelepítése, de nem támogatható a máshonnet kiszoruló környezetkárosító ipar térségbe hozása.
- Vegyipar erősödésének, betelepülésének elősegítése, meglévő létesítményeinek hasznosítása, fejlesztése a Várpalota-Pétfürdő-Berhida-Papkeszi-Balatonfűzfő vegyipari tengely fejlesztése révén.
- A térség kiváló szélviszonyainak köszönhetően megújuló energia hasznosításra a megye egyik leginkább preferálható területe (Tés, Jásd).
- Megújuló energiaforrások (pl: szél, nap) térnyerésének elősegítése, rendszerek létrehozása.
- A természetjáráshoz kapcsolódó turizmus és tömegsport fejlesztése.

Munkahelyteremtés:

- A gazdaságfejlesztéssel összefüggésben a térség fejlesztésének másik kiemelt célja a munkahelyteremtés. A helyi KKV-k csak kis foglalkoztatók, ezért a térségi

munkanélküliség enyhítésére cél ipari nagy foglalkoztató(k) térségbe vonzása. Cél a fiatal jó szakemberek elvándorlásának megállítása, helyi munkalehetőség biztosításával. Szakemberutánpótlás terén cél a kapcsolat fejlesztése és szorosabbra fűzése a Pannon egyetemmel, ennek egyik módja a térségre specifikus képzési programok kidolgozása.

Térszerkezet fejlesztés:

- Közlekedésfejlesztés terén kiemelt cél a 8-as főút Várpalotát elkerülő szakaszának megvalósulása, a településközi útkapcsolatok javítása, és kapcsolódás a Balatoni kerékpárúthoz.
- A mezőgazdaság és a turizmus legfeljebb kiegészítő szerepű lehet, szerepük az önfoglalkoztatásban lehet jelentős. A térség tavainak lehetséges hasznosítása értékesítésre is termelő intenzív haltenyésztés és a horgászturizmus (Várpalota).
- Várpalota és Tés közötti úthálózati kapcsolat színvonalának emelése.

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A területrendezési-településrendezési tervek tervhierarchiájának legmagasabb szintjén Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezés tervei állnak.

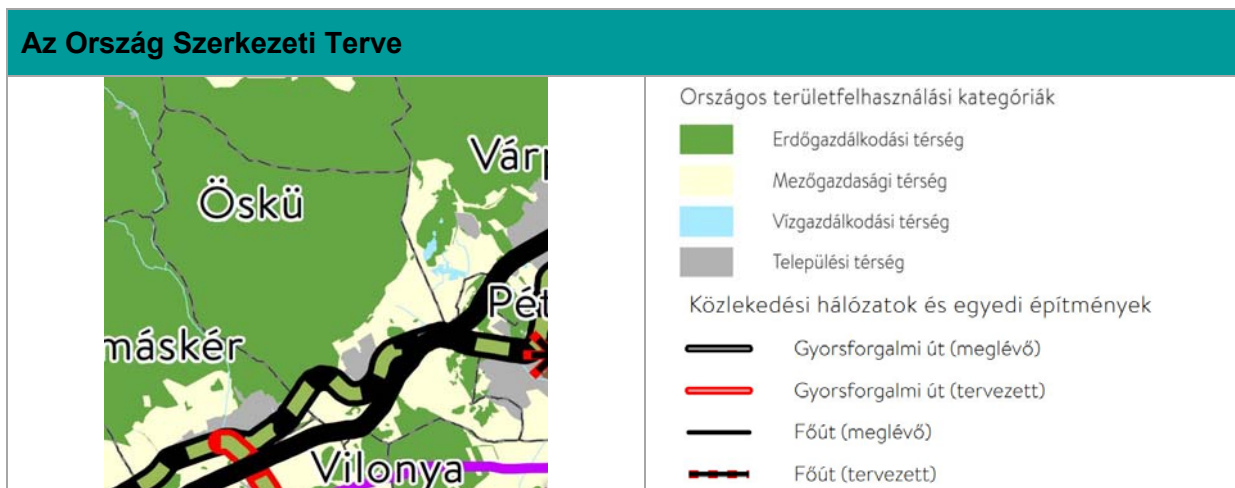
Az Országos Területrendezési Terv határozza meg az ország egyes térségei térbeli rendjét, az országos szintű infrastrukturális hálózatokat, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, ill. erőforrások védelmére. A kiemelt térségi, illetve megyei területrendezési tervek hivatottak a térségi területfelhasználási kategóriák és övezetek kijelölésére, az országos területfelhasználási kategóriák, övezetek figyelembe vételével, azok pontosításával, valamint tartalmazzák az országos és térségi jelentőségű infrastrukturális hálózati elemeket.

2019. március 15. előtt külön-külön törvény tartalmazta az Országos Területrendezési Tervet, és a kiemelt térségek —jelenleg a Budapesti Agglomeráció és a Balaton Kiemelt Üdülő Körzet— területrendezési terveit. 2019. március 15-én hatályba lépett Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban: Trtv.) egy törvényben, azon belül azonban elkülönülő részekben tartalmazza a Magyarország (továbbiakban: új OTrT) és a két kiemelt térség területrendezési tervét.

Öskü közigazgatási területére **Veszprém Megye Területrendezési Terve** (továbbiakban: VMTrT) vonatkozik. Veszprém Megye Önkormányzata a jelenleg hatályos megyei területrendezési tervét 15/2019. (XII.13.) önkormányzati rendeltével fogadott el.

1.3.1. Térszerkezeti tervek

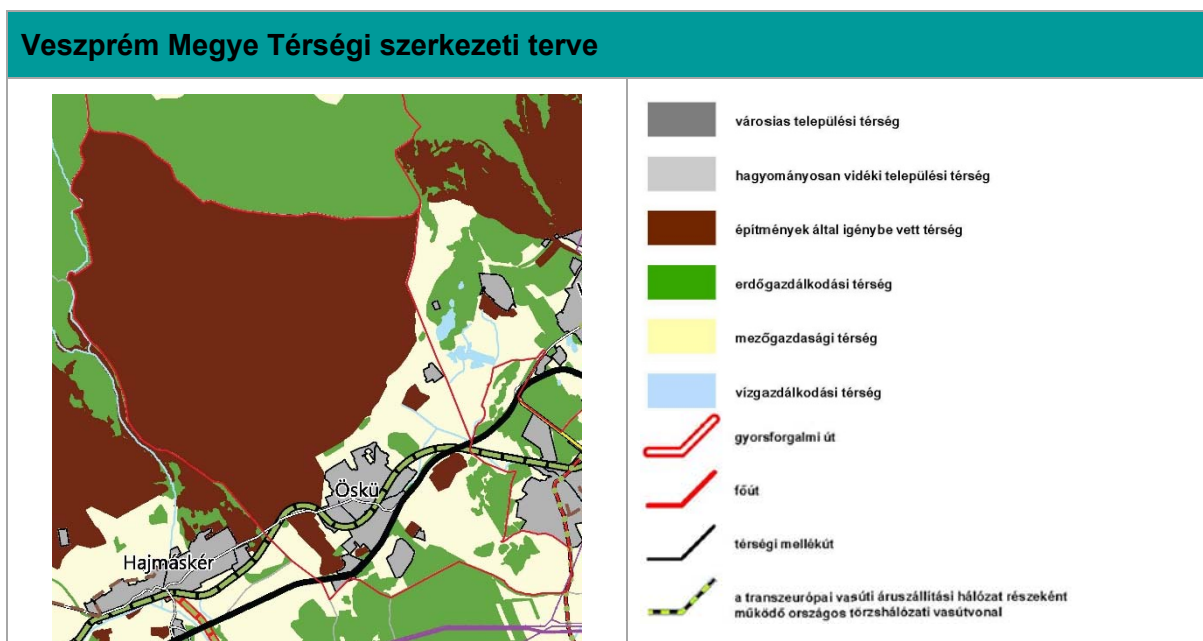
Az Ország Szerkezeti Terve 2019

Érintett országos területfelhasználási kategóriák	Területrendezési követelmények
Erdőgazdálkodási térség	az erdőgazdálkodási térségben a települési területfelhasználási egységeket a térséget lefedő erdők övezetére és az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok szerint kell kijelölni, és legalább 75%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni
Mezőgazdasági térség	a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át elsődlegesen a mezőgazdasági terület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó rész természetközeli terület vagy különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület területfelhasználási egységbe sorolható;
Települési térség	a települési térség területén bármely települési területfelhasználási egység kijelölhető

Az Ország Szerkezeti Tervére vonatkozó előírásokat alapvetően a térségi és megyei tervek készítése során kell figyelembe venni. Jelen „új” településrendezési eszközök esetében a térszerkezeti terveknek való megfelelést a megyei területi terv, Veszprém Megye Területrendezési Tervének való megfelelésnél kerülnek értékelésre.

Veszprém Megye Térségi szerkezeti terve

A térségi területfelhasználási egységeknél látható, hogy Öskü közigazgatási területének közel 70 %-a mezőgazdasági térség. A település hagyományosan vidéki települési térséggel rendelkezik (4,5%). Öskü közigazgatási határának északi részén nagyobb összefüggő erdőgazdálkodási térség található.

Érintett megyei területfelhasználási kategóriák	Területrendezési követelmények
Hagyományosan vidéki települési térség VM TrT a közigazgatási területen 219,64 ha, 4,5 %	a hagyományosan vidéki települési térség a nagyvárosias lakóterület és vegyes terület területfelhasználási egység kivételével bármely települési területfelhasználási egységbe sorolható
Mezőgazdálkodási térség VM TrT a közigazgatási területen 3371,25 ha, 69,8 %	a mezőgazdasági térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület, beépítésre szánt különleges honvédelmi terület, beépítésre nem szánt különleges honvédelmi terület vagy természetközeli terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a térségben nagyvárosias lakóterület és vegyes terület területfelhasználási egység nem jelölhető ki.
Erdőgazdálkodási térség VM TrT a közigazgatási területen 1239,68ha, 25,7%	az erdőgazdálkodási térséget legalább 75%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni

1.3.2. Térségi övezetek

Országos övezetek

Az 2019-ben életbe lépő Trtv 13 országos övezetet állapít meg, melyekből hétnek térképi mellékletben megadta a területi lehatárolását. A többi országos övezetet a területrendezésért felelős miniszter állapította meg a 9/2019 (VI. 14.) MvM rendeletben.

A következő táblázatban a Trtv országos térségi övezeteit soroljuk fel. **Vastagon szedve** és **kék alászínűzéssel** jelöltük azokat az övezeteket, melyekkel Öskü területe érintett.

	Trtv	MvM rendelet	Trtv országos övezetei	Érintettség
	melléklete			
1	3/1		Ökológiai hálózat magterületének övezete	igen
2	3/1		Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	nem
3	3/1		Ökológiai hálózat pufferterületének övezete	igen
4	3/2		Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	nem
5		1	Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete	nem
6	3/3		Erdők övezete	igen
7		2	Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	igen
8	3/4	3	Tájképvédelmi terület övezete	igen
9			Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések	nem
10	3/5	4	Vízminőség-védelmi terület övezete	igen
11		5	Nagyvízi meder övezete	nem
12		6	VTT-tározók övezete	nem
13	3/6		Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések	igen

A közigazgatási területet érintő országos térségi övezetek:

Trtv	3/1. Ökológiai hálózat magterületének övezete, Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, Ökológiai hálózat pufferterületének övezete
	 <p>Ökológiai hálózat magterületének övezete Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete Ökológiai hálózat pufferterületének övezete</p>
<p>Ökológiai hálózat magterületének övezete Településrendezésre vonatkozó előírások</p>	
<p>(1) Az országos ökológiai hálózat övezetben (kivéve a települési térséget) csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.</p> <p>(2) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:</p> <p>a) a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója körülzárja, továbbá</p> <p>b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.</p> <p>(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.</p> <p>(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhető ki és helyezhető el.</p> <p>(5) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.</p> <p>(6) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.</p>	
<p>Ökológiai hálózat pufferterületének övezete Településrendezésre vonatkozó előírások</p>	
<p>(1) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és pufferterülete övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem</p>	

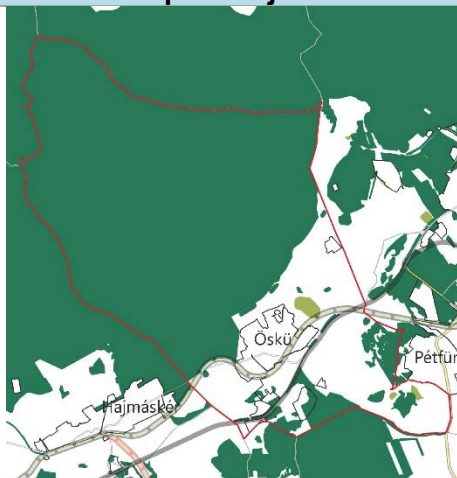
veszélyezteteti.

(2) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében - a (3) bekezdésben meghatározott feltétel kivételével - a településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteteti.

(3) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg, beépítésre szánt terület a (2) bekezdésben meghatározott feltételektől függetlenül is kijelölhető.

(4) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben célkitermelőhely nem létesíthető.

Trtv 3/3. Erdők övezete és Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Településrendezésre vonatkozó előírások

Erdők övezete

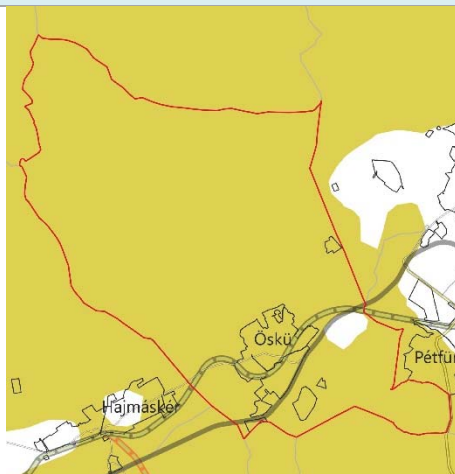
Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési eszközében legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül - az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

MvM rendelet 3/4. Tájképvédelmi terület övezete

Településrendezésre vonatkozó előírások

(1) A tájképvédelmi terület övezete területére a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településképi védelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - meg kell határozni

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,

b) a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

MvM rendelet 3/6. Vízminőség-védelmi terület övezete

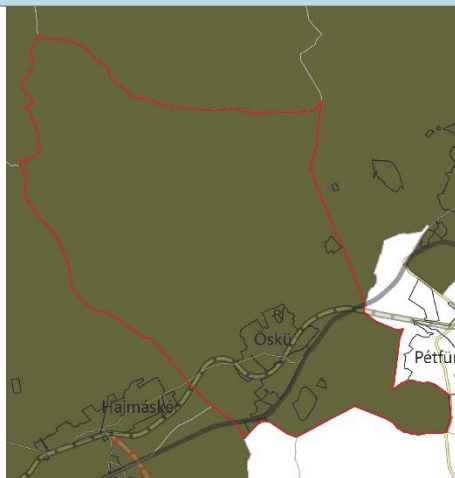
Településrendezésre vonatkozó előírások

(1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a megye területrendezési tervében rendelkezni kell.

(2) A vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédelemmel érintett területeket. A kijelölt vízvédelemmel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.

(3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

Trtv 3/8. Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések

Településrendezésre vonatkozó előírások

(1) A honvédelmi és katonai célú terület övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

(2) Az övezet (1) bekezdés alapján lehatárolt területét a településrendezési eszközökben

a) a b) pontban megfogalmazottak kivételével - minden területfelhasználási kategóriában - beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület területfelhasználási egységbe kell sorolni;

b) a zárt bekerített objektumok kivételével honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, ha az adott terület az erdők övezete által is érintett.

(3) A (2) bekezdésben foglalt területfelhasználási egység kijelölésének módosítása csak a honvédelemért felelős miniszter hozzájárulásával lehetséges.

Megyei övezeteknek való megfelelés

A megyei térségi övezetek rendszerében a Trtv. jelentős változásokat tett, jó pár korábbi megyei övezet megszűnt.

A Trtv az alábbi megyei övezeteket állapítja meg:

- ásványi nyersanyagvagyon övezete
- rendszeresen belvízjárta terület övezete
- tanyás területek övezete
- földtani veszélyforrás terület övezete
- egyedileg meghatározott megyei övezet

VMTrT az alábbi egyedileg meghatározott megyei övezeteket alkalmazza:

- gazdaságfejlesztés kiemelten támogatott célterületeinek övezete
- innovációs-technológiai fejlesztés kiemelten támogatott célterületének övezete
- karsztvíz emelkedéssel veszélyeztetett települések övezete
- turisztikai fejlesztések kiemelten támogatott célterületének övezete
- Veszprém megye várostérségeinek övezete
- az „Európa kulturális fővárosa Veszprém 2023” program érdekében együttműködő települések övezete

Az alábbi táblázatban mutatjuk be a település közigazgatási területét érintő, valamint a módosítással érintett területeket érintő, figyelembe veendő megyei övezeteket:

	VMTrT-ben megállapított megyei övezet	Érintettség
3.9	Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete	igen
3.11	Rendszeresen belvízjárta terület övezete	nem
3.12	Földtani veszélyforrás terület övezete	nem
	VM TrT-ben megállapított egyedileg meghatározott megyei övezet	
3.12.1.	Gazdaságfejlesztés kiemelten támogatott célterületeinek övezete	igen
3.12.2.	Innovációs-technológiai fejlesztés kiemelten támogatott célterületének övezete	nem
3.12.3.	Karsztvíz emelkedéssel veszélyeztetett települések övezete	igen
3.12.4.	Turisztikai fejlesztések kiemelten támogatott célterületének övezete	nem
3.12.5.	Veszprém megye várostérségeinek övezete	igen
3.12.6.	Az „Európa kulturális fővárosa Veszprém 2023” program érdekében együttműködő települések övezete	igen

VMTrT	3/9. Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete
	
Településrendezésre vonatkozó előírások	
<ul style="list-style-type: none"> - Az ásványi nyersanyagvagyon-terület övezetét a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni. - A kijelölt területen, a településrendezési eszközökben csak olyan területfelhasználási egység, építési övezet vagy övezet jelölhető ki, amely az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el. 	

VMTrT 3.12.1. Gazdaságfejlesztés kiemelten támogatott célterületeinek övezete

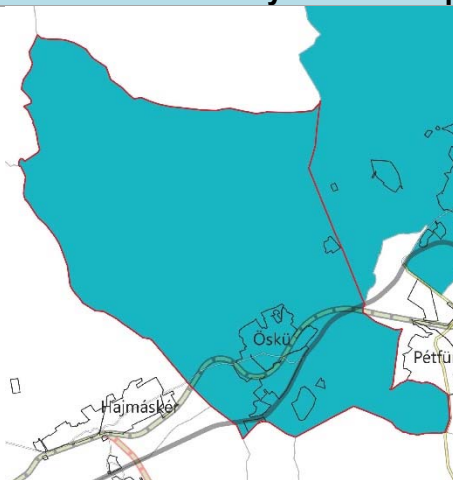

Településrendezésre vonatkozó előírások

Az övezethez tartozó települések településrendezési eszközei készítése során azokon a kereskedelmi-, szolgáltató gazdasági besorolású területeken, amelyeket a helyi önkormányzat a településfejlesztési koncepcióban és/vagy az integrált településfejlesztési stratégiában „kiemelt fejlesztési terület”-té minősít az építési telek megengedett legnagyobb beépítettsége 10%-al lehet magasabb, mint az az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet (OTÉK) 2. számú melléklet szerinti érték.

Az új beépítésre szánt terület kijelölése nem érintheti az ökológiai hálózat magterülete, az ökológiai folyosójának övezete, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, az erdők övezete, a vízminőség-védelmi terület övezete, valamint a nagyvízi meder övezete által érintett területeket.

VMTrT 3.12.3. Karsztvíz emelkedéssel veszélyeztetett települések övezete

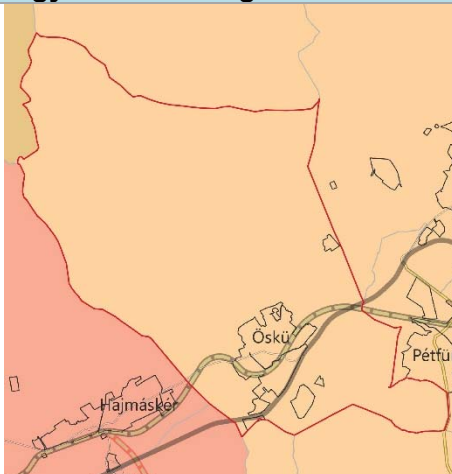
Az érintett települések Várpalota-Inota, **Öskü**, Pápa-Tapolcafő és Veszprém.

Településrendezésre vonatkozó előírások

Az érintett települések településrendezési eszközeiben a vízügyi adatszolgáltatás vagy szakvélemény alapján kell meghatározni az egyes karsztvíz emelkedéssel veszélyeztetett területeket, továbbá szabályozni a vízkár elleni védelem növelését.

A fentiekre ki kell térni a településrendezési eszközök alátámasztó munkarészeiben is.

VMTrT 3.12.5. Veszprém megye várostérségeinek övezete

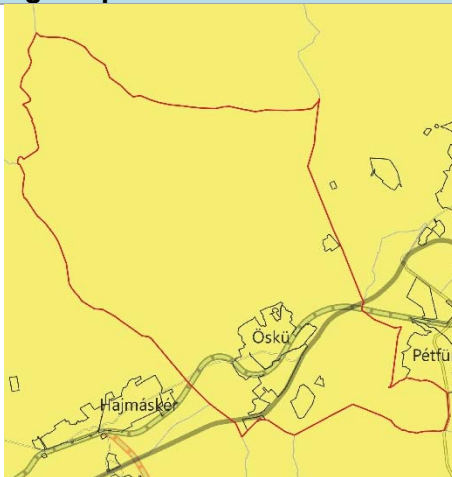
Várpalota várostérsége

Településrendezésre vonatkozó előírások

Veszprém megye egyes várostérségei lehatárolását a hatályos Veszprém Megyei Területfejlesztési Konceptióban a megyei önkormányzat közgyűlése határozta meg.

Településrendezési eszközöket és településfejlesztési dokumentumokat az adott várostérségre kitekintéssel kell előkészíteni.

VMTrT 3.12.6. „Európa kulturális fővárosa Veszprém 2023” program érdekében együttműködő térség települések övezete

Településrendezésre vonatkozó előírások

Az alövezethez tartozó települések körét az „Európa kulturális fővárosa Veszprém 2023” program érdekében önkéntesen együttműködő térség települései alkotják.

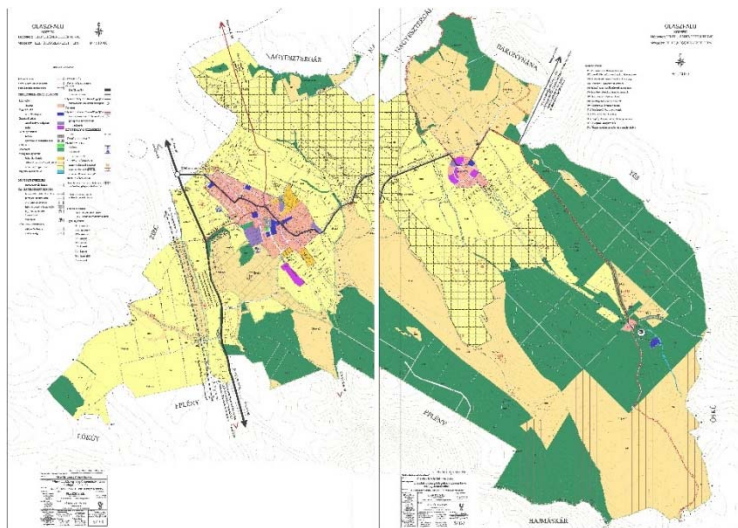
Az övezet által érintett települések az „Európa kulturális fővárosa Veszprém 2023” program sikere érdekében középtávú településfejlesztési dokumentumaik tartalmát – a térség egésze fejlesztése, a területi potenciálok sokoldalú kihasználása, illetve a párhuzamosságok kiküszöbölése érdekében – hangolják össze.

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek vonatkozó megállapításai

A települést északról Olaszfalu és Tés, keletről Várpalota és Pétfürdő, délről Berhida és Vilonya, nyugatról pedig Sóly és Hajmáskér határolja. A szomszédos települések településrendezési eszközeinek Öskü fejlesztését gátló vagy befolyásoló tényezőiről nincs tudomásunk.

1.4.1. Olaszfalu

Ösküt északról, északnyugatról Olaszfalu határolja. A közigazgatási határ mellett erdőterületek találhatók.

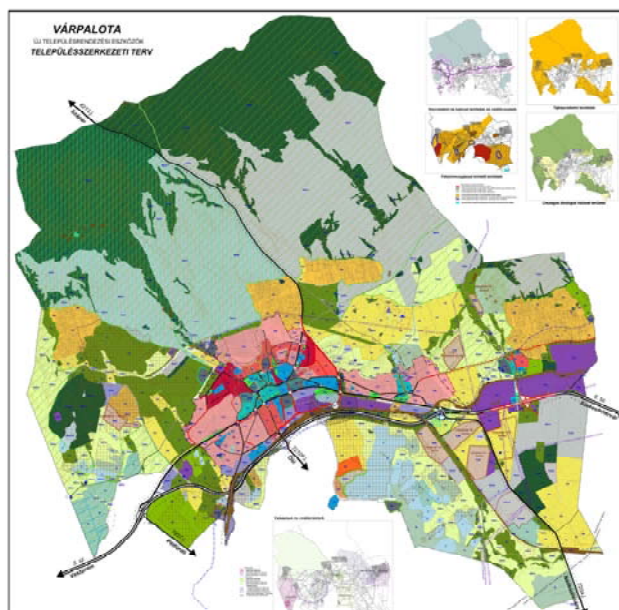
1.4.2. Tés

Ösküt északról Tés község határolja. A közigazgatási határ mellett erdőterületek találhatók.

1.4.3. Várpalota

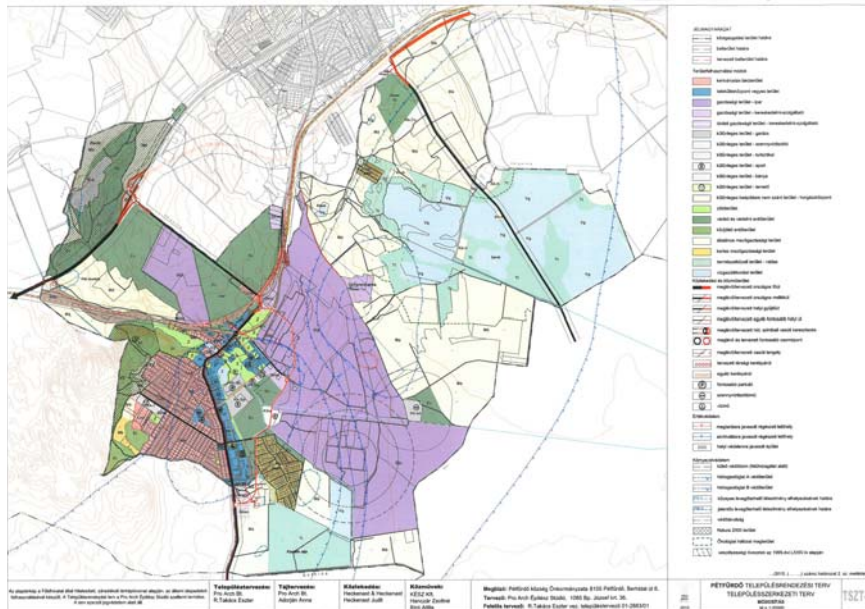
Keleti oldalról részben Várpalota határolja Ösküt. Erdőterületek, valamint mezőgazdasági területek találhatók a közigazgatási határnál.

Öskü területét érinti a Várpalota Bántapuszta vízbázis külső védőterülete, valamint „A” és „B” védőterülete.

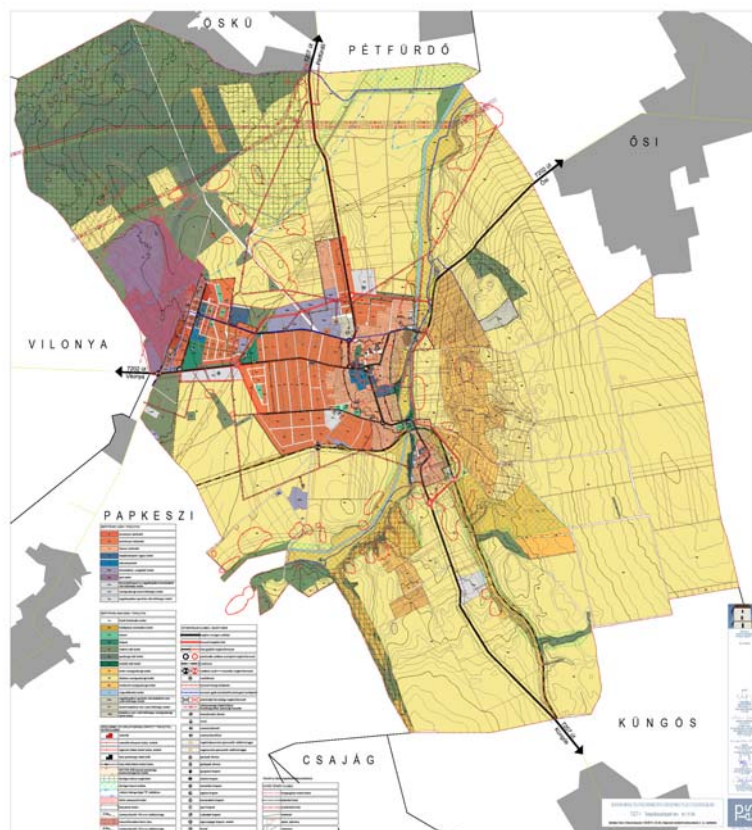
1.4.4. Pétfürdő

Keletről Pétfürdő is határolja a települést. A közigazgatási határ mentén mezőgazdasági és erdőterületek találhatóak. A Péti szőlőhegy területénél lakóterület, a Berhidai út mellett gazdasági terület is található. Öskü területére átnyúlik a Pétfürdői vízbázis „A” és „B” védőterülete.

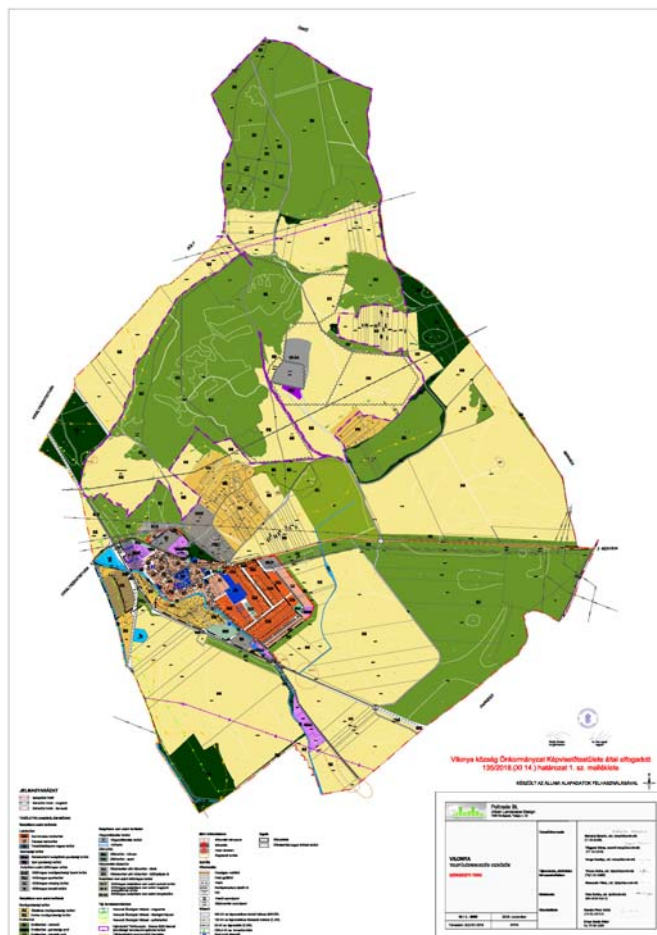
1.4.5. Berhida

Berhida délről határolja Öskü települést. A közigazgatási határnál erdőterületek találhatóak. Nem található olyan meglévő vagy tervezett létesítmény, amely befolyásolná, korlátozná Öskü települést.

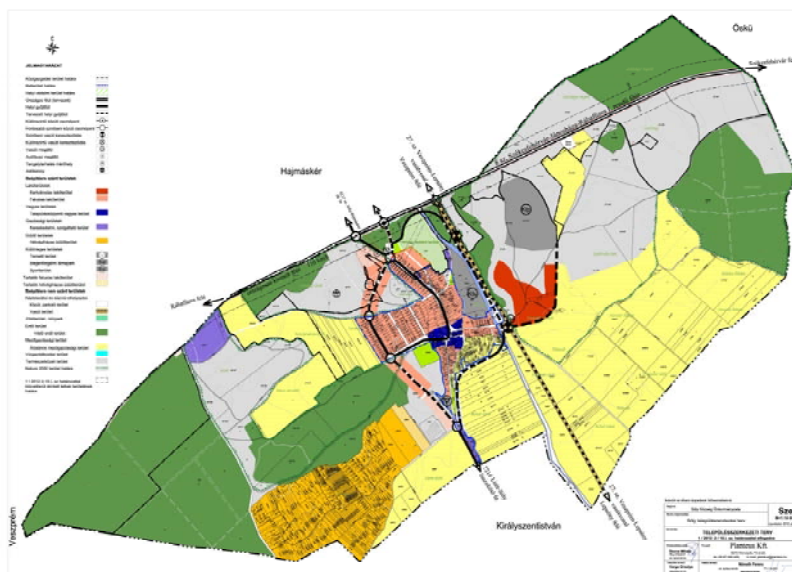
1.4.6. Vilonya

Vilonya délről határolja Ösküt. A közigazgatási határ mentén erdőterületek találhatók. Nem található olyan meglévő vagy tervezett létesítmény, amely befolyásolná, korlátozná Öskü települést.

1.4.7. Sóly

Öskүн áthaladó 8. számú főút Sóly felé halad keleti irányba. A közigazgatási határ mellett erdőterületek, és mezőgazdasági területek találhatók.

1.4.8. Hajmáskér

Hajmáskér nyugati irányból határolja Ösküt. A közigazgatási határ mellett erdőterületek találhatóak. Nem található olyan meglévő vagy tervezett létesítmény, amely befolyásolná, korlátozná Öskü települést.

1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

A településnek jelenleg, a településrendezési eszközökkel párhuzamosan készül a fejlesztési koncepciója, amelynek megalapozását képezi jelen dokumentum is.

1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

A településnek jelenleg készül a fejlesztési koncepciója, amelynek megalapozását képezi jelen dokumentum is.

Öskü hatályos településfejlesztési koncepcióval, integrált településfejlesztési stratégiával nem rendelkezik.

1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Öskü község Önkormányzata nem kötött településfejlesztési, illetve településrendezési szerződés(ek)e)t.

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

Öskü jelenleg hatályos településszerkezeti tervét Öskü Község Önkormányzata Képviselő-testületének 164/2006. (XII.28.) ÖKT határozatával fogadták el, majd a 48/2007. (V.17.) ÖKT. határozattal és az 53/2017. (IV.27.) ÖKT határozattal módosította.

Öskü jelenleg hatályos helyi építési szabályzatát és szabályozási tervét Öskü Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2007 (V.18.) rendeletével fogadták el.

1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult, ill. meg nem valósult elemek

A hatályos településszerkezeti terv a vasúttól északra valamint a vasút és a 8-as út között lakóterület-fejlesztést tervezett, melyhez településközponti vegyes terület is tartozik. A két főközlekedési út mentén véderdősávokkal. Ezek a fejlesztések nem valósultak meg a településen.

A terv a belterületől északkeletre a Bántai út és az Ady Endre út közötti területen ipari és gazdasági területeket jelöl, melyek közül csak a Bántai út végében lévő terület illetve az Ady Endre út végében lévő üzem működik, a többi terület még nem került igénybevételre, egyelőre mezőgazdasági művelés folyik.

A terv a belterülettől nyugatra tervezett temetőt jelöl – a terület igénybevétele még nem történt meg.

A 8-as út Sóly/Hajmáskér felé vezető szakaszán annak mindkét oldalán a bánya mellett iparterület tervezett, mely még nem került igénybevételre, továbbá a 8-as úttól délre a Kőkapu út végében kijelölt iparterület a Vadrózsa Ipari Park kialakítása nemrégiben kezdődött meg.

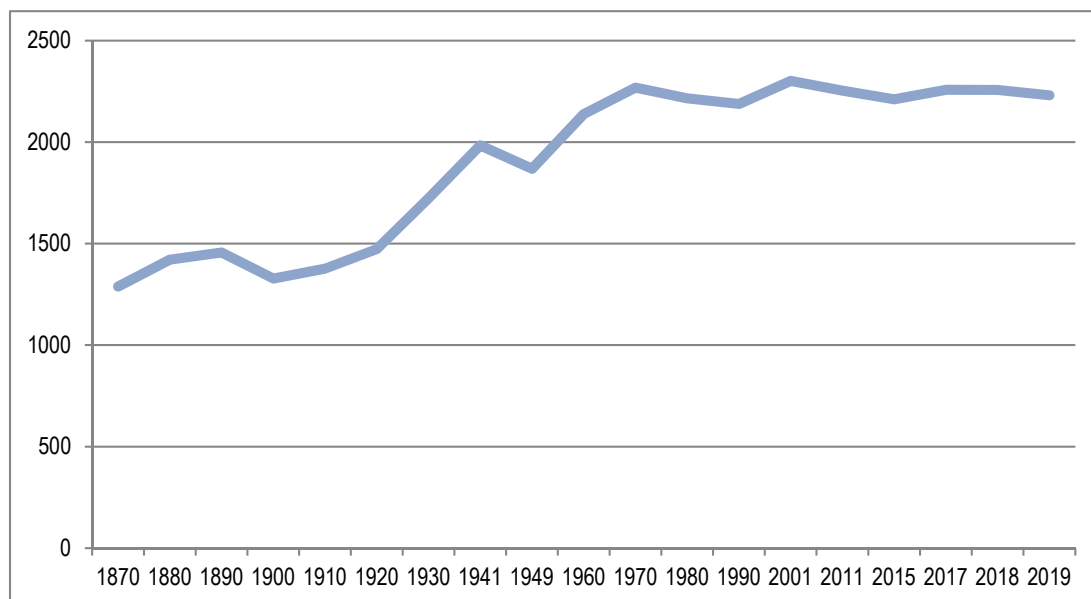
1.7. A település társadalma

1.7.1. Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Demográfia

Öskü község, Veszprém megyében, valamint a kistérségében a kisebb méretű községek közé tartozik. 2019-ben 2.231 fő élt a településen (nyilvantarto.hu). Népsűrűségét tekintve (47 fő/km²) a ritkábban lakott települések közé tartozik. AZ országos átlag 105 fő/km². Ennek oka az alacsony lakosságszámhoz viszonyított viszonylag nagy kiterjedés.

A település demográfiai tendenciája az utóbbi 40-50 évben stagnáló. Öskü tekintetében az 1960-as évektől kezdve nagyságrendileg ugyanannyian (2100-2300 fő között) éltek a településen. Nagy lakosságszámú ugrás 1920 és 1940 között, valamint 1950 és 1960 között volt látható.

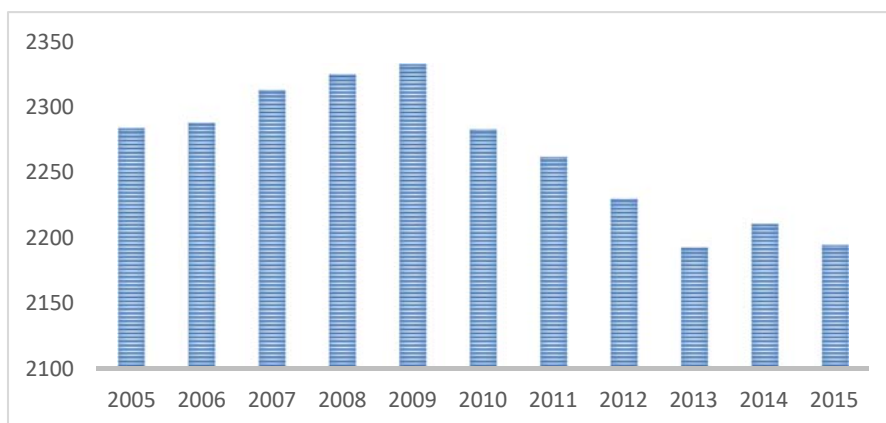
6. ábra: Lakosságszám alakulása Öskü területén 1870-től napjainkig (forrás: www.nepesseg.com)

Terület	1970	1980	1990	2001	2011
Öskü (fő)	2.269	2.216	2.188	2.302	2.254
Öskü lakossága az előző időpont arányában (%)		97	98	105	98
Várpalotai járás (fő)	39.222	40.370	38.409	38.902	37.250
Várpalotai járás lakossága az előző időpont arányában (%)		103	95	101	95

3. táblázat: Lakónépesség alakulása Öskü és a Várpalotai járás területén a népszámlálások idején (forrás: KSH)

A fenti táblázatból megállapítható, hogy az ezredforduló előtt Öskü lakosságának alakulása nem követte a Várpalotai járás trendjét. Míg a járásban a '80-as évekre nőtt, majd csökkent a lakosság, addig Öskүн először csökkent a lakosok száma. Öskүн a 2000-es években nőtt észrevehetően a lakónépesség száma. A 2000-es évektől a települési és a járási lakosság szám tendenciája megegyezett.

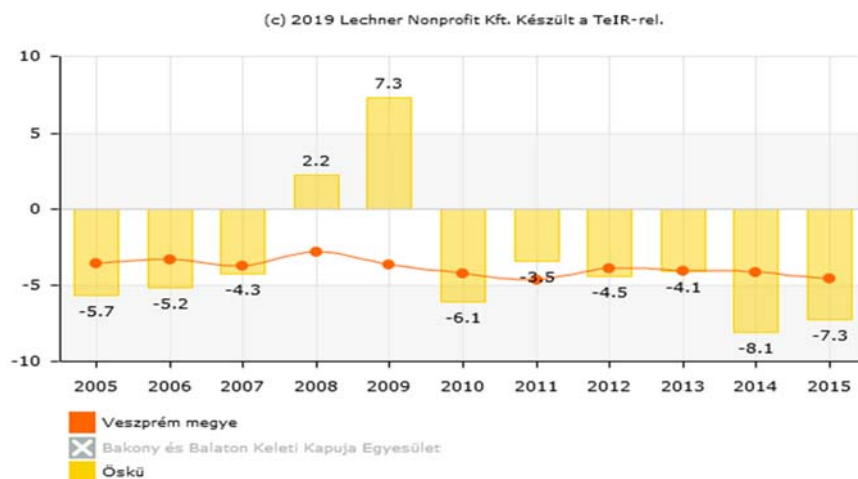
Az alábbi ábra jól szemlélteti, hogy a 2005-ös évektől kezdve kisebb mértékű lakosság szám-növekedés volt tapasztalható a településen, majd 2010-től 2013-ig folyamatosan csökkent.

7. ábra: Lakónépesség száma az év végén Öskü területén (forrás: TeIR)

A lakosság szám változását két tényező befolyásolja, egyrészt a természetes szaporodás vagy fogyás, másrészt a vándorlási egyenleg.

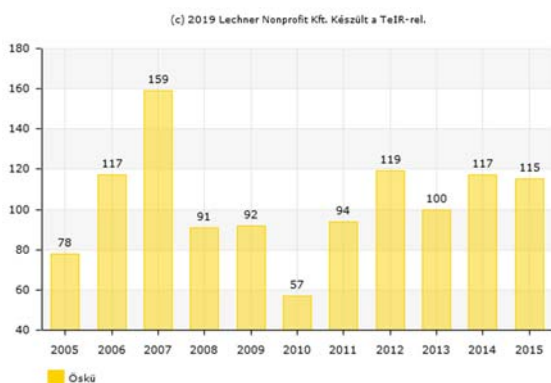
A természetes szaporodás vagy fogyás az élveszületések és a halálozások számának különbségét mutatja. Öskүн az utóbbi 15 évben csak két évben (2008 és 2009) haladta meg az élveszületések száma a halálozások számát. A többi évben követi a megyei tendenciát, mely stabil fogyást mutat.

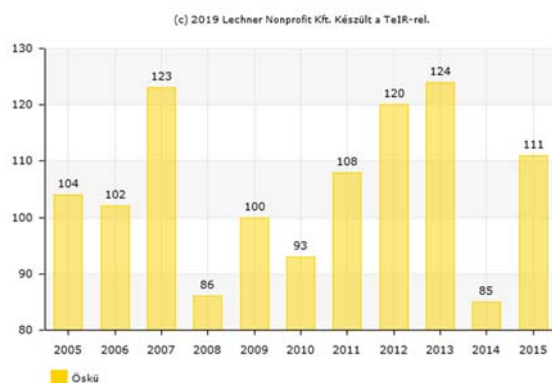
8. ábra: Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék) 2005-2015 között Öskü területén (sárga oszlop), a megyei tendenciához viszonyítva (forrás: TeIR)

A vándorlási egyenleg a településre beköltözők és a kiköltözők különbségét jelenti. Az odavándorlások tekintetében Öskүн évente általában 90-117 fő érintett. Ez alól kivételt képeznek azok az évek, mikor jelentősen kevesebb fő érkezett a településre (2005-ben és 2010-ben), valamint a 2007-es év, mikor számottevő odavándorló érkezett (159 fő).

Az Öskүről elvándorlók száma már ingadozóbb képet mutatott 2005 és 2015 között. Elmondható, hogy az átlagos elvándorlás 100 és 110 fő között mozgott évente. Az elvándorlók száma ettől kiugró értéket 2007-ben, 2012-ben és 2013-ban produkált, mikor 120 fő felett volt az érték. Három évben pedig alacsonyabb volt az átlagnál 85-93 fő költözött el Öskүről (2008, 2010, 2014).

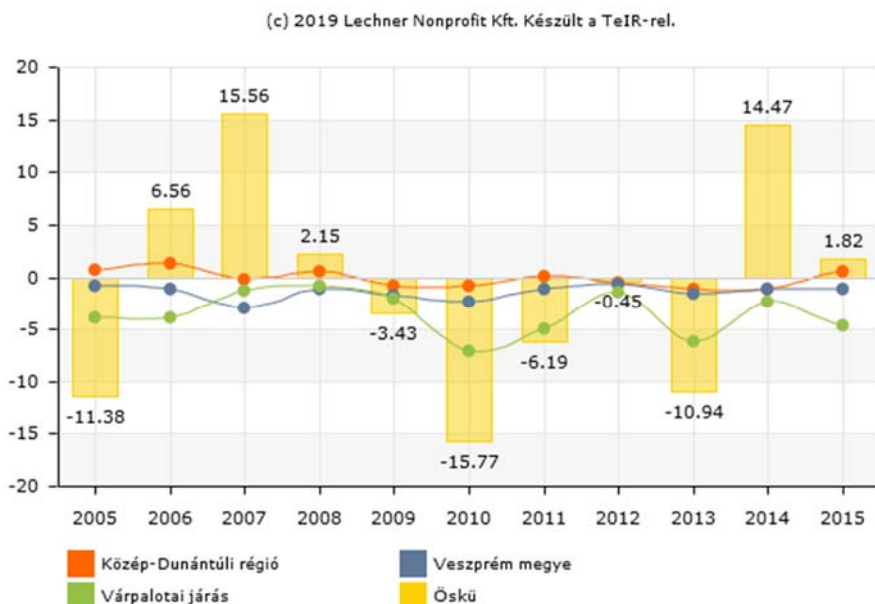

9. ábra: Odavándorlások száma Öskүн (fő) (forrás: TeIR)

10. ábra: Elvándorlások száma Öskүн (fő) (forrás: TeIR)

A vándorlási egyenleg ábra jól szemlélteti a településen folyó tendenciákat. Míg a megyében, és a Várpalotai járásban 2005 és 2015 között a településekről való kivándorlás a meghatározó, Öskүн több évben is megfordult a folyamat, és több ember költözött a településre.

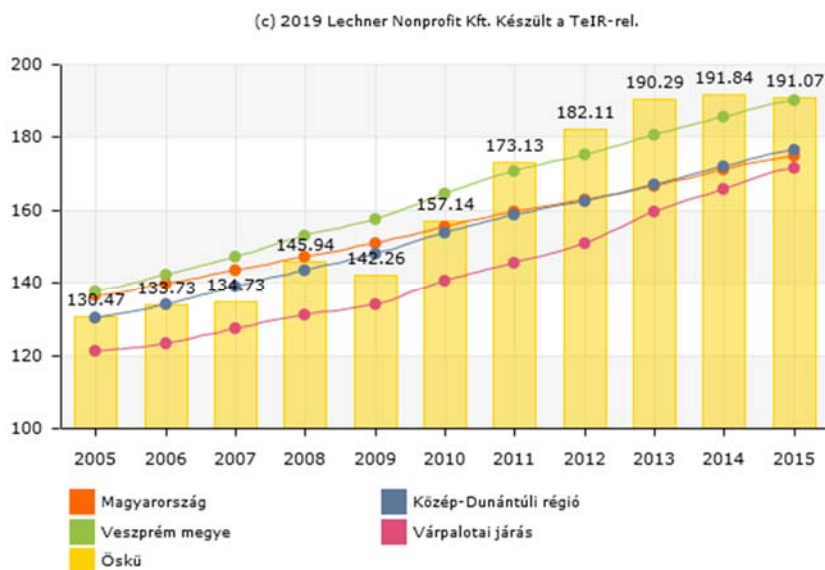

11. ábra: Vándorlási egyenleg Öskү területén, a járási, megyei és országos tendenciához viszonyítva (forrás: TeIR)

Öskү lakosságának nemi aránya az utóbbi 10 évben stabil képet mutat. A 2011-es népszámlálás alapján a férfi lakónépesség száma (1128 fő) közel ugyanannyi, mint a női lakosok száma (1126 fő).

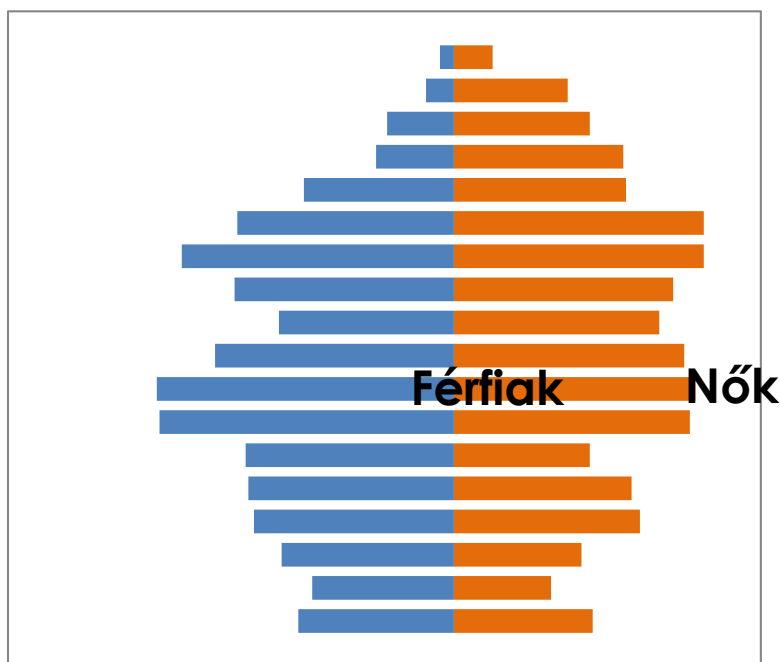
A népesség korösszetételét tekintve megállapítható, hogy az országos, és megyei trendekhez hasonlóan, Öskүt is az előregedés jellemzi. Az alábbi - öregedési mutató ábra - az állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek számát mutatja. Az ábrából látható, hogy a településen 2015-ben a száz db 0-14 évesre jutó 60-tól öregebb évesek

száma megegyezik a megyei értékkel. Az országos mutató ugyanekkor 174,76, a megyei pedig 190,28.

12. ábra: Öregedési mutató Öskü területén, a járási, megyei és országos tendenciához viszonyítva (forrás: TeIR)

A 2011-es népszámlálási adatok alapján megrajzolt korfa jól szemlélteti Öskü lakosságának kor-, és nembeli összetételét. Az ábra alapján megállapítható, hogy a település középkorú lakosainál a férfiak vannak többségben, az idős korosztálynál viszont a nők. A népesség korösszetétele enyhén öregedő.

13. ábra: Öskü korfája a 2011-es népszámlálás alapján (TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés, adatforrás: KSH)

Háztartás, család

Öskü területén a 2011-es népszámlálás során összesen 845 háztartást regisztráltak. A háztartások 78%-a (665 db) családháztartás.

A családok száma Öskүн 665 db, ennek kb. 50%-ban él gyermek (335 db család).

A száz háztartásra jutó foglalkoztatottak száma 2011-ben 116 fő volt. Ez a szám a Veszprém megyei értéket meghaladja. (103 fő). Az országos átlag 2011-ben 95 volt.

Nemzetiségek

A 2011-es népszámlálás során a népesség 1,2%-a (28 fő) vallotta magát valamilyen hazai nemzetiséghez tartozónak, mely jóval elmarad a megyei átlagtól (5,2%). A település teljes lakosságának 89 %-a magyar (2007 fő), 1%-a német (23 fő), 0,1%-a szlovák (3 fő), 0,4 %-a (9 fő) pedig, a felsoroltaktól eltérő, egyéb nemzetiségűnek vallotta magát.

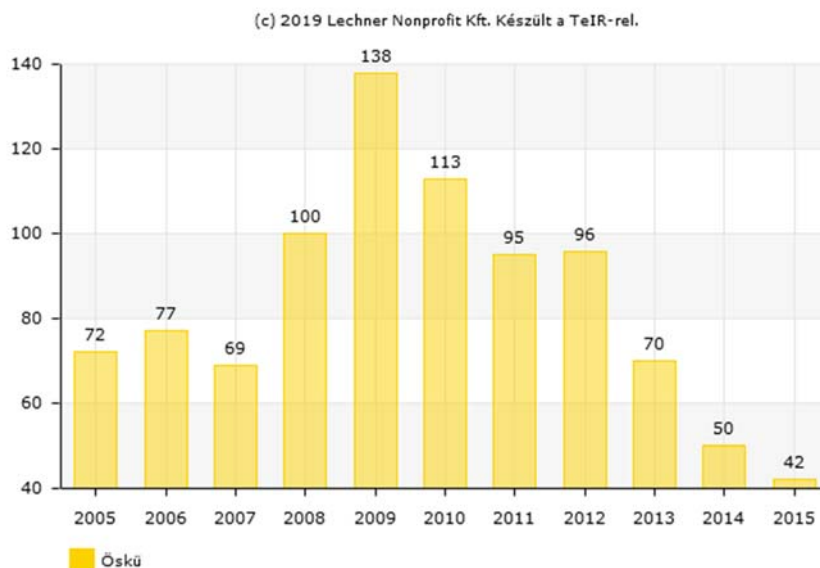
Iskolai végzettség

A 2011-es népszámlálás adatai alapján Öskü iskolázottsági szintje körülbelül a járási iskolázottsággal egyezik meg. A településen 13 fő iskolázatlan (0,6%), általános iskola nyolcadik osztályát a lakosság 24%-a, érettségi nélküli középfokú iskolát 32%-a végzett. Érettségivel 22%, felsőfokú oklevéllel pedig 6,5% rendelkezik.

Foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok

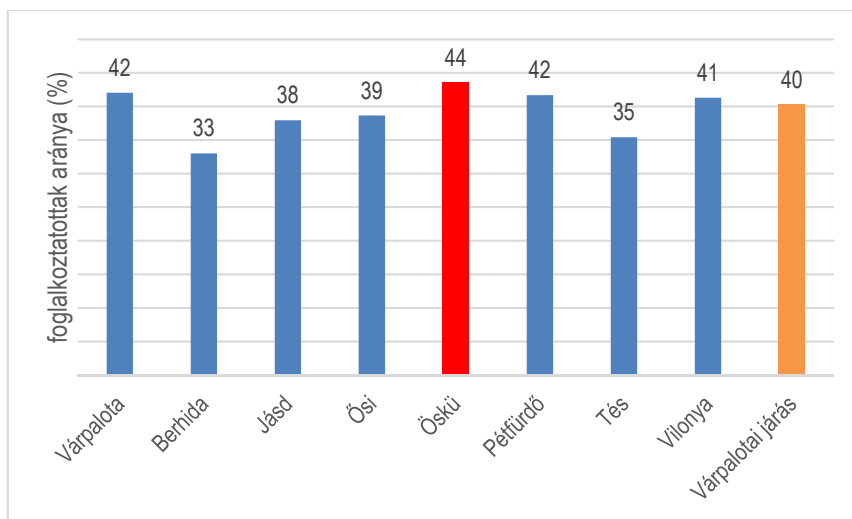
Az ország népessége gazdaságilag aktív, valamint a gazdaságilag nem aktív (inaktív kereső, eltartott) népességből tevődik össze. A gazdaságilag aktív népesség aránya a 2011-es népszámlálási adatok alapján, Öskü községben nem változott a 2001-es népszámlálási adatokhoz képest (2001-ben 965 fő, a lakosság 42 %-a, 2011-ben 981 fő, 43%). Szintén nem változott az inaktív keresők aránya (2001-ben 681 fő, 29,5 %, 2011-ben 652 fő 29%). Az eltartottak száma 2011-ben (2001-ben 586 fő, 25,5%, 2011-ben 504 fő 22%) némileg csökkent 2001-hez képest.

A munkanélküliek száma 2011-hez képest viszont több, mint másfélszeresére nőtt (2001-ben 70 fő 3%, 2011-ben 117 fő 5,1%). A TeIR-ben található adatok alapján megfigyelhető a 2005 és 2015 között regisztrált munkanélküliek száma. A grafikonon jól látszik, hogy a gazdasági válság idején nőtt a munkanélküliség a településen, mely folyamat mind országos, mind megyei, járási szinten is megfigyelhető volt. 2013-tól csökkent a regisztrált munkanélküliek száma. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat honlapján (www.nfsz.munka.hu) megtalálható adatok alapján 2018. decemberi állapot szerint Öskün mindössze 36 fő munkanélkülit regisztráltak, mely a munkaképes korú népesség százalékában mindössze 2,3%.

14. ábra: Regisztrált munkanélküliek száma (forrás:TeIR)

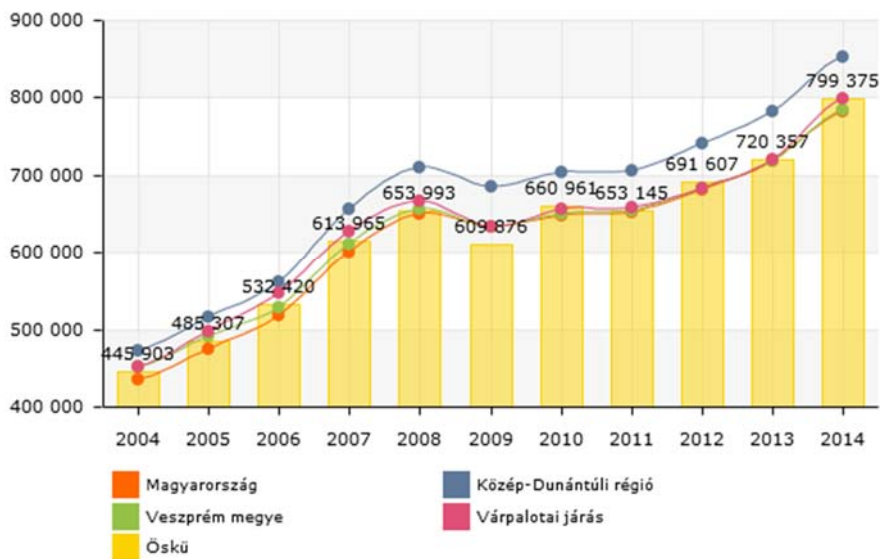
A foglalkoztatottak aránya Öskü községben a teljes lakosság arányában 2011-ben 44% volt. Ez az arányszám a legmagasabb a Várpalotai járásban (40%). A járás területén belüli foglalkoztatottság közel azonos az összes településen.

15. ábra: A foglalkoztatottak aránya a népességben belül a Várpalotai járás településein (forrás: KSH 2011)

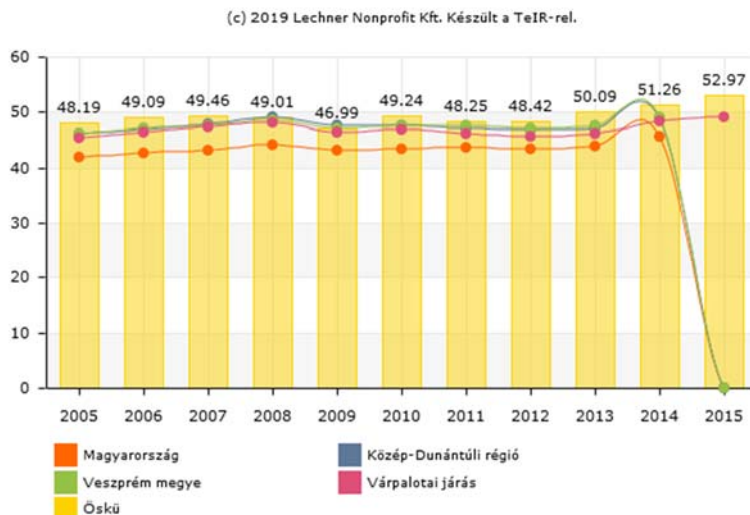
Öskүн az elmúlt tizenöt évben, a 2009-es enyhe visszaesésen kívül, folyamatosan emelkedett az egy lakosra jutó összes nettó jövedelem. A tendenciája a megyei és a járási tendenciával azonos, a 2014-es évben mért értéke Öskүн (799.375 Ft), mely a Várpalotai járási értékkel közel azonos (789.225 Ft). Öskүн mérhető érték az országos (781.784 Ft), a megyei (784.071 Ft) értékek felett található, egyedül a Közép-Dunántúli régióban mérhető átlagos jövedelem (851.804 Ft) előzi meg. Az érték tendenciája a többi tendenciával megegyezik.

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

16. ábra: Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem (forrás: TeIR)

A száz lakosra jutó adófizetők számának tendenciája az elmúlt tíz évben szintén megegyezik az országos, a megyei, és a járási tendenciákkal. Öskүн területén 2015-ben a száz lakosra jutó adófizetők aránya (52,97%) kicsit megelőzi a Várpalotai járásét (48,97%).

17. ábra: Száz lakosra vetített adófizetők aránya % (forrás: TeIR)

1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekvizonyok

A településen nincsenek jelentősebb szociális feszültségek, társadalmi konfliktusok. A városon belül nem jellemző a térbeli kirekesztés, a szegregáció jelenléte, nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelné a tényleges szegregátum feltételeinek.

A közösségi élet szinterei sokrétűek lehetnek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők

A településen élők identitásának erősítésében kiemelt szerepe van elsősorban a közösségteremtő, a közösségi élményeket nyújtó akciók, rendezvényeknek, az identitást elősegítő civil szervezeteknek, baráti köröknek, sportegyesületeknek.

A település bővelkedik programokban kiemelkedő rendezvények:

- Nemzeti ünnepek
- Magyar kultúra napja
- Farsangi hagyományőrző délután
- Nőnap buli
- Tündér-hegyi terepfutó és teljesítménytúra
- Föld órája program
- Anyák napi ünnepség
- Gyereknep
- Martosi pörköltfőző verseny
- Ösbő vezér napok
- Öskü Egészség Fesztivál
- Szent István napi Ünnepség
- Márton napi vigasság
- Adventi Ünnepekör
- Karácsonyi ünnepség
- Jelmezes Szilveszteri futás
- Gyereknep

Öskü jelentősebb **civil szervezetei:**

Kultúra, hagyomány: Öskü Község Fejlődéséért Alapítvány, Ösküért Alapítvány,

Szociális: Egy darabot a szívedből Alapítvány

Sport, szabadidő: Árvalányhaj Turisztikai Egyesület, Öskü Községi Kertbarátok Egyesülete, Ösküi Íjászok Egyesülete, Palota-Vidék 2000 Öskü FC,

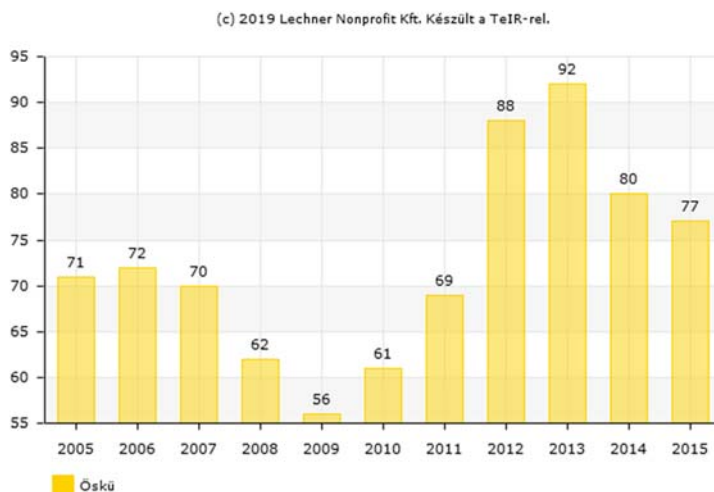
Egyéb: Öskü Község Polgárőr Egyesülete

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások

A településen megtalálható humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ellátás, kultúra, sport stb.) jelentősen meghatározzák az ott élők életminőségét.

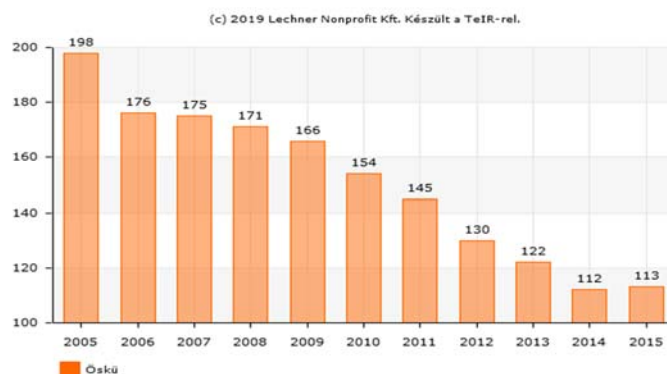
Öskü községben a nevelési, oktatási rendszer felépítése a következő. a településen működik a Napsugár Óvoda és Bölcsőde (Szabadság tér 2.). Az önkormányzat által fenntartott óvoda 4 csoportos, melyből az egyik csoport bölcsődei. Az intézmény óvodai része 75 fő, bölcsődei része 14 fő befogadására alkalmas. 2015-ben az óvodába beíratott gyermekek száma 77 fő volt (forrás: TeIR).

18. ábra: Óvodába beírt gyermekek száma (fő) (forrás: TeIR)

A településen egy **általános iskola** található, a Tasner Antal Általános Iskola (Mecset utca 3.)

Az intézményben a KSH adatai szerint 2016-ban az általános iskolában tanulók száma a nappali oktatásban 119 fő volt. Ebből 9 tanuló más településről járt be. A település általános iskolájában 4 fő hátrányos helyzetű gyermek tanult 2016-ban. Az általános iskolai tanulók száma 2007 óta folyamatosan csökkent, melyet az alábbi grafikon szemléltet.

19. ábra: Általános iskolába beíratott tanulók száma (forrás: TeIR)

Öskü község területén az Iskola utcában orvosi rendelő található. A településen az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó szakorvosi rendelés, az ügyeleti ellátás, valamint a fogorvosi ellátás Várpalotán történik.

A Művelődési ház (Mecset u. 2.) szintén lehetőséget biztosít különböző közösségi programok lebonyolítására.

Védőnői szolgálat működik a Mecset utca 11. szám alatt.

Öskün a 8. sz. főúttól északra sportpálya található.

A település postája a Szabadság tér 4. található.

1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Öskü Község önkormányzata és intézményei munkája során érvényesül az esélyegyenlőség. Az egyenlő bánásmód érvényesítése érdekében elfogadott esélyegyenlőségi tervvel rendelkezik a település (2011-2016), melyet 2017. év során felülvizsgáltak, változatlan formában helybenhagytak.

Öskü település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedések
- oktatás és képzés területén jogellenes elkülönítés megelőzése, az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi szolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- csökkenteni a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait.

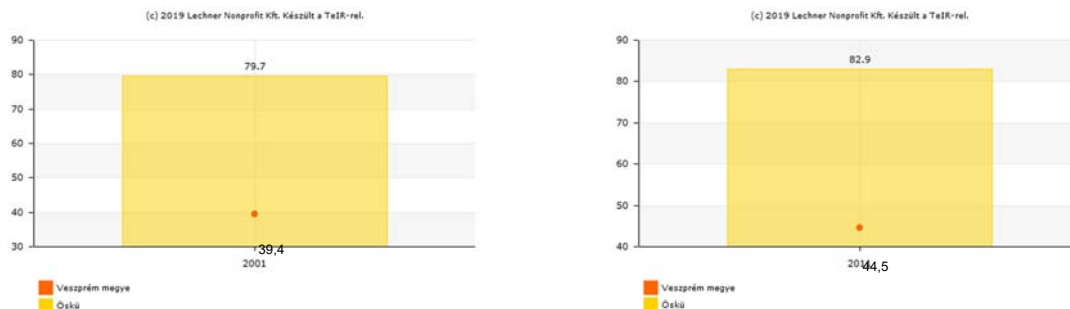
A Helyi Esélyegyenlőségi Program öt különböző célcsoportra fókuszál (romák és/vagy mélyszegénységben élők, gyermekek, idősek, nők és fogyatékkal élők).

1.9. A település gazdasága

1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

Öskü község Veszprém megyében, a Várpalotai járásban helyezkedik el, közvetlen szomszédja Várpalotának. Veszprém megyét az országosnál kedvezőbb gazdasági aktivitás jellemzi, mely a hazai átlagot meghaladó foglalkoztatási aránynak és az alacsonyabb munkanélküliségnek köszönhető. A megye gazdaságilag aktív népességének aránya a Közép-Dunántúl átlagától 0,7 százalékponttal maradt el, a régió megyéi közül itt volt a legalacsonyabb mutató értéke. (forrás: KSH 2011. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS 3. Területi adatok 3.19. Veszprém megye)

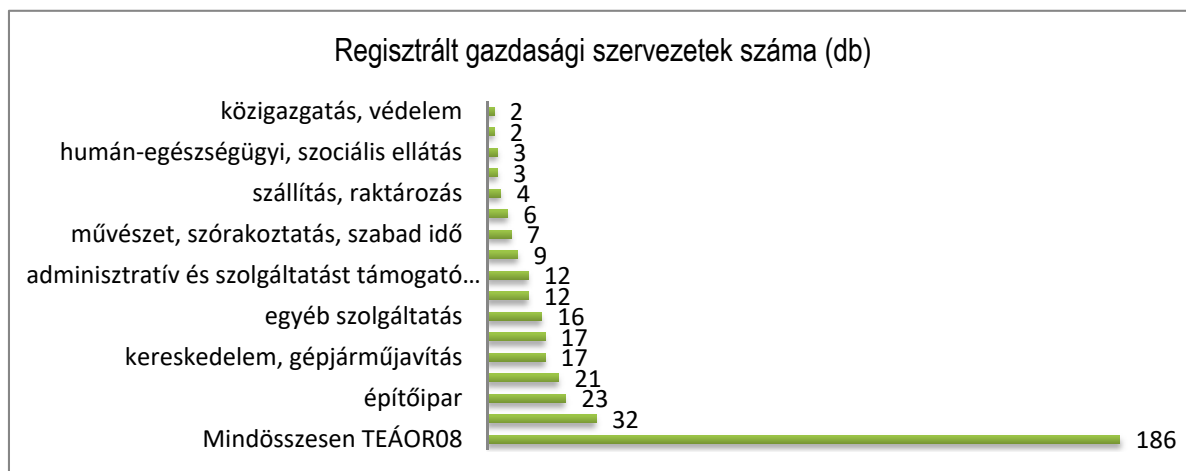
Öskü lakossága 2015. január 1-jén 2211 fő volt, közúti megközelíthetőségét a 8. számú főút valamint a vasút, biztosítja és így a két közeli város Veszprém és Székesfehérvár is könnyen elérhető. Ennek köszönhetően a falu mára tulajdonképpen a két megyeszékhely és a közeli Várpalota alvóvárosaként funkcionál. Az itt élő dolgozó lakosság körülbelül 80%-a a közeli városokba ingáznak dolgozni, a település saját gazdasága nem jelentős a környéken. A népszámlálási adatok eredményét az alábbi ábrák szemléltetik:

20. ábra: Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya (%) 2001, 2011 (forrás: TeIR 2019.03.04.)

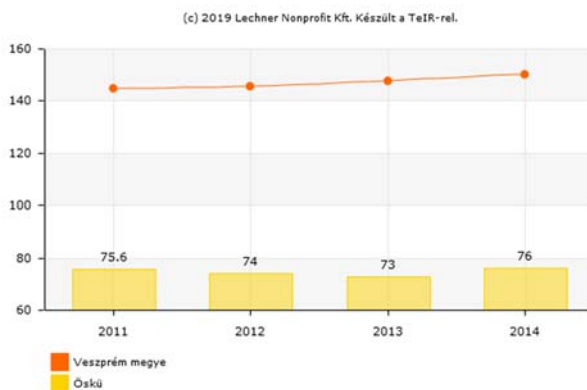
1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Öskü természeti adottságai miatt nem sok a jó minőségű termőtalaj a település területén. A település északi fele a honvédség kezelésében van. A fennmaradó terület nagy része dombos, erdős terület, a lakott terület közvetlen környezetében találhatóak szántóföldi művelésre alkalmas földek. Ennek ellenére a legtöbb vállalkozás a „Mezőgazdaság, erdőgazdaság, halászat” ágazatban regisztrált. Ezt követi az építőipar és az ingatlanok valamint a kereskedelem gépjárműjavítás és egyéb műszaki és szállás szolgáltatások.

21. ábra: Regisztrált gazdasági szervezetek száma (db)

Az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma kis mértékben növekedett az elmúlt években, de így is jócskán elmarad a térségi értékektől. A vállalkozások túlnyomó többsége egyéni vállalkozás.

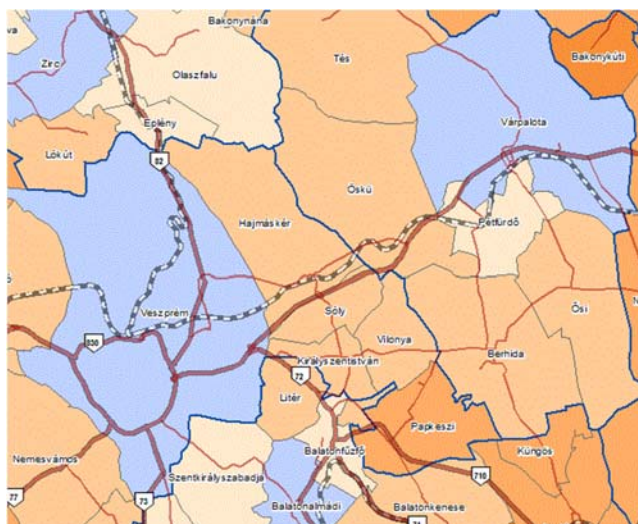
22. ábra: 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 2011-2014 között Óskún a térségi tendenciákhoz viszonyítva (forrás: TEIR 2019.02.25.)

1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

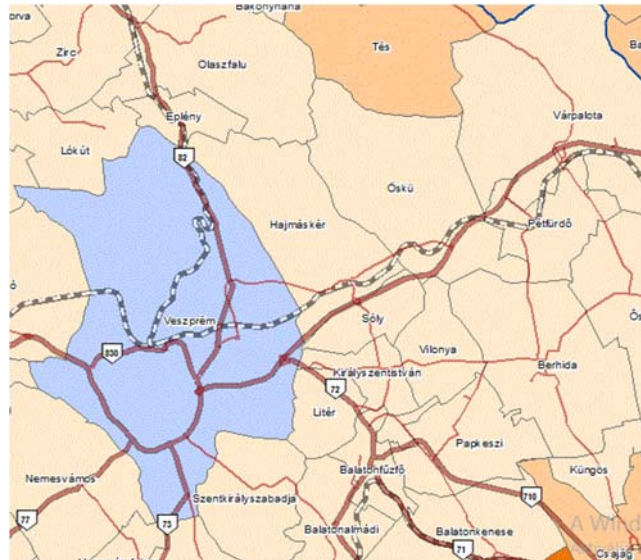
A település utóbbi évek legfontosabb gazdasági fejlesztése az ösküi ipari park kialakítása. „Az ösküi Vadrózsa Ipari Zóna iparterület kialakítása” című projekt célja egy vállalkozóbarát környezet, iparterület létesítése, ahol számos színvonalas szolgáltatás elérhetősége megfelelő ösztönzést adhat arra, hogy új vállalkozások létesüljenek, ezen felül más befektetők érkezését is segítheti. Célja továbbá a térség, a régió fejlesztésének elősegítése, a munkahelyteremtés, inkubátor tevékenység feltételeinek megteremtése – ezzel a hazai kis- és közepes vállalkozások lehetőségeinek bővítése. A gazdasági fejlődés, illetve a munkahelyteremtés érdekében fontos cél a vállalkozások letelepedésének ösztönzése a településen. Az iparterület kialakításának célja, hogy hozzájáruljon a jelenlegi foglalkoztatási szint megtartásához, illetve növeléséhez, a különböző képzettségű munkavállalók általános helyzetének javulásához, amely hosszú távon egészségügyi, szociális és kulturális értéknövekményt jelenthet. A iparterületen teljeskörű infrastruktúra kerül kialakításra: közútépítés, vízellátás, külső oltóvíz biztosítása, szennyvíz-elvezetés, csapadékvíz-elvezetés, villamos energia ellátás és elektronikus hírközlés kialakítása.

1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

A gazdasági versenyképesség szempontjából meghatározó a település elérhetősége. Öskü közúti megközelíthetősége jónak mondható. A község belterületétől délre halad a 8. sz. főút (Székesfehérvár – Szentgotthárd. Ösküről a járásszékhely, Várpalota 12 perc alatt, a megyeszékhely, Veszprém, mindössze hozzávetőlegesen 15 perc alatt elérhető. Ez megyei viszonylatban kiemelkedően jónak számít, hiszen az átlag valamivel több, mint 45 perc Veszprém megyében. A legközelebbi autópálya csomópont a településtől már kicsit messzebb, körülbelül 29 perc autóra van. Ez azonban szintén jobbnak számít a megyei átlagnál, ami csaknem 49 perc. A legközelebbi autópálya az M7-es.

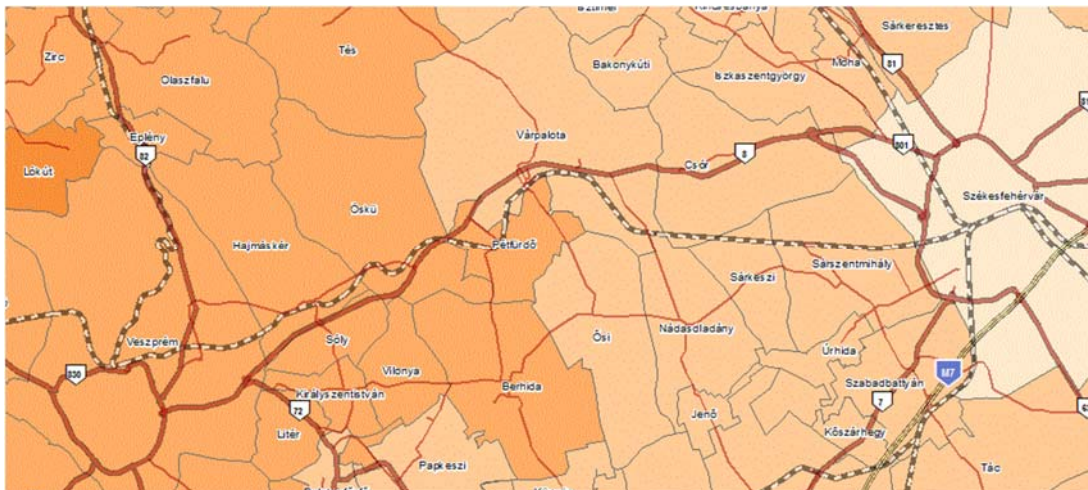

23. ábra: Elérési idő kistérségközpontig (forrás: Teir térinformatika - elérhetőségek)

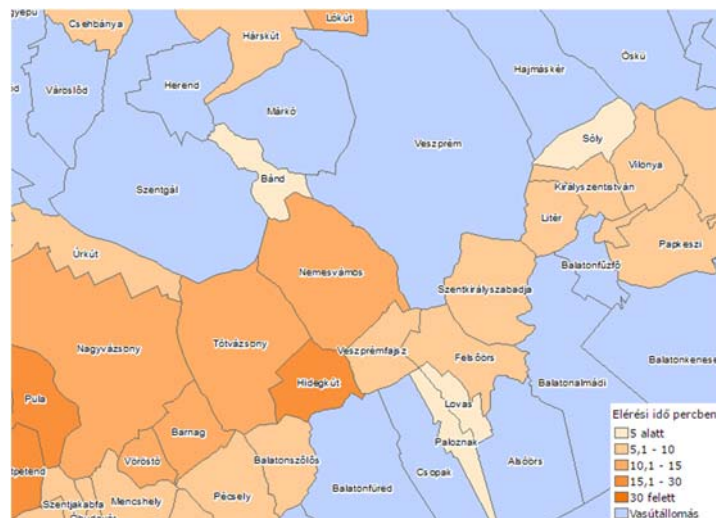

24. ábra: Elérési idő megyeszékhelyig (forrás: Teir térinformatika - elérhetőségek)

Ösküről a főváros, Budapest hozzávetőlegesen 93 perc alatt elérhető, ami az országos átlagtól pár perccel kedvezőbb. (lásd az alábbi ábrák) Óskü rendelkezik vasútállomással, ami szintén hatalmas előnyt jelent elérhetőség szempontjából

25. ábra: Budapest elérési ideje Ósküről 2016-ban (forrás: TEIR térinformatika 2019. 03. 01.)

26. ábra Vasútállomás elérési ideje Ósküről 2012-ben (forrás: TEIR térinformatika 2016.08.15.)

A gazdaság alakulását egyértelműen befolyásolja a helyi népesség képzettsége. Öskүн a népesség iskolai végzettségének alakulását az alábbi táblázatban figyelhetjük meg. A középiskolát szakmai oklevéllel, érettségivel végzők száma valamint az felsőfokú végzettséggel rendelkezők számát hasonlítjuk össze. Mindhárom csoport esetében megfigyelhető az iskolázottak számának növekedése. A leglátványosabb az egyetem, főiskolát végzettek számának nagyfokú növekedése: 10 év alatt a számuk csaknem háromszorosára nőtt. A szakmai képzettséggel rendelkezők száma elenyésző mértékben csökkent, az érettségizettek száma viszont másfélszeresére nőtt. A felsőfokú végzettséget szerzők számának növekedése és a szakmával rendelkezők számának kisebb fokú csökkenése azonban munkaerőhiányhoz vezethet a szakmunkák és a fizikai munkák tekintetében.

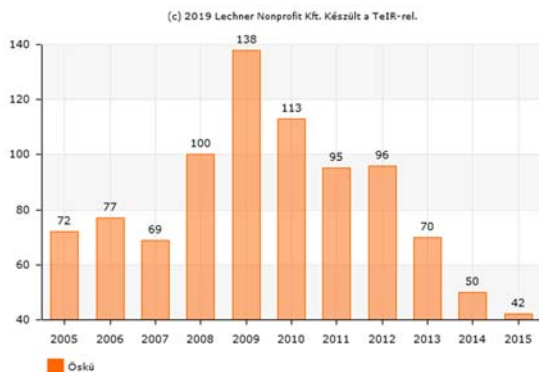
Népszámlálási évek	Szakmai oklevéllel rendelkezők (érettségi nélkül) (db)	Középiskolai végzettségűek, érettségizettek (db)	Egyetemi, főiskolai végzettségűek (db)
2001	701	300	56
2011	689	473	144

4. táblázat: Legmagasabb iskolai végzettség alakulása Öskүн
(forrás: saját szerkesztés KSH Népszámlálás 2001, 2011 adatok alapján)

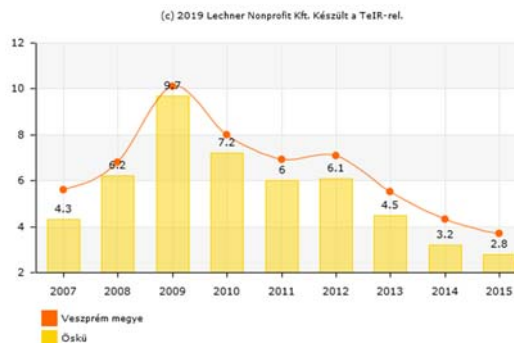
	Szakmai oklevéllel rendelkezők (%)	Érettségizettek (%)	Egyetemi, főiskolai végzettségűek (%)
Országos			
2001	19,1	25,3	11,0
2011	21,8	29,9	16,9
Veszprém megye			
2001	23,2	22,9	9,15
2011	26,7	28,0	13,9
Öskүн			
2001	32,6	14,0	2,6
2011	32,5	22,3	6,8

5. táblázat: 7 éves és idősebb népesség legmagasabb iskolai végzettség szerint
(forrás: saját szerkesztés KSH Népszámlálás 2001, 2011 adatok alapján)

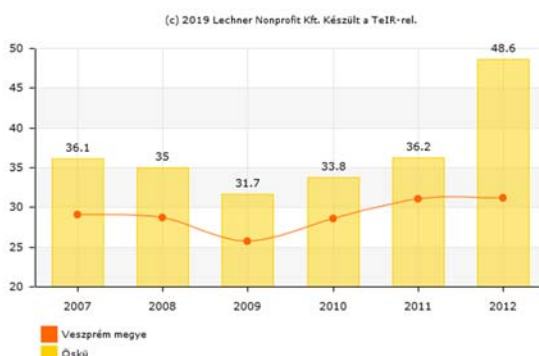
Veszprém megye népességének iskolázottsági színvonala az elmúlt évtizedekben jelentősen nőtt: emelkedett a középfokú és a felsőfokú végzettségűek népességen belüli aránya, és egyre kevesebben vannak azok, akik csak alapfokú végzettséggel rendelkeznek. A népesség közel kétharmada csak az anyanyelvén képes kommunikálni, azonban a fiatal korcsoportokban és a legalább érettségizettek körében már jellemző legalább egy idegen nyelv ismerete. A megyében, eltérően az országos adatoktól, a németnyelvet többen ismerik, mint az angolt, aminek hátterében a megye idegenforgalmi érintettsége és az itt élő német nemzetiségűek állnak. (forrás: 2011. ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS, Területi adatok, Veszprém megye) Öskүн helyzetét a 1.9.15. ábrán hasonlítjuk össze a megyei és országos tendenciákkal. Az adatok alapján látható, hogy Öskүн kis mértékben elmarad a megyei, és az országos átlagtól is, valamint az egyetemet végzettek arányában is némiképp lemaradást mutat a település.

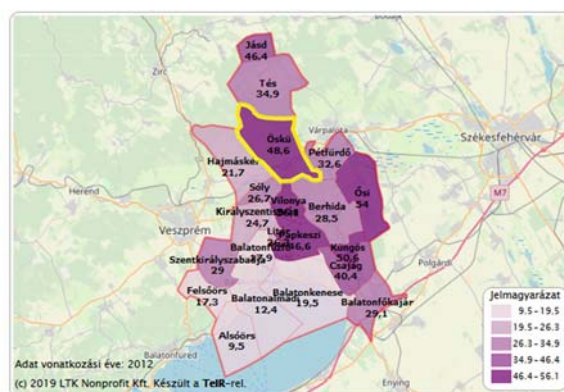
27. ábra: Regisztrált munkanélküliek száma (fő)

28. ábra: Regisztrált munkanélküliek száma száz 15-59 éves állandó lakosra

29. ábra: Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak megoszlása az aktív korúak arányában (%)

Veszprém megyében a gazdaságilag aktív népesség aránya az elmúlt népszámláláshoz képest nőtt. A változás csak részben kedvező, mivel ezen belül a foglalkoztatottak aránya kissé, a munkanélküliek száma jelentősen emelkedett. Az aktivitás növekedése a nyugdíj előtt álló korosztályoknál jelentkezett, amelynek háttérében a nyugdíjba vonulási szabályok változása áll. Öskü foglalkoztatási aránya magasabb, a munkanélküliek aránya pedig alacsonyabb a megyei aránynál. A regisztrált munkanélküliek száma 2009 óta folyamatosan és jelentős mértékben csökken, 2015-ben mindössze 42 ember volt munkanélküli. A munkanélküliek aránya alacsonyabb a megyei átlagnál viszont az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban dolgozók aránya rendkívül magas, az aktív korúak csaknem fele.

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Lakóingatlanok tekintetében Öskүн az elmúlt 5 évben az átlag négyzetméter ár ~120 000 forintról csaknem ~200 000 forintra nőtt, ami megközelítőleg 80 000 forintos emelkedést jelent. 2019 márciusában az átlag négyzetméterár 119 565 forint volt ami jelentősen elmarad mind az országos átlagtól - 275 531 Ft és a megyeitől is - 236 598 Ft. Az országos jellemzőket tekintve, ugyanebben az időben, az átlag négyzetméter ár ~260 000 forintról ~370 000 forintra nőtt, ami körülbelül 110 000 forintos emelkedés. Veszprém megyében is emelkedtek az elmúlt 5 évben a négyzetméterárak, az országos átlagot is meghaladó 140 000 forinttal. Megállapítható, hogy Öskүн alacsonyabban a négyzetméterárak, mint a megyei vagy az országos átlag, és a négyzetméterárak növekedésének mértéke is elmarad az országos és megyei átlagtól 30 000 - 40 000 forintra.

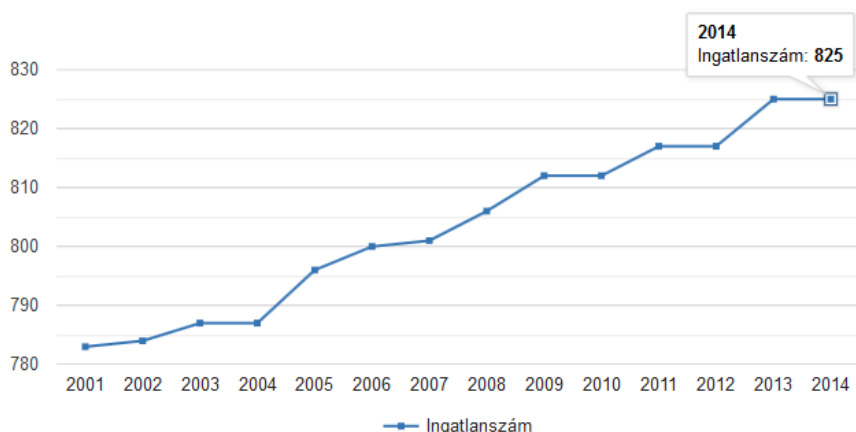
	Átlag m ²	Átlag m ² ár (Ft)	Legkisebb m ² ár (Ft)	Legnagyobb m ² ár (Ft)
Magyarország	126	275 531	80 434	567 073
Veszprém megye	155	236 598	54 400	543 972
Öskü	92	119 565	0	119 565

6. táblázat: Négyzetméterárak alakulása országos és megyei viszonylatban, 2019 március 1-jén
(forrás: <http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Öskü>)

	Átlag ár (Ft)	Legkisebb ár (Ft)	Legnagyobb ár (Ft)
Magyarország	27 579 569	100 000	2 000 000 000
Veszprém megye	25 605 576	100 000	1 590 250 000
Öskü	14 000 503	3 500 000	32 500 000

7. táblázat: Ingatlanárak alakulása országos és megyei viszonylatban, 2019 március 1-jén (forrás: <http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Öskü>)

A lakóingatlanok száma Öskü településen 2009-ben 812 darab volt, mely 2014-re 825 darabra emelkedett. Ez azt jelenti, hogy Öskü településen a lakóingatlanok száma 5 év alatt 1.6%-kal, azaz 13 darabbal bővült. Ez alatt az időszak alatt a lakóingatlanok száma átlagosan egy évben 3 darabbal növekedett meg. (forrás: <http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Öskü>)

30. ábra: Az ingatlanok számának alakulása Öskün 2001-2014 között
(forrás: <http://www.ingatlanet.hu/statisztika/Öskü>)

Tovább vizsgálva a népszámlálási adatokat megállapítható, hogy a településen a lakások számának növekedésével párhuzamosan nőtt a nem lakott lakások száma is, valamint a lakások számához viszonyítva a nem lakott lakások aránya is –csekély mértékben– növekedett: 2001-ben a lakások 3,6%-ában nem laktak, míg 2011-ben már a lakások 4,8%-a volt lakatlan. A településen nem található lakott üdülő.

Népszámlálás éve	Lakások száma (db)	Lakott lakás (db)	Nem lakott lakás (db)	Nem lakott lakások aránya (%)
2001	784	756	27	3,6
2011	825	787	38	4,8

8. táblázat: Lakásállomány és lakók viszonyának alakulása Öskün
(forrás: saját szerkesztés KSH Népszámlálás 2001, 2011 adatok alapján)

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Öskü Község Önkormányzata képviselő-testülete a 2017. évi költségvetését az Alaptörvény 32. cikk. (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk. (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a 3/2017 (III.8.) önkormányzati rendeletével határozta meg.

A 2017. évi költségvetés végrehajtásáról szóló 6/2018 (V.30.) önkormányzati rendelet alapján, Öskü község 2017. évi bevételi főösszege 725.393 Ft, kiadási főösszege 569.507 ezer Forint, valamint a maradvány 155.886 ezer Forint.

Bevételek

A 2017. évi költségvetés bevételi oldalának legnagyobb részét a finanszírozási bevételek tették ki, azon belül is az irányító szervtől kapott támogatás (intézményfinanszírozás). Az önkormányzat működési bevételei közt szereplő helyi adók mértéke 2017-ban 23.444 ezer Ft volt.

Működési bevételek	Kötelező feladatok
Működési célú támogatás ÁHT-n belülről	191 771 218
- Önkormányzat működési támogatása	182 594 818
- Elkülönített állami pénzalaptól átvett támogatás	5 250 000
- egyéb működési célú támogatások bevételei	3 926 400
Közhatalmi bevételek	29 950 000
Működési bevételek	22 427 280
- Készletértékesítés ellenértéke	
- Szolgáltatások ellenértéke	2 500 000
- Közvetített szolgáltatások értéke	30 000
- Tulajdonosi bevételek	9 402 000
- Ellátási díjak	2 000 000
- Kiszámlázott ÁFA	3 290 000
- Kamatbevételek	500 000
- ÁFA visszatérítés	4 705 280
Finanszírozási bevételek	0
- Likviditási célú hitel felvétel	
- Értékpapír értékesítés bevételei	
- Előző évi maradvány igénybevétele	
- Intézményfinanszírozás	
Összesen működési bevételek	244 148 498
Felhalmozási bevételek	
Felhalmozási célú támogatások ÁHT-n belülről	
Felhalmozási bevételek	5 000 000

- Ingatlanok értékesítése	5 000 000
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	7 200 000
Előző évi felhalmozási pénzmaradvány igénybevétele	58 286 958
Felhalmozási c. intézményfinanszírozás	
Összesen felhalmozási bevételek	70 486 958
Összesen bevétel	314 635 456

9. táblázat: Öskü község 2017. évi bevételeinek a főbb bevételi jogcímek szerinti megoszlása (forrás: 3/2017 (III.8.) önk. rendelet 4. sz. melléklete)

A 2017. évi tervezett bevételek és kiadások alakulása miatt módosították az előirányzatokat. Az eredetileg tervezett 449.088 ezer Ft-hoz képest 745 306 ezer forintot irányoztak elő, végül pedig 725 393 ezer Ft volt a 2017. évi teljesítés, mely 97 %-os teljesítésnek felel meg.

Kiadások

A kiadások előirányzatainak meghatározásánál elsődleges célja az Önkormányzatnak, hogy a kötelező feladatok ellátása nem kerülhet veszélybe.

Az alábbi táblázat bemutatja Öskü 2017. évi működési, felhalmozási és finanszírozási célú kiadásokat.

Működési kiadások	Kötelező feladatok
Személyi juttatások	33 233 446
Munkaadókat terhelő járulékok	7 071 760
Dologi kiadások	44 183 841
Ellátottak pénzbeli juttatásai	15 027 000
Működési célú pénzáttétel ÁHT-n belülre	1 666 800
Működési célú pénzáttétel ÁHT-n kívülre	3 417 000
Működési tartalék	116 459
Finanszírozási kiadások	124 870 298
- likviditási célú hitel törlesztés	
- forgatási célú értékpapír vásárlás	
- intézményfinanszírozás	118 252 426
- ÁH.bel.megelőlegezések	6 617 872
Összesen működési kiadások	229 586 604

Felhalmozási kiadások	
Beruházások	29 530 865
Felújítások	41 494 424
Felhalmozási célú pénzáttétel ÁHT-n belülre	
Felhalmozási célú pénzáttétel ÁHT-n kívülre	
Felhalmozási célú intézményfinanszírozás	
Fejlesztési tartalék	14 023 563
Összesen:	85 048 852
Kiadások mindösszesen:	314 635 456

10. táblázat: Öskü község 2017. évi kiadásainak főbb bevételi jogcímek szerinti megoszlása ((forrás: 3/2017 (III.8.) önk. rendelet 5. sz. melléklete)

A 2017. évi kiadások összegét 449.088 ezer Ft-ban határozták meg, majd ezt az összeget 745.306 ezer Ft-ra módosították, végül a tényleges kiadások összege 569.507 ezer Ft lett, így a terv 76 %-ban valósult meg.

Öskü Önkormányzatának vagyona a nemzeti vagyon része, amely törzsvagyonból és üzleti vagyonból áll. A törzsvagyon közvetlenül a kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja. A törzsvagyon körébe tartozó vagyon lehet forgalomképtelen és korlátozottan forgalomképes törzsvagyon. Forgalomképtelenek a helyi közutak és műtárgyaik, a terek, parkok és minden más ingatlan és ingó dolog, amelyet törvény, vagy a helyi önkormányzat forgalomképtelenségnek nyilvánít; korlátozottan forgalomképesek a közművek, intézmények és középületek, továbbá a helyi önkormányzat által meghatározott ingatlanok és ingók. A törzsvagyon korlátozottan forgalomképes tárgyairól törvény, vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint lehet rendelkezni. (1990. évi LXV.tv.79.§.(2)a./b.) Öskü Önkormányzata vagyonának tételes listáját az 1.14.3. fejezet tartalmazza

Öskü rendelkezik gazdasági programmal: Öskü Község Gazdasági Programja 2014-2019. A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján került sor.

A program kialakításának legfőbb célja, hogy a település fejlődését tartós pályára állítsa valamint a közös vagyon értéken tartása és növelése. A kitűzött célok és fejlesztések összhangban kell, hogy álljanak a település és a település lakosságának érdekeivel. A két cél nem elkülöníthető egymástól. A lakosság igényeinek beépítése a fejlesztési programba az önkormányzat ugyanazon fontosságú feladata, mint a település működésének fenntartása. A fejlesztések összeállítása során az önkormányzati vagyon megőrzése és növelése kell, hogy legyen az egyik legfontosabb cél. (forrás: Öskü Község Gazdasági Programja 2014-2019)

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Az Önkormányzat az elmúlt években számtalan pályázatot készített elő és menedzselte, közel 850 millió Ft értékben. Ilyenek például:

- Önkormányzati Hivatal energetikai felújítása és a Tasner Antal Általános Iskola energetikai felújítása
- Idősek Nappali Otthonának kialakítása
- Ipari Park kialakítása
- Humán alapszolgáltatások fejlesztése
- BM Sportpálya fejlesztés
- Főzőkonyha fejlesztés
- Óvoda fűtéskorszerűsítés
- MLSZ műfüves pálya kialakítása
- MLSZ defibrillátor beszerzése
- Kerékpárút kialakítása (Hajmáskér – Öskü)

Ezen kívül a település folyamatosan dolgozik a közterületek felújításán, korszerűsítésén, karbantartásán, melyet saját és pályázati forrásokból egyaránt finanszíroznak. Az elmúlt években elvégzett fejlesztések:

- Orvosi rendelő parkoló térkövezése
- Fő utca – Kenderföld közötti „kis” utca, Vásártér utca burkolat-felújítás és vízelvezetés
- Szabadság téri „körforgalom” térkövezése
- Erkel F. utca, Bartók B. utca, Hegyalja utca burkolat felújítása
- István utca süllyedés helyreállítás
- Temető kerítés felújítása

- Temető ravatalozó előtető kialakítása
- KRESZ táblák pótlása
- Napelemes lámpák kihelyezése
- Szózó ládák kihelyezése
- Ösbő Park villamos ellátása
- Buszmegálló felújítása a Szabadság téren

Az Önkormányzat a helyi közösség fejlesztésében is aktívan részt vesz. A helyiek összefogásán alapuló, a település fejlesztését, karbantartását célzó önkéntes munkák szervezésében és lebonyolításában aktívan részt vesz. Az elmúlt években az alábbi programok kerültek megrendezésre:

- Önkéntes Pataktisztítási akció
- Sportpálya karbantartásában való folyamatos önkéntes segítségnyújtás (fűnyírás, kaszálás, sportesemények le-bonyolításában való rendezői feladatok ellátása)

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

Öskü rendelkezik gazdasági programmal, melynek legfőbb célja a munkahelyteremtés, a kisvállalkozások aktivitásának fokozása, piaci térnyerésük elősegítése, ezáltal az egyéni, illetve az önkormányzati bevételek növelése. A helyi vállalkozások megtartása és támogatása, különös tekintettel az egyéni javaslatokra, együttműködés kialakítása. A program elsődlegesen helyi eszközökre épít, helyi erőforrások bevonásával, autonóm, egyedi helyhez kötött, illetve helyhez illő megoldásokkal. A vállalkozás-fejlesztés alapelve az egymásra épülés, az egymástól való pozitív függés kialakítása. A kisvállalkozás-fejlesztés első lépése egy kisvállalkozás támogatási program kialakítása 2015 májusára. (forrás: Öskü Község Gazdasági Programja 2014-2019)

Az ipari fejlesztés a munkahelyteremtéssel összehangolt folyamat. Az elkövetkezendő önkormányzati időszak egyik fő feladata egy közép nagyságú ipari beruházás megvalósítási terveinek kidolgozása, majd a beruházás lebonyolításának felügyelete. Emellett számos kisvállalkozás a településre telepítése, vagy helyi indításának elősegítése.

Az ipari beruházás/fejlesztés irányát az alábbi kritériumok határozzák meg:

- Előzetes gazdasági igényfelmérés. A kistérség, valamint a megye területén hiányiparágak feltárása. Az ipari fejlesztés célja, hogy hosszú távú munkahelyteremtés valósuljon meg a településen, valamint tervezhető, akár évtizedes távlatban is előre látható bevétel származzon az önkormányzat számára a beruházásból. Ezért fontos az előzetes felmérés, hiszen meg kell határozni, hogy melyek azok az iparágak, vállalkozási formák, melyek hosszútávon fenntarthatóak és kiszolgálják a települést, illetve a térséget.
- Környezetvédelmi előzetes felmérés és elemzés. A beruházás semmiképpen nem befolyásolhatja negatív irányban a település és körzete természeti viszonyait, valamint nem lehet életminőség rontó hatással a lakosság számára. Az Európai Unió szigorú szabályozásait mindenképpen figyelembe kell venni az irányvonalak felállításakor.
- Közép, vagy nagyberuházás esetén kapcsolódó beruházásként képzés/átképzési lehetőség létrehozása a lakosság számára. Mindenképpen előnyös, ha sikerül a beruházóval megállapodni, hogy vállalja a munkaerő átképzését.
- Az előző ponthoz kapcsolódóan olyan vállalkozás, vagy beruházás előnybe helyezése, mely vállalja, hogy a helyieket alkalmazza nagy számban.
- Csak olyan beruházás megvalósítása támogatható az önkormányzat részéről, mely nem terheli meg nagy mértékben a közösségi utakat, melyeket az önkormányzat tart fent. Ez kihatással lehet a lakosság életkörülményeire is.
- Fontos helyi vállalkozók bevonása a beruházás megvalósításába.
- (forrás: Öskü Község Gazdasági Programja 2014-2019)

A gazdasági tervezet másik ipari ága a vállalkozások támogatása. A helyi adók alakítása, a beruházások, fejlesztések, helyi munkahelyteremtés „jutalmazása”. Ezek a fejlesztések csak átvittem kapcsolódnak az önkormányzathoz, ugyanakkor a megfelelő gazdasági programmal és kialakított adópolitikával a helyi vállalkozások fejlesztései hozzájárulhatnak a település fejlődéséhez, és a helyi adóbevételek növekedéséhez. (forrás: Öskü Község Gazdasági Programja 2014-2019)

Az elmúlt években az Önkormányzat az alábbi –a helyi gazdaság fejlesztését célzó– projekteket készítette elő:

- Öskü I., Öskü II. napelempark kialakításának előkészítése
- Bántapuszta napelempark előzetes egyeztetések
- Tárgyalások a közművesítendő ipari zóna területére betelepülni kívánó cégekkel.

1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

- A településfejlesztési terv fő prioritása a település számára megtérülő, stabil önkormányzati bevételt termelő fejlesztések előtérbe helyezése. Ezzel az irányvonallal szorosan összefügg a munkahelyteremtés és a lakosság életkörülményeinek fokozatos növelése. A munkahely teremtési célok kialakításakor figyelembe kell venni a helyi, a környező települések, illetve a térség igényeit, az általános munkaerő piaci trendeket, a hosszútávon is stabilan működő vállalkozási formák kijelölését. Olyan fejlesztések élvezhetnek előnyt, melyek nemcsak helyi szinten, de regionális, vagy akár megyei szinten is növelik a település érdekérvényesítő képességét, vagy olyan szolgáltatást nyújtanak, melyek más településeken nincsenek jelen. (forrás: Öskü Község Gazdasági Programja 2014-2019)

A település gazdasági programjában célként határozza meg a munkahelyteremtést. A munkahelyteremtés feltételeit azonban jelentős mértékben befolyásolják az önkormányzattól független tényezők is.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az önkormányzat

- segíti a helyi vállalkozásoknak
- segíti a helyi gazdaság megerősödését
- Közszolgáltatások megtartása
- halastó kialakítása és pisztrángtenyésztés
- önkormányzati területek művelése
- részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, (honlapon)
- adópolitikájában a lehetőségekhez képest kedvezményeket biztosít a helyi munkaerőt alkalmazó vállalkozásoknak
- a kisvállalkozások aktivitásának fokozása, piaci térnyerésük elősegítése.

(forrás: Öskü Község Gazdasági Programja 2014-2019)

1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Öskü önkormányzati tulajdonú ingatlanjait a VR-V4 jelű tervlap tartalmazza.

1.10.6. Intézményfenntartás

A 2011. évi CLXXXIX törvény (Mötv.) értelmében Öskü község a következő létesítmények és intézmények fenntartásáról gondoskodik.

Ösküben található óvoda, a Napsugár Óvoda és Bölcsőde. Az önkormányzat által fenntartott óvoda 4 csoportos, melyből az egyik csoport egységes óvoda-bölcsődei csoport. Az intézmény 95 gyerek befogadására alkalmas.

Az önkormányzat üzemelteti az IKSZT Művelődési Házat és könyvtárat.

Az önkormányzat alap egészségügyi ellátást, orvosi ügyeletet, fogászatot, védőnői szolgálatot, családsegítést, gyermekjóléti szolgálatot tart fenn.

Az önkormányzat tartja fenn továbbá az Önkormányzati Főzőkonyhát is, mely 230 fő étkezését biztosítja.

1.10.7. Energiagazdálkodás

Országos szinten előirányzat a 97/2005. (XII. 25.) OGY határozat az Országos Területfejlesztési Konceptióról alapján:

„A területfejlesztési tevékenység a társadalmi jólét biztosítása érdekében nem hagyhatja figyelmen kívül az erőforrások magas szintű védelmét és ezek megújuló képességére épülő, hosszútávú használatának biztosítását. Az egyes térségek adottságainak megfelelően biztosítani szükséges az erőforrásokhoz való méltányos és a jövő generációk érdekét is tekintetbe vevő hozzáférést úgy, hogy az ne veszélyeztesse a rendelkezésre álló erőforrások természetes megújulását és a környezet, illetve a környezeti elemek minőségét. Ezért a területfejlesztés célja különösen:”

- a helyi anyag és energiagazdálkodási rendszereknek az ökológiai terhelhetőségéhez igazodó kialakítása;
- környezeti fenntarthatóság;
- az alternatív természeti erőforrások és energianyeresi lehetőségek feltárása és hasznosítása;
- a helyi piacok működésének ösztönzése;
- mező-, és erdőgazdálkodás, a vízgazdálkodás, a környezet-és természetvédelem összehangolt komplex fejlesztési programjainak kialakítása;
- fel kell tárni a táji területi rendszerek működését, változási tendenciáikat, kataszterbe kell venni a térségek természeti környezet értékei térinformatikai alapú, integrált területi környezeti információs rendszerek hálózatát kell.

Öskü, a többi magyarországi településhez hasonlóan, döntő részben külső forrásból származó primer és szekunder energiaforrásokat használ, vagyis ez az alaphelyzet jelentős energiafüggőséget eredményez. Ennek következménye, hogy a település közösségének többek közt nincs vagy minimális a ráhatása az energiaforrások árképzésére. Ennek bizonyos területeken (közösségi intézmények, lakossági ingatlanok, vállalkozások) történő oldása több szempontból is előnyös lehet, de ez távlatos közösségi energiapolitikát igényel, amelyben nagy szerepe lehet az energiatakarékosságnak, az energiahatékonyság javításának (fogyasztásban és termelésben egyaránt), és a helyi, megújuló energiaforrások feltérképezésének és átgondolt, finanszírozható hasznosításának.

Az Önkormányzat folyamatosan dolgozik a település energetikai korszerűsítésén. Ennek érdekében több projektet is megvalósított már, melyeket pályázati forrásból finanszíroztak. Ezek az alábbiak:

- az Önkormányzati Hivatal energetikai felújítása
- a Tasner Antal Általános Iskola energetikai felújítása
- Óvoda fűtéskorszerűsítése

Továbbá a fenntartható energiaforrások használatának elve mentén több projekt kialakítása is elkezdődött:

- Öskü I., Öskü II. napelempark kialakításának előké-szítése
- Bántapuszta napelempark előzetes egyeztetések
- Tárgyalások a közművesítendő ipari zóna területére betelepülni kívánó cégekkel.

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások

A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése tartalmazza a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat, ezen belül a településüzemeltetési feladatokat. Ezek a feladatok a köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való

gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása.

Az alábbi közszolgáltatásokat Öskü Önkormányzata látja el: köztemetők kialakítása és fenntartása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása.

A településüzemeltetési szolgáltatások ellátását, biztosítását Öskü Önkormányzata külső cégek bevonásával végzi, melyek az alábbiak:

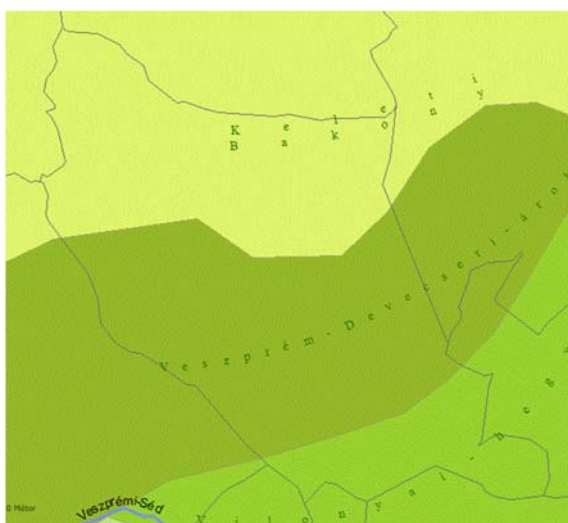
Szolgáltatás	Szolgáltató neve	Szolgáltató címe
Vízi közmű és szennyvíz szolgáltató	Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt.	8200 Veszprém, Pápai út 41.
Gáz szolgáltató	NKM Nemzeti Földgázszolgáltató Zrt.	1081 Budapest, Fiumei út 9-11.
Áramszolgáltató, közvilágítás	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.	8201 Veszprém, Pf.: 9.
Hulladékgazdálkodás	Depónia Nonprofit Kft.	Székesfehérvár, Sörház tér 3.
Kéményseprő-ipari szolgáltatás	BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Gazdasági Ellátó Központ	1149 Budapest, Mogyoródi út 43. (székhely) Veszprém, Almádi út 3. (ügyfélszolgálat) 1903 Budapest, Pf.: 314. (levelezési cím)
Helyközi közösségi közlekedés	Északnyugat-magyarországi Közlekedési Központ Zrt.	9700 Szombathely, Körmendi út 92.

11. táblázat: Településüzemeltetési szolgáltatók listája

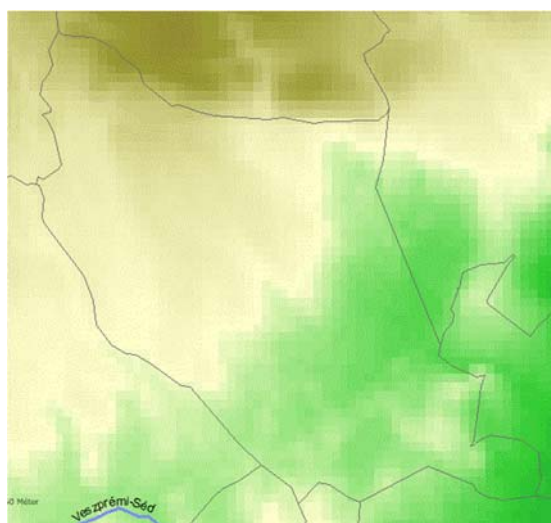
1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1. Természeti adottságok

Öskü község Veszprém megyében, Várpalota nyugati szomszédságában fekszik. **Természetföldrajzi** tekintetben Ösküt észak-déli irányban három kistáj osztja fel: az északi harmada a Keleti-Bakonyhoz, a középső harmada a Veszprém-Devecseri-árokhoz, a déli harmada pedig a Vilonyai-hegység kistájához tartozik. (lásd. az alábbi ábrát)

31. ábra: Földrajzi tájak elhelyezkedése Öskü területén
(forrás: http://gis.teir.hu/teirgis_termeszeti_kornyezet/ 2019.01.14.)

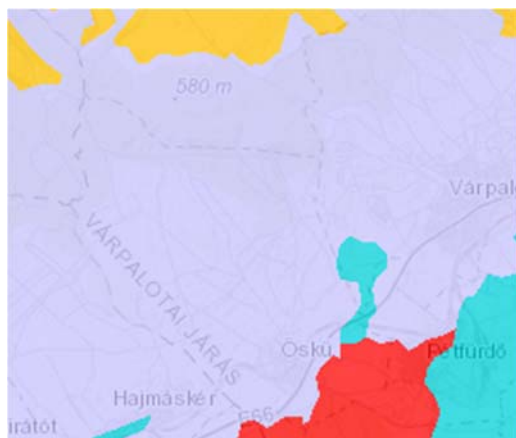

32. ábra: Öskü domborzati adottságai
(forrás: http://gis.teir.hu/teirgis_termeszeti_kornyezet/ 2019.01.14.)

Öskü **domborzatát** tekintve a település északi felén a Bakony heglábai nyúlnak le, míg a déli fele többnyire sík alacsonyabb dombokkal a Vilonyai-hegyek kistáj térségében. (lásd. a fenti ábrát ill. a TK-V4 jelű terlapot)

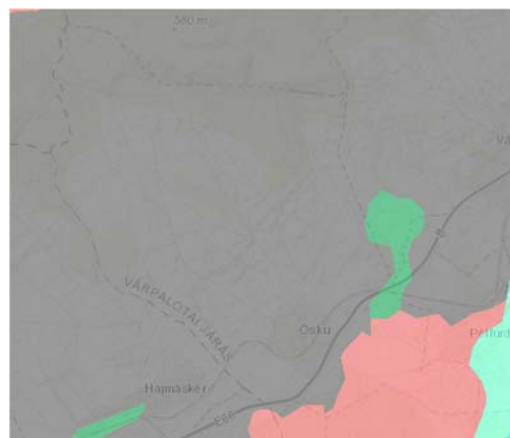
A Keleti-Bakony kistáj mai geomorfológiai képét az egységes Tési-fennsík, a hegyközi medencék, a fennsík-peremek, abráziós síkok, pedimentek, glacisok formacsoportjai határozzák meg. A fennsíkokkal ellentétben a peremek –így Öskü északi harmada is– aprólékosan szabdalnak és itt tapasztalhatók a legnagyobb relatív relief értékek is. Így az erdő- és mezőgazdasági hasznosítás szempontjából nem kedvező a terület domborzata. A Veszprém-Devecseri-árok az Északi- és Déli-Bakony között helyezkedik el, K-Ny-i és harántirányú törések mentén süllyedt szerkezeti árok. A gyengén tagolt medencék domborzattípusát képviseli. Az átlagos relatív relief 20 m/km², tehát a település középső harmada szinte teljesen sík. A Vilonyai-hegyek kistáj mérsékelten függőlegesen tagolt, az átlagos relatív relief 38,6 m/km². A felszínét dolomitkopárok, rendzinatarak és sekély termőrétegek uralják, agrár -és erdőgazdasági hasznosítás szempontjából igen kedvezőtlen adottságú terület. (Dövényi, 2010)

Földtani adottságok tekintetében Öskü területén három eltérő típusú üledék alkotja a talajképző kőzetet: a település túlnyomó része mészkő, dolomit kőzeten fekszik, a délkeleti településszélen egy kis foltban glaciális és alluviális üledék nyúlik be, a déli határszélen pedig a harmadkori és idősebb üledékjellemző. Ezeken az üledékeken 3 féle talaj alakult ki: a mészkőn rendzina talajok, a glaciális és alluviális üledéken réti talajok a harmadkori üledéken pedig Ramann-féle barna erdőtalajok.

- mészkő, dolomit
- glaciális és alluviális üledék
- harmadkori és idősebb üledék

33. ábra: Öskü és térségének földtani adottságai
<https://maps.rissac.hu:3344/webappbuilder/apps/2/>
2019.01.14.)

- rendzina talajok
- Ramann-féle barna erdőtalajok
- réti talajok

34. ábra: Genetikus talajtípusok Öskü és térségében
<https://maps.rissac.hu:3344/webappbuilder/apps/2/>
2019.01.14.)

Vízrajz tekintetében mindhárom kistáj Ösküt érintő része a Séd vízgyűjtő területéhez tartozik. Öskü területe jellemzően mérsékelten száraz-vízhiányos, a Veszprém-Devecseri árok területe mérsékelten vízhiányos terület. A talajvíz 4-6 méter között érhető el, mennyisége nem számottevő. A rétegvíz készlet átlagos, az ártézi kutak száma alacsony, mélységük változó, de vízhozamuk általában jelentős. A karsztvízszint a bányavíz kiemelése miatt a korábbi évtizedekben erősen süllyedt, a korlátozások bevezetése után azonban ismét emelkedni kezdett. (Dövényi, 2010)

Öskü közigazgatási területén a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vagyongazdálkodásában vízfolyás, vízilétesítmény nem található. A település fő vízfolyása a Klubecz-patak, mely a településen ered és a Péti-vízbe torkollik.

Öskü **éghajlatát** tekintve a három kistáj alapján három éghajlattípushoz tartozik. Északon mérsékelten hűvös-mérsékelten száraz, Öskü középső részén mérsékelten hűvös éghajlatú,

közel a mérsékelt meleghez és mérsékelt száraz éghajlati típusú. A település déli harmada pedig már a mérsékelt meleg-mérsékelt száraz éghajlati típusú. Az évi napsütéses órák száma 1980 körüli. Az évi középhőmérséklet 9,5 – 9,7 °C körül alakul. Az évi csapadék összege 550 mm körül alakul. A medencében É – ÉNY-i az uralkodó szélirány, az átlagos szélesség 2,5 – 3 m/s közötti. A napsütéses órák évi száma átlagosan 1960-1970; nyáron 780-790, télen 190 órán át süt a Nap. A hőmérséklet évi átlaga 9,0-10,0 °C körül van, a csúcson 9 °C alatti is lehet. Az évi csapadékösszeg Öskü északi harmadában 700-720 mm, a középső területeken 650-730 mm, a déli részen pedig 570-590 mm között alakul. Ösküben található csapadékmérő állomás, ahol a 24 órás csapadékmaximum 99 mm. (Dövényi, 2010)

Öskü **növényzetét** tekintve szintén három részre osztható. Az északi településrész összegyűrt felszíne igen változékony klímával párosul, a zárt erdő kialakulásához nem elég a csapadék. Emiatt a növényzet is igen változékony, jellemző a sokféle élőhely típus kis területen való mozaikos megjelenése. A magasabb részeken bükkösök, bükkös sziklaerdők, fajgazdag elegyes tölgyesek váltakoznak egymással. A délies oldalakon ezt száraz gyepek és elegyes tölgyesek mozaikja váltja fel: sziklagyepek, sztyepek, bokorerdők, mészkedvelő és cseres-kocsánytalan tölgyesek. A hegyláb felé az erdők egyre nyíltabbá válnak, s egyre nagyobb kiterjedésben fordulnak elő a különféle száraz gyepek, számos ritka (fénylő zsoldina - *Serratula lycopifolia*, bodzaszagú ujjaskosbor - *Dactylorhiza sambucina*, méhbangó - *Ophrys apifera*) és gyakori (kisfészű hangyabogáncs - *Jurinea mollis*, ezüstös útifű - *Plantago argentea*, árlevelű len - *Linum tenuifolium*, árvalányhajfajok - *Stipa* spp.) fajjal. Várpalota környékén már a löszös talajra jellemző sztyepek is előfordulnak (sugaras zsoldina - *Serratula radiata*, szennyes ínfű - *Ajuga laxmannii*). (Dövényi, 2010)

Az eredetileg molyhos tölgyesek és sztyeprétek uralta, szárazabb keleti részen jellemző pannon, balkáni és erdőssztyep-fajok (törpemandula - *Prunus tenella*, Borbás-kerep - *Lotus borbasii*, magyar kutyatej - *Euphorbia glareosa*, magas kígyószisz - *Echium italicum*, pompás ökörfarkkóró - *Verbascum speciosum*, buglyos zanót - *Chama-ecytisus austriacus*), ill. szubmediterrán elemek (őszi csillagvirág - *Prospero elisae*, sulyoktáska - *Aethionema saxatile*, borzas szulák - *Convolvulus cantabrica*) előfordulása. Nyugat felé haladva fokozatosan (Várpalotától Márkóig) megritkulnak, ill. eltűnnek. Az aszövölgyek sziklás peremén néhol értékes dolomitflóra, a mélyebb fekvésű, karsztforrásos részeken (Bánta, Miklád) néhány lápréttöredék (lápi nyúlfarkfű - *Sesleria uliginosa*, szibériai nőszirm - *Iris sibirica*, komistárnics - *Gentiana pneumonanthe*) maradt fenn. (Dövényi, 2010)

A település déli harmada a Vilonyai-hegyek kistáj részeként a Balaton-felvidék keleti, legszárazabb dombsági területéhez tartozik. A Balaton-felvidék dolomithegyeit és fiatal üledékekkel fedett hegyláb felszínét egykor hegységperemi erdőssztyep-növényzet borította, nyílt és zárt száraz tölgyesekkel. A kistáj növényzetét szubmediterrán molyhos tölgyesek és erdőgazdálkodási szempontból értékesebb hegylábi-dombvidéki elegyes tölgyesek uralták. Ezek maradványai (Peremartoni-, Cseri-erdő) nagyrészt erősen átalakítottak, illetve a természetes erdőterület jelentős részén évszázadok óta extenzív (később különösen a szántókon intenzív) mezőgazdasági hasznosítás (legeltetés, szőlő- és gyümölcsstermesztés) jellemző. (Dövényi, 2010)

A többnyire jellegtelen száraz gyepeket változó intenzitással ma is legeltetik. A dolomithegyeken a természetközeli sziklagyepek (deres csenkesz - *Festuca pallens*, délvideki árvalányhaj - *Stipa eriocalis*) és szikla-füves-lejtősztyepek (lappangó sás - *Carex humilis*, élesmosófű - *Chrysopogon gryllus*) jelenleg is jelentős felületeket borítanak. Ezekhez értékes pannon (magyar gurgolya - *Seseli leucospermum*, Szent István-szegfű - *Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*) és szubmediterrán (őszi csillagvirág - *Prospero elisae*, sziklai üröm - *Artemisia alba*, ezüstös útifű - *Plantago argentea*, fanyarka - *Amelanchier ovalis*, pézsmahagyma - *Allium moschatum*) színező elemek kapcsolódnak. Az alföldi jellegű erdős-sztyep-fajok (szennyes ínfű - *Ajuga laxmannii*, sugaras zsoldina - *Serratula radiata*, stb.) főleg a kötöttebb (löszös, agyagos) talajok zárt száraz gyepejéhez, cserjéseihez kapcsolódnak. (Dövényi, 2010)

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. Táj történeti vizsgálat

Öskü Veszprémtől 15 km-re, a Bakony keleti lábánál fekszik. Ósi környéke már a római korban lakott volt, ezt bizonyítja a környéken talált számos római kori lelet, többek között két obsit-plakett is (ezeket római legionáriusok kapták, miután letöltötték szolgálati idejüket és a környéken telepedtek le), valamint a község határában, Bántapusztán talált épületmaradványok. Továbbá az Aquincumot és Savariát összekötő híres római hadiút is itt húzódott, egy feltételezett őrtorony társaságában, aminek a romjaira az Árpádok korában, román stílusú kerek kápolnát építettek.

Öskü első írásos említésével 1082-ben találkozhatunk, Villa Es alakban, így a falu keletkezése a XI. századra tehető, bár Anonymus írása alapján a honfoglalás idején is volt itt település, miután a vidéket Ósbő vezér kapta meg szolgálatai jutalmaként Árpádtól.

A falu ismert tulajdonosa volt a veszprémi káptalan, majd az Újlaky, a Rozgonyi, végül a XVII. század közepétől a Zichy család. A település feltehetően a területén akkor még álló Újlaky féle várkastély miatt szerepel a középkor egyik írásos emléken az 1528-as úgynevezett Lázár deák féle térképen.

A török hódítás során, 1543-ban egy portyázó török csapat rajtaütése után teljesen elnéptelenedett a falu és az elkövetkezendő több mint másfél évszázadban lakatlan, puszta településként létezett. A lakosság újratelepítésére az első kísérlet a XVIII. század első éveiben történt, de végül 1718-tól kezdődően sikerült újra lakottá tenni az elhagyott községet Beszterce környéki evangélikus, valamint pozsonyi és nyitrai térségből származó katolikus tótokkal.

Az **első katonai felmérés** (1780-1784 között) (lásd.: 1.12.5. ábra) térképén a falu kisebb mai formájához képest, a patak mellé települt. A patak menti illetve az északkeleti-keleti külterületét vizenyős illetve üde rétek alkotják, míg a fennmaradó területet erdők és gyepek/szántó területek váltják, a magasabban fekvő területeken erdők, a völgyekben illetve sík területeken gyepek/szántót figyelhetünk meg valamint a település délkeleti határszélén a dombok déli lejtőjén egy sávban szőlőterületeket jelöl a térkép. A faluban két kőhidat valamint egy vízimalmot is találhatunk a térkép alapján. Kézművesek 1802-ben telepedtek meg először a faluban (takácsok, bognárok, kádárok, molnárok). A község szélén lévő vizes területeken malmok és kenderúsztatók voltak.

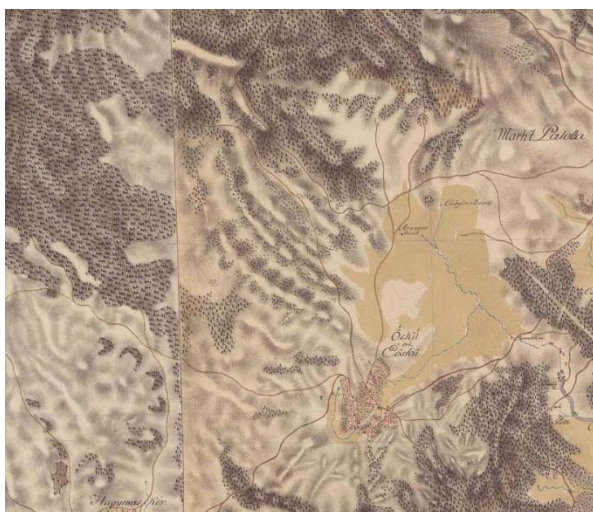
A **második katonai felmérés** (1806–1869 között) (lásd.: 1.12.6. ábra) és a **harmadik katonai felmérés** (1872-1884 között) (lásd.: 1.12.7. ábra) térképein látszik, hogy minimális mértékben bővült a falu, északi irányban. A patak menti illetve az északkeleti-keleti külterületét vizenyős illetve üde rétek továbbra is dominálnak, a keleti határszélén Bánta-pusztánál megjelent egy tó, mely a Kikiri-tó nevet viseli. Megjelent továbbá a vasútvonal és a patak mentén több új malom is látható. Jelentős változás még a szőlőhegy, melynek kiterjedése jelentősen megnőtt, a Péti-szőlők nevet viseli. A Péti-szőlőhegyben 1767-ben kezdődött a szőlőtelepítés. A jobbágyfelszabadítás után 306 kisbirtokosa, két nagybirtokosa, 18 iparosa volt a falunak. A település fő értékei ebben a korban a bor, széna, nád és a vízi malom. 1881-ben Öskü lakosainak száma 1879 fő, abban az évben 315 ház állt a faluban.

Az 1890-es évek elején a lakosság fő megélhetési formája a földművelés volt. 1900-ban tartott népszámlálás idején 1770 lakosa volt a 62 kat. hold területű Öskü községnek. A községben annak adottságaiból adódóan az erdőgazdálkodás és vízgazdálkodás egyaránt folyt, állattartás tekintetében az uralkodó tenyésztési irány a szarvasmarha tartás volt.

Öskü szomszédságában fekszik a Magyar Honvédség Központi Gyakorló és Lőtere, amelynek kiépítése az Osztrák-Magyar Monarchia fennállásának idején 1905-ben katonai gyakorlótér és tüzérségi kiképző központként kezdődött meg, és amely 1911-re érte el nagyjából a mai formáját. A Márkótól Bakonykútiig húzódó, 45 km hosszú, 2-15 km széles terület, amely jelenleg Közép-Európa legnagyobb éleslövészetre is alkalmas lőtere, az állam tulajdonában van, s a rendszerváltozás óta a Magyar Honvédség kezeli.

A mai kerek templom itt több mint szimbólum, korai története írásos források hiányában nem ismert, de valószínűleg nincs köze sem az egykor itt élt rómaiakhoz, sem pedig Újlaky Miklós egykori várkastélyához. Mai formáját Sztáray Antalnak és feleségének Batthyányi Franciskának köszönheti, akik 1878-ban az akkor már közel három évtizede használaton kívül lévő kápolnát tataroztatták és ezzel megmentették az enyészettől. Az általuk, a bejárat fölé helyezett emléktábla szövege és a tetőszerkezet jellegzetes formája tévesen az épület török eredetét sugallja, de ennek nincs valós történelmi alapja. A település az elmúlt évek folyamán is dinamikusan fejlődött számos fontos beruházás valósult meg, valamint a meglévő közintézmények bővültek és újabbak is létrejöttek. A 90-es években kiépítésre került a gáz, a csatorna, és a vezetékes telefonhálózat. Európai Uniós forrásokból megújult 2004- ben a Művelődési Ház, később 2011 nyarán átadásra került az IKSZT (Integrált Községi Szolgáltató Tér), mely Tasner Antal szülőházából lett kialakítva.

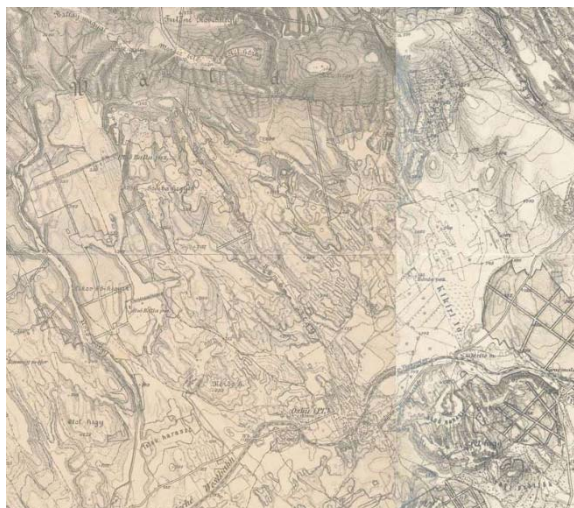
Öskü TAK és <https://osku.hu/index.php?p=tortenelem> Elkészítve: 2016. 10. 13. Módosítva: 2019. 01. 14.

35. ábra: Öskü az első katonai felmérésen
(forrás:mapire.eu)

36. ábra: Öskü a második katonai felmérésen
(forrás:mapire.eu)

37. ábra: Öskü a harmadik katonai felmérésen
(forrás:mapire.eu)

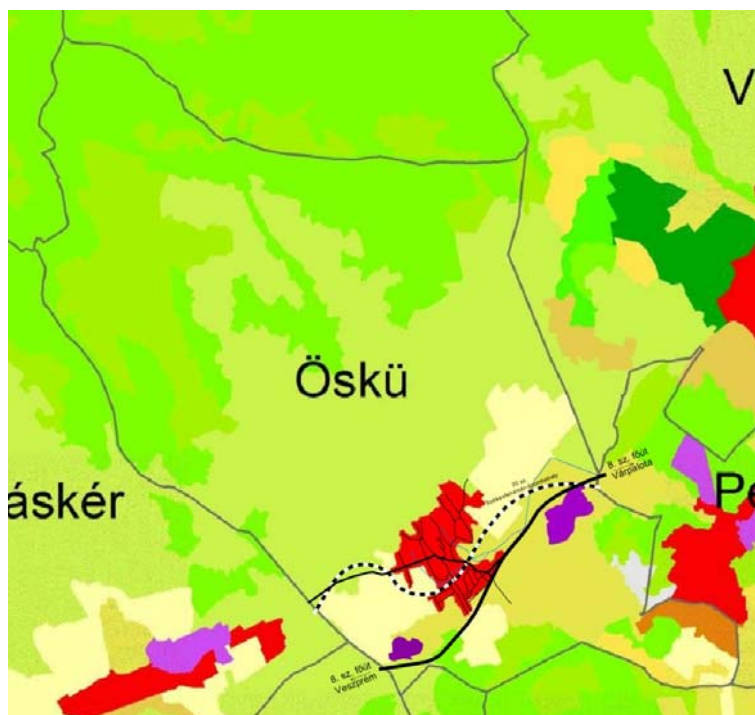

38. ábra: Öskü műholdképe
(forrás: maps.google.hu)

1.12.2.2. Tájhasználat, tájszerkezet

Öskü változatos domborzati viszonyai, kultúrtörténeti értékei, jó infrastrukturális kapcsolatai kedvező lakókörnyezetet jelentenek. A külterület nagy része karsztos terület, mely a honvédség kezelésében van. A dombos, karsztos változatos terepen lombos erdők, természetes gyepek és átmeneti erdős-cserjés területek borítják. A Péti szőlőhegy területén

kertes művelés jellemző, de meghatározó a bányászat is. A település keleti és nyugati oldalán is aktív bányászat folyik.

39. ábra: Öskü tájszerkezete (TÁJOLÓ-TERV Kft. saját szerkesztés, Corine Land Cover 2012)

- Nem összefüggő település szerkezet
- Nyersanyag kitermelés
- Nem öntözött szántóföldek
- Szőlők
- Komplex művelési szerkezet
- Legelők
- Lomblevelű erdők
- Természetes gyepek és természetközeli rétek
- Átmeneti erdős-cserjés területek

Öskü közigazgatási területének művelési ágak és minőségi osztályok szerinti megoszlását a **KV-V2 jelű** tervlap tartalmazza.

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.12.3.1. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A tájképvédelmi területeket a Trtv. és a 9/2019 MvM. rendelet szabályozza és határolja le. Öskü a Trtv szerinti OTrT „Tájképvédelmi terület övezete” érinti.

Öskü csaknem teljes területe az övezetbe tartozik, kivétel a keleti településszélen található bánya területe.

40. ábra: a Trtv. szerinti OTrT által lehatárolt „Tájképvédelmi terület övezete” Öskü területén

1.12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Magyarországi természetvédelmi oltalom alatt álló területek

Nemzeti parki területek

Öskü a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén helyezkedik el, nemzeti parki terület azonban nem érinti.

Tájvédelmi körzet

Öskü közigazgatási területén tájvédelmi körzet nem található.

Ex lege védett források Öskü közigazgatási területén a Balaton-felvidéki Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján 22 db forrás vízhozama haladja meg az 5 l/p értéket, ezáltal ex lege védelem alatt áll. A forrásokat a TV-V1 jelű tervlap ábrázolja.

Ex lege védett lápok Öskü közigazgatási területén a Balaton-felvidéki Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján nem találhatóak.

Ex lege védett földvárak és kunhalmok Öskü közigazgatási területén a Balaton-felvidéki Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján nem találhatóak.

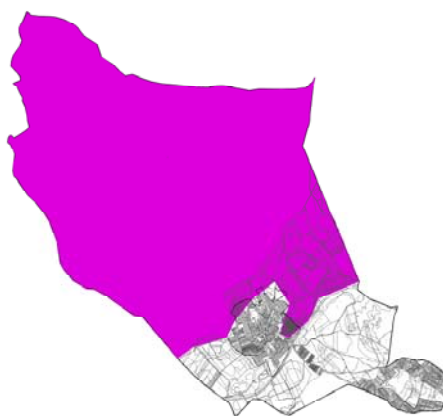
Ex lege védett víznyelők Öskü közigazgatási területén a Balaton-felvidéki Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján nem találhatóak.

Ex lege védett barlangok Öskü közigazgatási területén az Országos Barlangnyilvántartás adatai illetve a Balaton-felvidéki Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján nem találhatóak.

Országosan védett természeti területek és természeti emlékek nem találhatóak a településen.

Öskü területén található az Országos Alapszelvény Nyilvántartás alapján az M-19bc jelű **földtani alapszelvény**. A terület jelenleg nem áll természetvédelmi oltalom alatt, de Magyarország számára hosszútávú cél a földtani alapszelvények védetté nyilvánítása. Az földtudományi természetvédelem számára érdemes alapszelvények természeti emlékként történő védetté nyilvánítása során a terület kijelölése is meg fog történni.

Érzékeny Természeti Terület (ÉTT) található Öskün, a település belterületétől északra és keletre fekvő területek érintettek.

41. ábra: Érzékeny Természeti Területek elhelyezkedése Öskün (forrás: Balaton-felvidéki NPI)

Helyi védett természeti területek

Öskü közigazgatási területén nem található helyi védett természeti terület.

Egyéb magyarországi védettség

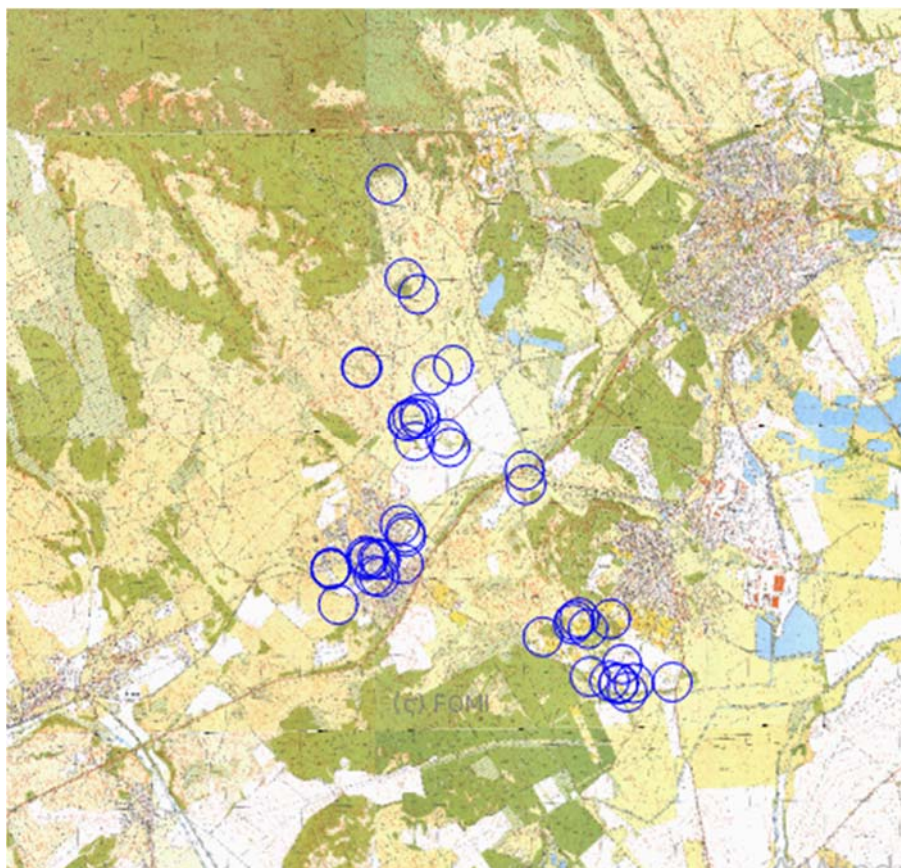
Öskü területén 25 db **egyedi tájérték**¹ található a TÉKA adatbázisa alapján, melyet az alábbi táblázat illetve ábra mutat be. Az adatok a TÉKA projekt keretében létrehozott egyedi tájértékek online kataszteréből származnak (<http://tajertekar.hu>), mely közösségi szerkesztésű, ezáltal az adatok olykor pontatlanok lehetnek. A táblázatban szereplő egyedi tájértékek között már nem szerepelnek azok a rekordok, melyek műemléki, vagy más egyéb védetség alatt állnak. Az egyedi tájértékek jelenleg jogi védelem alatt nem álló táji értékek.

Legnagyobb arányban a pincék (14 db) fordulnak elő az egyedi tájértékek kataszterében Öskü vonatkozásában, de találhatóak még vallási és természeti értékek valamint emlékművek is.

Megnevezés	Típus	darabszám
Kőbánya	bánya	1
Romkuti duzzasztógát		1
Szentháromság oszlop	emlékmű, szobor, egyedülálló oszlop	1
Tasner Antal-emléktábla	emlékmű, szobor, egyedülálló oszlop	1
forrás	forrás	13
gémeskút	gémeskút	1
Kerek kápolna	kápolna	1
Szt. Anna szobor	köztéri szobor	1
Basa-lak	lakóépület	1
Külterületi pince	pince	14
Újtelep	Római kori épület	1
Kőbánxya mellett	Római kori épület	1
Jaszencsina-tói-dűlő	Római kori épület	1
Bántapuszta	Római kori épület	1
Aranyoskúti-dűlő	Római kori épület	1
Aranyos-kút II.	Római kori épület	1
Kötömb, kőhalmaz	Szobor	2
Római katolikus templom	Templom	1
Evangélikus templom	Templom	1

12. táblázat: Öskü egyedi tájértékei (forrás: <http://tajertekar.hu>)

¹**Egyedi tájérték**nek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

42. ábra: A Öskü egyedi tájértékek elhelyezkedése (forrás: <http://tajertekar.hu>)

Öskü területén **történeti kert és történelmi szőlőterület** nem található.

Nemzetközi védettség alatt álló területek

Natura 2000 területek

Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek (Natura 2000 területek) kijelölésére az Európai Unió csatlakozás kötelezte az országot². A jelenleg hatályos 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szerint Öskü közigazgatási területét a következő európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület érinti:

- Hajmáskéri Törökcsapás (HUBF20023) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
- Keleti-Bakony (HUBF20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
- Péti-hegy (HUBF20021) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

A Hajmáskéri Törökcsapás (HUBF20023) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület a 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet alapján érinti Öskü település közigazgatási területét. A

---

² A területehatárolást Európai Unió irányelvek (a Természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló irányelv és a Madárvédelmi irányelv) határozták meg. Az egységes európai ökológiai hálózat kialakításának célja, hogy biztosítsa bizonyos természetes élőhelytípusok, valamint bizonyos fajok élőhelyei kedvező állapotának fenntartását, vagy adott esetben helyreállítását természetes kiterjedésükön, illetve elterjedési területükön belül. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló jogszabály először 2006-ban, a hatályos településszerkezeti terv elfogadását követően jelent meg, melyet azóta többször is módosítottak.

teljes kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kiterjedése 901.16 ha, mely Öskün az alábbi földrészeket érinti:

Hajmáskéri Törökcsapás (HUBF20023) - Öskü
083, 084

13. táblázat: A Hajmáskéri Törökcsapás (HUBF20023) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület által érintett helyrajzi számok
(forrás: 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről)

Natura 2000 élőhely kód	Natura 2000 élőhely név
6240*	Szubpannon sztyeppék
40A0*	Szubkontinentális peripannon cserjések
91H0*	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel
6190	Pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)
*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely	

14. táblázat: A Hajmáskéri Törökcsapás (HUBF20023) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen található jelölő élőhelyek
(forrás: A HUBF20023 Hajmáskéri Törökcsapás kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve, Tapolca - Csopek 2014)

Magyar név	Latin név	Védettségi szint	Természetvédelmi érték (HUF)
Szent-István szegfű	<i>Dianthus plumarius subsp.regis-stephani</i>	fokozottan védett	100 000
Csüngőaraszoló	<i>Phyllometra culminaria</i>	fokozottan védett	100 000
Magyar futrinka	<i>Carabus hungaricus</i>	fokozottan védett	100 000

15. táblázat: A Hajmáskéri Törökcsapás (HUBF20023) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kijelölés alapjául szolgáló jelölő fajok

(forrás: A HUBF20023 Hajmáskéri Törökcsapás kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve, Tapolca - Csopek 2014 és 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről)

Jelölőnek javasolt: Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*, fokozottan védett, 100 000 Ft természetvédelmi értékű)

Természetvédelmi fő célkitűzések:

- A kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek fenntartása, különös tekintettel a szubpannon sztyeppékre (6240*) és a pannon molyhos tölgyesekre (91H0*).
- A sekély és igen sekély talajú molyhos tölgyesekben (91H0*) a fahasználat (egészségügyi termelés is) minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása.
- A jobb talajú cserrel elegyes tölgyesekben a véghasználatok, tarvágások teljes mellőzése, elhúzott idejű, fokozatos felújítógátás alkalmazása, az idős állomány 10%-ának a felújítógátásokat követően felnövekvő faállományban hagyásfaként való megtartásával.
- A szubkontinentális peripannon cserjések (40A0*), a pannon molyhos tölgyesek (91H0*) és a gyepek mozaikos szerkezetének hosszú távú fenntartása.
- A szubpannon sztyepp (6240*) élőhelyek becserjésedésének megakadályozása.

- A pannon sziklagyeppek (6190), szubpannon sztyeppék (6240*) és szubkontinentális peripannon cserjések (40A0*) technikai sportokkal történő károsításának megelőzése.

További célkitűzések:

- A gypes élőhelyek nem dolomit alapkőzeten kialakuló típusaiban (hegylábi vastagabb talajok) a fokozódó cserjésedés megakadályozása.
- A gypes élőhelyek gypeként való megtartása.
- Hosszútávon a területen található feketefenyő erdőállományok átalakítása, a spontán terjedő fenyő egyedek eltávolítása a gyepekből.
- A pannon sziklagyeppeket (6190), szubpannon sztyeppéket (6240*), szubkontinentális peripannon cserjéseket (40A0*) és pannon molyhos tölgyeseket (91H0*) veszélyeztető bálványfa (*Ailanthus altissima*) terjedésének megakadályozása, meglévő állományainak felszámolása.

A terület rendeltetése:

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.
- A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

(forrás: A HUBF20023 Hajmáskéri Törökcsapás kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve, Tapolca - Csopak 2014)

A **Keleti-Bakony (HUBF20001)** kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület a 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet alapján érinti Öskü település közigazgatási területét. A teljes kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kiterjedése 22650,16 ha, mely Öskün az alábbi földrészleteket érinti:

Keleti-Bakony (HUBF20001) - Öskü
02/4, 02/5, 02/6, 02/9, 02/10, 02/11, 02/12, 02/13, 02/17, 03, 04, 05/4, 05/5, 05/6, 05/7, 05/8, 05/9, 05/12, 05/13, 05/14, 05/15, 05/17, 05/25, 05/27, 05/32, 05/33, 05/36, 05/42, 05/43, 05/44, 05/45, 05/46, 05/47, 05/48, 05/54, 05/55, 05/56, 05/57, 05/58, 05/59, 05/60, 05/61, 05/62, 06, 07/1, 07/2, 07/3, 07/4, 07/5, 017, 018, 019, 020/1, 020/2, 020/4, 020/5, 020/6, 020/7

16. táblázat: A Keleti-Bakony (HUBF20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület által érintett helyrajzi számok (forrás: 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről)

A Natura 2000 terület kijelölésének indoka *egyrészt a kedvező természetvédelmi helyzet megőrzése* volt. Ennek érdekében kiemelt fontosságú cél az alábbi táblázatokban szereplő élőhelytípusok és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása.

A terület fő specifikus célkitűzései:

Kerülni kell a nagy kiterjedésű (>10ha) egybefüggő erdőfelújításokat, és a nagy kiterjedésű egykorú erdőfoltok kialakulását. A már kialakult egykorú foltok kezelésénél előtérbe kell helyezni a száraló üzemmódot. A jelölő erdei élőhelyeken cél a természetszerű felújítások elősegítése valamint kerülni kell az eredeti célállomány felújulását veszélyeztető felújítási módokat, továbbá szükséges a területen található nem őshonos (pl. muflon, dāmuvad) vadfajok visszaszorítása. A sekély talajú meredek lejtőkön kialakult sziklai erdőkben és molyhos tölgyeseknél a fahasználat teljes mellőzése szükséges, ezek talajvédelmi rendeltetésű erdőként kezelendők.

A területen előforduló xilofág rovarfajok (havasi cincér, nagy hőscincér, szarvasbogár) és a denevérfajok állományainak fennmaradása érdekében a csúcsszáradt faegyedek, odvas fák megőrzése fontos. Cél a szubpannon gyepek becserjésedésének, és technikai sportokkal

történő károsításának megakadályozása. A fokozottan védett ürge élőhelyén a rendszeres legeltetéses gyepterkezelést biztosítani kell.

Szükséges a Magyar Honvédség kezelésében lévő területeken található, katonai tevékenységhez köthető úthálózat felülvizsgálata, a szubpannon sztyeppek egybefüggősége érdekében a felesleges utakon a közlekedést fel kell függeszteni.

További célok és végrehajtandó intézkedések:

A területen található fekete fenyő elegyes molyhos tölgyes erdőállományok kezelése nem kívánatos, a természetes átalakulási folyamatot célszerű biztosítani.

A gyepek arányának fenntartása érdekében el kell kerülni az erdőstítést, fontos feladat a cserjésedés megakadályozása, valamint az adventív növények visszaszorítása (pl: bálványfa és ezüstfa). Ennek módja lehet extenzív legeltetés vagy cserjeirtás is.

Közösségi jelentőségű fajok		Védett (V)/ Fokozottan védett (FV)	természetvédelmi érték
magyar név	latin név		
Állatfajok			
Ürge	Spermophilus citellus	FV	250 000 Ft
Nagyfülű denevér	Myotis bechsteini	FV	100 000 Ft
Nyugati piszedenevér	Barbastella barbastellus	FV	100 000 Ft
Hegyesorrú denevér	Myotis blythii	V	50 000 Ft
Füstös ősziaraszoló	Lignoptera fumidaria	FV	100 000 Ft
Lápi tarkalepke	Euphydryas aurinia	V	50 000 Ft
Nagy hőscincér	Cerambyx cerdo	V	50 000 Ft
Havasi cincér	Rosalia alpina	V	50 000 Ft
Eurázsiai rétisáska	Stenobothrus eurasius	V	50 000 Ft
Nagy szarvasbogár	Lucanus cervus	V	10 000 Ft
Skarlátbogár	Cucujus cinnaberinus	V	5000 Ft
Növényfajok			
Fénylő zsoltina	Serratula lycopifolia	FV	100 000 Ft
Magyar gurgolya	Seseli leucospermum	FV	100 000 Ft
Szent-István szegfű	Dianthus plumarius subsp. regis stephani	FV	100 000 Ft

17. táblázat: A Keleti-Bakony (HUBF20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen előforduló védendő fajok (Forrás: <http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=HUBF20001>; 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről)

Natura 2000 kód	Natura 2000 név
Közösségi jelentőségű élőhelytípusok	
6190	Pannon sziklagyepek (Stipo-Festucetalia pallentis)
8310	Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok

9130	Szubmontán és montán bükkösök
9150	A Cephalanthero-Fagion közép-európai sziklai bükkösei mészkövön
91M0	Pannon cseres-tölgyesek
40A0	Szubkontinentális peripannon cserjések
6240	Szubpannon sztyeppék
9180	Lejtők és sziklatörmelékek Tilio-Acerion-erdői
91G0	Pannon gyertyános-tölgyesek
91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel

18. táblázat: A Keleti-Bakony (HUBF20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen előforduló védendő élőhelyek
(Forrás: <http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=HUBF20001>)

A **Péti-hegy (HUBF20021)** kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület a 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet alapján érinti Öskü település közigazgatási területét. A teljes kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kiterjedése 363,52 ha, mely Öskün az alábbi földrészleteket érinti:

Péti-hegy (HUBF20021) - Öskü
046/2, 046/3, 046/4, 046/5, 046/6, 046/7, 046/9, 046/10, 046/12, 047, 048, 049, 051/1, 051/10, 051/11, 051/12, 051/13, 051/14, 051/15, 051/17, 051/19, 051/20, 051/21, 051/22, 051/23, 051/24, 051/25, 052, 053/1, 053/3, 053/5, 053/6, 053/7, 053/8, 053/9, 054, 055, 057/1, 057/2, 057/3, 057/4, 057/5, 057/6, 057/7, 057/8, 057/9, 057/11, 057/12, 057/13, 058, 059, 067, 068/1, 068/3, 068/4, 068/5, 068/6, 068/7, 069, 070, 071/2, 071/3, 071/4, 071/5, 071/7, 071/8

19. táblázat: A Péti-hegy (HUBF20021) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület által érintett helyrajzi számok
(forrás: 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről)

Natura 2000 élőhely kód	Natura 2000 élőhely név
91H0*	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel
6240*	Szubpannon sztyeppék
6210*	Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>)
91M0	Pannon cseres-tölgyesek
6190	Pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)
40A0*	Szubkontinentális peripannon cserjések
*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely	

20. táblázat: A Péti-hegy (HUBF20021) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen található jelölő élőhelyek
(forrás: A HUBF20023 Hajmáskéri Törökcsapás kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve, Tapolca - Csopak 2014)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhely: 9150 Cephalanthero-Fagion közép-európai sziklai bükkösei mészkövön

Magyar név	Latin név	Védettségi szint	Természetvédelmi érték (HUF)
Szent-István szegfű	<i>Dianthus plumarius subsp.regis-stephani</i>	fokozottan védett	100 000
Csüngőaraszoló	<i>Phyllometra culminaria</i>	fokozottan védett	100 000
Magyar futrinka	<i>Carabus hungaricus</i>	fokozottan védett	100 000

21. táblázat: A Péti-hegy (HUBF20021) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kijelölés alapjául szolgáló jelölő fajok (forrás: A HUBF20023 Hajmáskéri Törökcsapás kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve, Tapolca - Csapak 2014 és 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről)

Jelölőnek javasolt: Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*, fokozottan védett, 100 000 Ft természetvédelmi értékű)

Természetvédelmi fő célkitűzések:

- A kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek fenntartása, különös tekintettel a szubpannon sztyeppékre (6240*) és a pannon molyhos tölgyesekre (91H0*).
- A sekély és igen sekély talajú molyhos tölgyesekben (91H0*) a fahasználat (egészségügyi termelés is) minimalizálása, egyes részterületeken elhagyása.
- A jobb talajú cserrel elegyes tölgyesekben a véghasználatok, tarvágások teljes mellőzése, elhúzott idejű, fokozatos felújítógátás alkalmazása, az idős állomány 10%-ának a felújítógátásokat követően felnövekvő faállományban hagyásfaként való megtartásával.
- A szubkontinentális peripannon cserjések (40A0*), a pannon molyhos tölgyesek (91H0*) és a gyepek mozaikos szerkezetének hosszú távú fenntartása.
- A szubpannon sztyepp (6240*) élőhelyek becserjésedésének megakadályozása.
- A pannon sziklagyepek (6190), szubpannon sztyeppék (6240*) és szubkontinentális peripannon cserjések (40A0*) technikai sportokkal történő károsításának megelőzése.

További célkitűzések:

- A gyepes élőhelyek nem dolomit alapkőzeten kialakuló típusaiban (heglábi vastagabb talajok) a fokozódó cserjésedés megakadályozása.
- A gyepes élőhelyek gyepeként való megtartása.
- Hosszútávon a területen található feketefenyő erdőállományok átalakítása, a spontán terjedő fenyő egyedek eltávolítása a gyepekből.
- A pannon sziklagyepeket (6190), szubpannon sztyeppéket (6240*), szubkontinentális peripannon cserjéseket (40A0*) és pannon molyhos tölgyeseket (91H0*) veszélyeztető bálványfa (*Ailanthus altissima*) terjedésének megakadályozása, meglévő állományainak felszámolása.

A terület rendeltetése:

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.
- A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

(forrás: A HUBF20023 Hajmáskéri Törökcsapás kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve, Tapolca - Csapak 2014)

1.12.3.3. Ökológiai hálózat

Az országos ökológiai hálózat területét az a Trtv szerinti Országos Területrendezési Terv (OTrT) határolja le. Az OTrT-ben lehatárolt országos ökológiai hálózat területe magterületre, ökológiai folyosóra és puffterületre került differenciálásra.

- **magterület**³: a külterület északi részén fekvő katonai területek, illetve a déli településszélen található dombos-erdős területek,
- **ökológiai folyosó**⁴: nem található,
- **pufferterület**⁶: a belterülethez közeli, főként gyepes területek tartoznak ide.

43. ábra: Az Országos Ökológiai Hálózat területeinek elhelyezkedése Öskün (forrás: Trtv)

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

Az Öskü területén fennálló tájhasználati, illetve ökológiai konfliktusok az alábbiakban összegezhetők:

- A természetvédelmi és tájkép-védelmi szempontból is igen értékes terület a gazdag élőhelyek és állatvilág fennmaradását az aktív bányászat veszélyezteti.
- A település északi felén az aktív katonai jelenlét és használat negatívan hat a táj megjelenésére (sok kitaposott nyomvonal) és veszélyezteti a védendő táji, természeti értékeket.

³magterület (OÖH): „...olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életközösségeit hosszú távon biztosítani képesek és számos védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.”

⁴ökológiai folyosó (OÖH): „...olyan többnyire lineáris kiterjedésű folyamatos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok), amelyek döntő részben természetes eredetűek és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, puffterületek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.”

⁶pufferterület (OÖH): „...olyan rendeltetésű területek, melyek megakadályozzák vagy mérséklék azoknak a tevékenységeknek a negatív hatásait, amelyek a magterületek, illetve az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek.” (OTrT 2. § 23. pont)

1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

Egy település „életében”, a zöldfelületnek, azaz a növényzettel fedett területek összességének meghatározó szerepe van. A növényzet települési környezetre gyakorolt hatása sokrétű, egyszerre többféle funkciót is betölt, úgymint: ökológiai-, funkcionális-, településszerkezeti- és esztétikai szerep. A zöldfelület, mint biológiailag aktív felület, jelentős ún. kondicionáló hatással bír a környezetére: kedvezően befolyásolja a klímát, a levegőminőséget, a vízháztartási viszonyokat, a felszíni és felszín alatti vizek minőségét, megakadályozza a talaj mennyiségi és minőségi romlását. E sokrétű szerepkörnek a zöldfelületek akkor tudnak optimálisan megfelelni, ha rendszerbe szervezettek.

1.13.1. A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.13.1.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A település zöldfelületi rendszerének elemei

- belterületi erdők
- a közterületi közhasználatú zöldfelületekből (közpark, közkert, fásított közterek),
- a zöldfelületi intézményekből (temető, sportpálya),
- a zöldfelületekkel rendelkező intézményekből (iskola, óvoda),
- a közhasználat elől elzárt zöldfelületekből (intézménykertek, családi házak kertjei, gazdasági területek zöldfelületei stb.)

és az ezek összekapcsolását biztosító zöldfelületi elemekből, közlekedési területek zöldfelületeiből (út menti zöld sávok, fasorok) áll.

Belterületi erdők

A település hatályos szabályozási terve alapján a 088/4 és 088/6 hrsz-ú illetve a 902 és 930/15 hrsz-ú telkek belterülethez tartoznak és a szabályozási terv alapján előbbi Ee – egészségügyi, míg utóbbi Ev védelmi erdő övezetébe tartoznak. Egyik terület sem erdőtervezett erdő a Nemzeti Élelmiszerlánc Biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága nyilvántartása alapján. A védelmi rendeltetésű erdő a 8. számú főút mentén került kijelölésre. Az út teljes hosszában a lakóterület felől erdősávot jelöltek ki, ahol arra hely volt (egyes szakaszain közvetlenül lakótelkek mellett halad). Ezen kívül a belterületet egészségügyi és védelmi erdők szegélyezik nagyrészt keleti, nyugati és északi irányban is.

Közterületi közhasználatú zöldfelületek, zöldterületek

A zöldterületek közé az állandóan növényzettel fedett közhasználatú zöldfelületek tartoznak. Öskü hatályos településrendezési eszközei több zöldterületet is jelölnek a településen, melyeket közkert, közpark és egyéb zöldfelület kategóriákba sorolnak. Az alábbi táblázat összefoglalja Öskü zöldterületeit:

	TSZT-n	SZT-n	Teljes hrsz-ek	Érintett hrsz-ek
1	Z	Zkp	1436	
2	Z	Zkp	1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313	1288, 1289, 1290, 1291, 1294/1-2, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301
3	Z	Zkp	51, 52, 53, 54, 1145, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163,	1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155,

			1164, 1165/2, 1167/1, 1177, 1180, 1181	1156, 1157, 1158, 1178, 1179, 1182
4	Z	Zkk	1115, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143	
5	Z	Ze	1067/6	
6	Z	Zkk	1114/3	088/1, 1112/4, 1112/6
7	Z	Zkk	15, 17, 21, 22, 28, 29	
8	Z	Ze	1533, 1534	1490, 1491, 1492, 1506, 1507, 1508, 1509, 1510
9	Z	Ze	1539/10-12, 1539/14	
10	Z	Ze	1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629/1-2	
11	Z	Zkk	1669	
12	Z	Zkk	375, 376, 377, 383, 384, 387, 404, 405, 406, 408/1, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420	370, 403/4-5, 421/1
13	Z	Zkk	422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 442, 443, 444, 445, 446/1	038/20, 440, 441
14	Z	Ze		651, 652, 886
15	Vt	Zkk	181	

22. táblázat: Öskü zöldterületek listája

Alapvetően a településen található zöldterületként megjelölt területek két csoportba oszthatók. Az első csoportba azok a területek tartoznak, melyek domborzati adottságai miatt nem beépíthetők. Nagyrésztük dombos, szabdaltszerű felszínű, gyepes borítású ezen felül két ilyen dombos zöldterületen közmű műtárgy is található. A másik csoportba a vízfolyások menti vízállásos, nádasos vagy csak egyszerűen sűrűn fával és cserjével borított területek tartoznak.

A Rotundával szemközti fekvő zöldterületen a patak mentén füves terület található, ahol néhány kihelyezett pad várja az arra járókat. A Rotunda maga településközpont vegyes területen található, szintén kisebb dombon, körülötte gyep, azt pedig fás-cserjés terület veszi körül.

A település egyetlen klasszikus értelemben közparkként kialakított és használt területe a Szabadság tér, mely a településszerkezeti terven településközpont vegyes területbe került besorolásra a szabályozási terven viszont közpark. Ez a területsétautakkal kialakított, alacsony kőfallal körülvett pihenőkert, mely nagyrészt gyepes, néhány fával és cserjefolttal, ahol két emlékmű is helyet kapott. A tér az óvoda szomszédságában a Fő út/Dózsa György utca mentén található.

Zöldfelületi intézmények

Zöldfelületi intézmények közé tartoznak azok a létesítmények, melyek zöldfelület nélkül nem tudják betölteni funkciójukat. A településen két típusú zöldfelületi intézmény található: temető és sportpálya. A zöldfelületi rendszer fontos közhasználatú eleme a belterület DNY-i szélén fekvő focipálya, mely a 088/5, 088/10, 088/11 illetve a 088/14 hrsz-ú területeket érinti, minden oldalról beépítetlen, erdős területek határolják. A sportpálya területe a testedzés és

aktív kikapcsolódás színtere, mely igen fontos szerepet tölt be a település rekreációs lehetőségeinek bővítésében, a település zöldfelületei használati értékének növelésében. Ezen kívül a településtől D-re a lakóterülettől távolabb, egykori zártkerti területen található szabadidő céljára kijelölt különleges terület, mely a 2021-2047 hrsz-ú területeket érinti. Ezek a zöldfelületi elemek, valamint a közhasználatú zöldfelületek, zöldterületek együttesen képezik a település fő rekreációs területeit.

A település fő temetője a 648 és 649 hrsz-ú telkeken fekszik a Fő út mentén. Településrendezési eszközökben temetőként kijelölt terület továbbá a 091/18-20, 091/3,4 és 6 hrsz-ú, jelenleg beépítetlen, mezőgazdasági területként funkcionáló telek területét érinti. Keleti oldalán a Hegyalja utca lakótelkeivel határos a tervezett temető parkolója, a Hegyalja utca folytatásában tervezett lakóterület-bővítéstől pedig erdősáv választja el. Temetőként szerepel ezen felül a 407 hrsz-ú terület is, mely a Kert utca és Ady Endre utca találkozásától déli irányban a vasút mellett fekszik.

Zöldfelülettel rendelkező intézmények

Főként a közintézményekre jellemző, hogy rendeltetésük betöltéséhez zöldfelületre, kertre van szükség. A település életében főleg kondicionáló és esztétikai szerepet töltenek be. Zöldfelülettel rendelkező intézmények közé tartozhatnak tehát az iskolák, óvodák továbbá minden olyan intézmény, mely jellemzően kerttel, zöldfelülettel rendelkezik (templom, könyvtár, Polgármesteri Hivatal, művelődési ház/faluház stb.)

A településen ilyen intézmények a Napsugár Óvoda és Bölcsőde illetve a Tasner Antal Általános Iskola, melyek nélkülözhetetlen része a kert, ám egyik intézmény kertje sem jelentős méretű. Az óvoda udvarán játszótér, míg az iskola udvarán sportpálya található. Annak ellenére, hogy az intézmények rendeltetésükből adódóan a lakosság csupán egy részének, valamint meghatározott időben nyújt rekreációs lehetőséget, a zöld növényzettel borított felület kondicionáló szerepe meghatározó lehet a település központi részén.

Öskü további intézményei szintén nem rendelkeznek jelentős zöldfelülettel. A templomok közül egyedül a Rotunda, amely nagyobb zöldfelülettel körülvett, ám annak nagy része sűrű fás-cserjés terület, amely nem használható, csak a Rotunda közvetlen környezete gyepes csupán.

Közhasználat elől elzárt zöldfelületek

Ide tartoznak a lakó-, üdülő-, hétvégi házak kertjei. A település egésze alapvetően falusias jellegű. Emiatt a beépített lakóterületeken belül, a lakóházak kertjeinek meghatározó szerepük van a település zöldfelületi rendszerében. Habár a közhasználat elől elzártak, a jelentős növényzettel borított felületek településre gyakorolt pozitív hatásai a magánkertekben is jelentkeznek. Nem csak például kondicionáló hatásuk jelentős, de az előkertek a településképet / utcaképet is pozitívan befolyásolhatják. A legtöbb magánkertre jellemző a magas zöldfelületi borítottság, főként díszkertek, nagy gyepfelülettel, változatos fákkal, cserjékkel.

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

Összességében a község területén több településrendezési eszközökben kijelölt közpark, közkert és egyéb zöldfelület is található, melyek azonban funkciójukat tekintve nem töltik be a közpark illetve közkert szerepét. A nagy részük gyepes, de sok fás illetve cserjékkel sűrűn benőtt terület is szerepel köztük. A meglévő zöldterületek így kondicionáló szerepüket betöltik, azonban rekreációs lehetőséget nem biztosítanak. A település egyetlen funkcionáló közkertje a Szabadság tér, melynek területe mindössze ~600 m².

A kondicionáló szerepű zöldfelületi elemek területi aránya a településen viszonylag magas, ám minőségében nem mindenhol kielégítő. A legtöbb közhasználatú zöldfelületen a gyepes borítású területek dominálnak. Értékes korosabb fák főként csak a magánkertekben találhatóak. Az egyes zöldfelületi elemeket összekötő vonalas, utak menti területeken is

jellemzően szegényes a növényi színezettség, legtöbbször az utak menti zöldfelületek is gyepterületek, fás szárú növényzet csak néhány kisebb útszakaszon jellemző.

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

- Nem elegendő, kevés rekreációs funkcióval ellátott közpark, közpark.
- Nincs közösségi játékokat és pihenést szolgáló zöldfelület.
- Zöldfelületi rendszer hiányosságai. Nem elegendő és/vagy nem megfelelő összekapcsoltságú zöldfelületi elemek.
- Nem megfelelő kialakítású kondicionáló felületek.
- Közhasználatú zöldfelületek és zöldterületek esztétikai értéke nem meghatározó a településen, nincs egységes arculat.

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1. A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A települést kettészeli a Budapest-Szombathely vasútvonal sín párja, mely helyenként magas töltésen vezet. Szintén megosztó az átvezető 8 sz. főút is, de leginkább a vasúttal történő találkozása kritikus, mivel az jóval magasabban van, mint a település szintje. (forrás: Öskü TAK 2017)

A település magja a vasút feletti területen található a beépített terület központi részén, a történelmi településmagban. Ide koncentrálnak a települést ellátó fő funkciók úgy, mint hivatalok, közszolgáltatók, posta, boltok, üzletek az óvoda (és bölcsőde) valamint az általános iskola is.

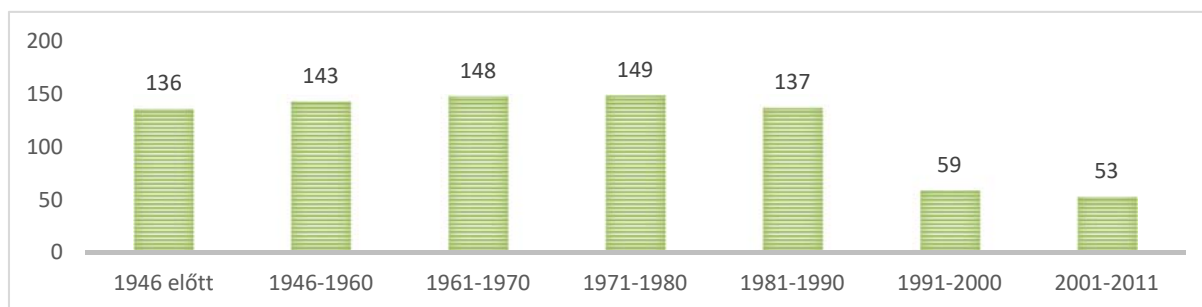
A központtól kifelé haladva a lakóterületek dominálnak és csak egy-egy kisebb gazdasági terület kapcsolódik a település északi- északkeleti részén valamint a település déli oldalán.

A településen meghatározó területhasználat a bányászat. A bányák felszíni művelésűek, a település déli felét szinte körülölelik. Főként dolomitot bányásznak.

Egy másik igen markáns jellemzője a településnek a honvédelmi használat. A Magyar Honvédség kezelésében áll a település lakott területétől északra fekvő hatalmas terület, melyen ma is aktív a katonai jelenlét és használat.

1.14.1.2. Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

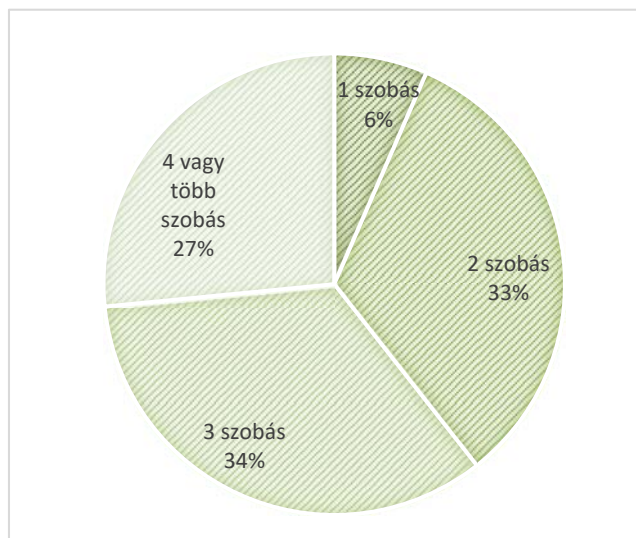
Öskü lakásállományát vizsgálva, láthatjuk, hogy 1945 előtt csupán 136 lakásból állt a falu, ezt követően azonban minden tíz évben felépült majdnem ugyanennyi lakás egészen a rendszerváltásig. A rendszerváltást követően drasztikusan csökkent ez a tendencia és a 90-es években már csak 59 lakás épült, a 2000-es években pedig már csak 53. Lásd az alábbi ábrán.

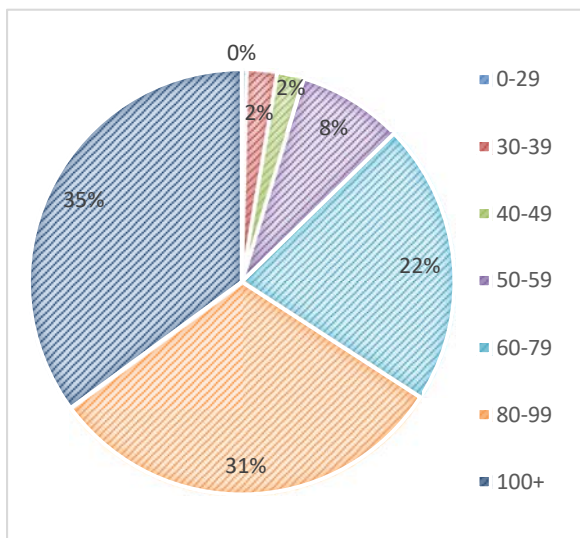
44. ábra: A Öskün épült lakások építési idő szerint (db) (adatforrás: KSH Népszámlálás 2011, saját szerkesztés)

Öskүн túlnyomó részt családi házak épültek, melyek többnyájából azonos arányban 2, 3, 4 vagy annál több szobával rendelkeznek. Ez nem meglepő, hiszen a lakások kertes családi házak. A lakások méretét tekintve legnagyobb arányban a 100 m²-t meghaladó alapterületű lakások fordulnak elő, de igen jelentős a 80-100 m² közötti illetve a 60-80 m²-es lakások aránya is. Ennél kisebbek csupán elenyésző számban vannak jelen. Ez a méretbeli jellemző lakások szobaszámában is megmutatkozik: a lakások csupán 6%-a 1 szobás, a többi mind 2, 3, 4 vagy több szobával rendelkezik. (lásd az alábbi ábrákat)

Összességében megállapítható, hogy Öskүн a legtöbb lakás nagyméretű, több mint 60 négyzetméteres és legalább 2 vagy több szobával rendelkezik.

45. ábra: A Öskүн épült lakások szobák száma szerint (db;%)
(adatforrás: KSH Népszámlálás 2011, saját szerkesztés)

46. ábra: A Öskүн épült lakások alapterület szerint (db;%)
(adatforrás: KSH Népszámlálás 2011, saját szerkesztés)

Öskүн termőföldjeinek művelési ágak és minőségi osztályok szerinti besorolását a **KV-V2** jelű tervlap tartalmazza.

1.14.1.3. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Öskүн jelenleg hatályos helyi építési szabályzatát és szabályozási tervét Öskүн Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2007 (V.18.) rendeletével fogadták el. A település közigazgatási területét építési szempontból beépített és beépítésre szánt illetve beépítésre nem szánt területbe kell sorolni.

Öskүн a beépített és **beépítésre szánt** területek építési használatuk alapján az alábbi területfelhasználási övezetekre tagolódnak: lakóterület, amely Öskүн falusias lehet, településközpont vegyes terület, gazdasági terület, mely három csoportra oszlik: ipari, kereskedelem, szolgáltatás és kereskedelem, szolgáltatás- mezőgazdaság, ezen túl üdülőházas üdülőterület és különleges terület területfelhasználásra oszlik, mely sportterület, temető, szabadidőközpont, bányaterület és honvédségi területek kategóriába soroltak.

A **beépítésre nem szánt** területek Öskүн közlekedési és közmű elhelyezési, zöld, mezőgazdasági, erdő, vízgazdálkodási és különleges területfelhasználási övezetekre tagolódnak.

1.14.1.4. Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatos)

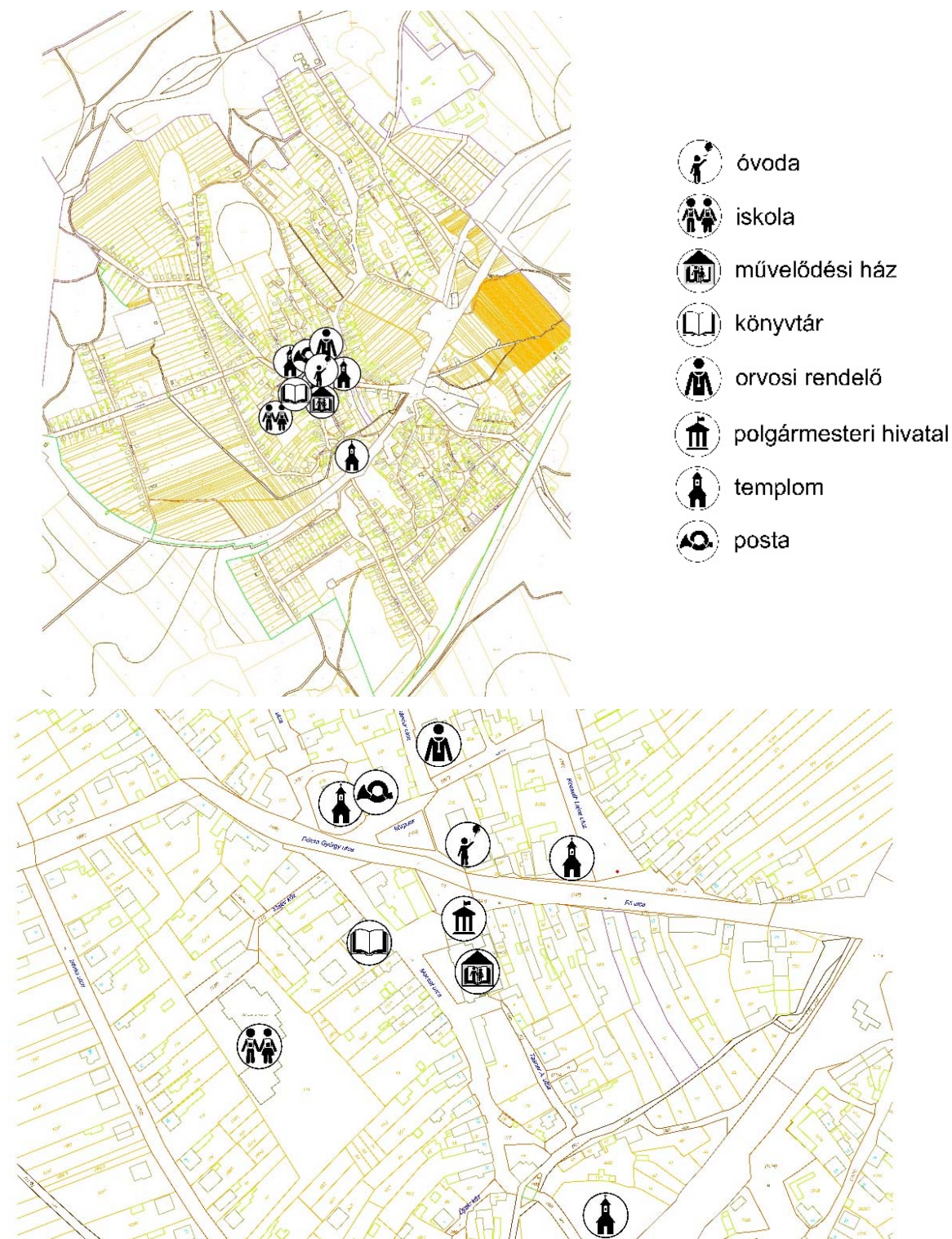
Öskүн településen a lakó funkció dominál, lévén a szomszédos nagyobb városok alvótelepüléseként funkcionál. A település területén főként a helyi lakosság kiszolgálására található funkciók. Az Ösküi Polgármesteri Hivatal (Öskүн, Szabadság tér 1.) ad helyet Ösküi

Közös Önkormányzati Hivatalnak és látja el Jásd és Tés település hivatali ügyeit is. Öskü közigazgatási területén az alábbi intézmények és alapvető szolgáltatók találhatók:

Intézmény	Név	Cím
óvoda	Napsugár Óvoda és Bölcsőde	Szabadság tér 2.
általános iskola	Tasner Antal Általános Iskola	Mecset u. 3.
családsegítő és gyermekjóléti szolgálat	Védőnői Szolgálat	Mecset u. 11.
konyha	Öskü Önkormányzati Főzőkonyha	Mecset u. 3.
orvosi rendelő	Orvosi rendelő	Iskola u. 2.
	Fogászat	
művelődési ház, közösségi ház	Ikszt Művelődési Ház Öskü	Mecset u. 2.
könyvtár	Községi Könyvtár	Mecset u. 3.
posta	Öskü Posta	Szabadság tér 4.
templomok	Rotunda, Római Katolikus egyház, Szent Kereszt megtalálása körtemplom	Mecset u. 31.
	Római Katolikus egyház, Szent Kereszt megtalálása templom	Dózsa György u. (179 hrsz)
	Római Katolikus Plébánia	Mecset u. 3.
	Ösküi Evangélikus Egyházközség temploma	Fő u. 8.
	Ösküi Pünkösdi gyülekezet	Fő u. 17.

23. táblázat: Öskü intézményei és szolgáltatói

Az Öskүн található össze intézmény a település központi részén helyezkedik el, a vasúttól északra, így az egész település számára könnyen elérhetőek, a vasúttól délre fekvő lakóterületek számára jelenthet némi nehézséget a központ elérése a kötöttpálya miatt. A településközponttól mért 1000m-es sugarú kör nagyjából az egész lakóterületet lefedi.

1.14.1.5. Alulhasznosított barnamezős területek

Öskүн nem jellemzőek az alulhasznosított barnamezős területek.

1.14.1.6. Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

A KSH adatszolgáltatása alapján Öskүн nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelne a tényleges szegregátum vagy a szegregációval veszélyeztetett terület feltételeinek.

1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1. Telekmorfológia és telekméret vizsgálat

A **településmag** telekméretei igen változatosak. A történelmi településrészen az egészen kicsi 400 m²-es telkektől kezdve a nagynak számító 1000-2000 m²-es szalagtelkekig igen sokféle méretű és alakú telek megtalálható. A telekméretek leírása, egyértelmű kategorizálása nem könnyű a vasút alatti telkek esetében, mivel itt a telkek kialakulását erősen befolyásolja a terepszint gyakori váltakozása.

A településmagtól kifelé haladva egyre jellemzőbbek a hosszú, szalagszerű telkek melyek akár 2000-3000 m²-esek is lehetnek, valamint a szabályosan mérnökileg megtervezett téglalap alakú 800 m² körüli telkek.

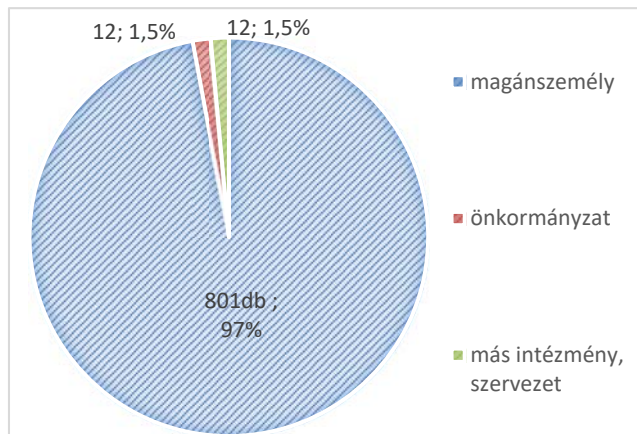
A Péti-szőlőhegy területének Öskü közigazgatási területére eső része megmaradt hagyományosan kertés művelésűnek. Főként a Pétfürdő településhez közel eső részén jellemző az épületek elhelyezése, itt is nagyrészt művelik a földet. A hegy déli felén több az erdős illetve beszántott/összeszántott telek. A tekk méretei általában 1000-3000 m² között alakul, de előfordulnak az 5000 m²-t meghaladó telkek is.

A külterület jelentős része a honvédség tulajdonában illetve kezelésében van, így a településtől északra fekvő területek egyetlen helyrajzi számon helyezkednek el, mely telek mérete így meghaladja a 3300 hektárt. A lakóterület körüli földek átlagos telekmérete 1-5 hektár közötti. A településtől távolodva a földek mérete is növekszik: 5-50 hektár között jellemzően.

(lásd: **VR-V5-a** és **VR-V5-b** tervlapok)

1.14.2.2. Tulajdonjogi vizsgálat

Öskүн túlnyomó részben a lakások magánszemélyi tulajdonban vannak. A 2011 évi népszámlálás adatait vizsgálva látható, hogy a lakások 97%-a magánszemélyek tulajdonát képezi. 2011-ben mindössze 12 db volt önkormányzati tulajdonban, ami az összes lakás 1,5%-a, más intézmény, szervezet tulajdonában lévő lakások száma 2011-ben szintén 12 db volt, ami 1,5%. (lásd az alábbi ábrát valamint a VR-V4 jelű tervlapot)

48. ábra: Öskүн található lakások megoszlása tulajdonjog szerint
(adatforrás: KSH Népszámlálás 2011, saját szerkesztés)

1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

Öskü Önkormányzatának tulajdonát képező ingatlanokat a VR-V4 jelű tervlap tartalmazza.

1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

A község épületállományát és a környezetet a településtervezéshez szükséges léptékben az önkormányzati adatszolgáltatásként kapott digitális földhivatali-ingatlannyilvántartási alaptérkép tartalmazza.

1.14.5. Az építmények vizsgálata

1.14.5.1. Funkció, kapacitás

A lakóépületek jellemzésével az 1.14.1.2. fejezet foglalkozik. A település közintézményeit az 1.14.1.4. fejezet gyűjtötte össze.

Öskü oktatási intézményeit egy óvoda és egy általános iskola alkotják.

Az óvodát még a Községi Tanács alapította 1954-ben. Címe: Öskü, Szabadság tér 2. Az épület földszintes, magastetős, enyhe hajlásszöggel, melyet az elmúlt években végzett folyamatos felújítással tettek korszerűvé. Az épületben négy csoportfoglalkoztató és az ahhoz kapcsolódó kiszolgáló helyiségek találhatóak. Az óvoda épületét egy ~1300 m² zárt udvar veszi körül. Az óvoda 4 csoportot működtet, a felvehető maximális gyermeklétszám pedig 95 fő.

A Tasner Antal Általános Iskola 1988 óta működik mai helyén, a Mecset utca 3. szám alatt, egy nyolc tantermes iskolaépületben. Pályázatok segítségével folyamatosan fejlődik, jelenleg egy modern, 15 géppel üzemelő számítástechnikai szaktanterem, egy jól felszerelt természettudományi előadó, tornaterem, szabadterei sportpálya valamint játszótér szolgálja ki a tanulókat. Az iskola 8 osztályos, a felvehető maximális gyermeklétszám pedig 168 fő. Az iskola saját főzőkonyhája 230 fő étkezését biztosítja.

1.14.5.2. Beépítési jellemzők

A településközponti vegyes területen jellemzően oldalhatáron álló beépítés alakult ki, de engedélyezet a szabadon álló is. A beépítettség megengedett legnagyobb mértéke 40% és 50%.

A lakóterületeken szintén az oldalhatáron álló beépítés alakult ki, de itt is vannak területek, ahol engedélyezett a szabadonálló beépítés. A beépítettség legnagyobb megengedett mértéke 30%. A helyi építési szabályzat lehetőséget ad az oldalhatáros beépítési módú lakóövezetben, a saroktelek esetében a lakóépület szabadonálló elhelyezésére.

A történeti településmagban jellemzően oldalhatáron álló beépítési mód alakult ki, a beépítettség legnagyobb mértéke 15-50% közötti, leginkább a településközponti vegyes területeken figyelhető meg a nagyobb mérték, a lakóterületeken inkább 10-30% körül alakul.

A szőlőhegy területén a beépítettség a legtöbb esetben az 5%-ot sem éri el, nagy többségében a kertműveléshez használt épület került elhelyezésre, ám a Pét felőli részeken megfigyelhető a nagyobb épületek megjelenése és a beépítettség mértéke is kissé nagyobb, mint a szőlőhegy többi részén.

(lásd: **VR-V6-a és VR-V6-b tervlapok**)

1.14.5.3. Magasság, szintszám, tetőidom

A településen jellemzően földszintesek az épületek, de előfordulnak tetőtér beépítéses házak is, főleg az újabb településrészekben.

A történeti településrészen az épülettömeg gerince általában az utcára merőleges, tetőhajlás ~40°. A tetőhéjazat ritkábban vörös színű kerámiacserép, de gyakoribb az azbesztpala. Egykoron a házak ormfalások lehettek, ma már a kontyolt tető az általános, díszesebb utcai ereszpárkánnyal. Sajnos a területen szép számmal vannak olyan a 60-as 70-es években történt épület-átalakítások, új épületek, melyek megbontják az addigi egységet. A 60-as évek jellemzően Manzard-tetős, utcai fronton két nagy ablakos bővítés, átalakítás illetve a 70-es évek kétszintes magastetős tömegei új homlokzati megjelenést hoznak az utcaképbe. A vasút felett az épületek kialakítása azonos a vasút alatti területen lévőekkel. A tetők hajlásszöge ~35-40° közötti. Az épületek 80%-a előregeedett azbeszt alapú szabvány palával van fedve. A település többi részén az utcák rendkívül vegyes képet mutatnak. (forrás: Öskü TAK 2017)

1.14.5.4. Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

Öskü község a Bakonyi lábánál helyezkedik el. A településképet az épített elemek és a sziklás hegylábak együttese határozza meg. A hagyományosan halmazos szerkezetű település. Az egyes településrészekben vegyesen találkozhatunk változatos építészeti stílust mutató épületekkel. A házak nagy része átépült, jellemzően egyszintesek, csak ritkán tükrözik a múlt századi építészeti stílus jellemzőit. Főként a településközpontban illetve annak környezetében jellemző a kétszintes, a helyi építészeti hagyományokat mellőző épületek beékelődése. Viszont szerencsére ma is megmaradt az évszázados halmaztelepülés forma a történelmi településrészen, és nem keveredtek közé a szalagtelkes, majd a későbbi mérnökileg tervezett területekkel. (forrás: Öskü TAK 2017)

A település domborzata is igen meghatározó a településszerkezet szempontjából. A dombtetők beépítetlenül állnak, a völgyekben viszont sűrűn sorakoznak telkek/házak. Nem ritka az utcák közötti, épületmagasságig nyúló szintkülönbség sem. Ugyan akkor a dombok lefutó lábánál már mélyebb, jelentős nagyságú, de keskeny telkekkel találkozunk. A 70-es, 80-as, 90-es évek építkezései már a korszak szabályos szélességű és mélységű telkein valósultak meg, a történelmi részt körbe zárva. (forrás: Öskü TAK 2017)

A települést kettészeli a Budapest-Szombathely vasútvonal sínpárja, mely helyenként magas töltésen vezet, így nagyon markáns eleme a tájképnek. Szintén megosztó az átvezető 8 sz. főút is, de leginkább a vasúttal történő találkozása kritikus, mivel az jóval magasabban van, mint a település szintje. (forrás: Öskü TAK 2017)

1.14.6. Az épített környezet értékei

1.14.6.1. Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

Öskü 2017-ben készült településképi arculati kézikönyve a történeti településmag lehatárolásához az Első Katonai felmérés, a Második Katonai felmérés és a XIX.századi kataszteri térkép adatait vette alapul. Ez alapján a történeti településmag területe az alábbi: a Vasút alatti terület – Fő utca, Honvéd utca, Jókai utca, Mecset utca, vasúti vágány által határolt terület, továbbá a Vasút feletti településrész – Mecset utca folytatása, Szabadság tér, Dózsa Gy.utca páros oldala, a Szabadság tér északi oldala – Petőfi utca, Szikla utca, Iskola utca, Kossuth tér, Bántai utca, Ösbő Vezér utca eleje.

Az eredetileg kialakult halmazos, a belső kis utcáknál szalagtelkesen kialakult területek a mai térképen is település egyértelműen beazonosíthatók, továbbá jellemzőek az utcák csatlakozásánál kialakult kis terek is. (forrás: Öskü TAK 2017)

1.14.6.2. Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Öskүн az Örökségvédelmi Hatósági Főosztály – Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatása alapján 20 régészeti lelőhelyet tartanak számon. (lásd az alábbi táblázatot) Ezek közül egy lelőhely kiemelten védett, jogi oltalom alatt áll, ez a Kikeri-tói-gát nevű lelőhely; az érintett helyrajzi számok a következők: 02/4, 036/1, 037/4, 014, 027/13, 031.

#	Leleőhely azonosítója	Leleőhely neve	HRSZ	EOV koordináták	
				Y	X
1	8861	Kerektemplom	44/1, 44/2, 49, 50, 43, 403/1	576081	202057
2	8862	Basalak	101, 93, 94, 89, 90, 91, 114, 86/1, 92/2, 92/1, 85, 81/1, 82,	575959	202130

			83, 84, 81/2, 79/2, 63, 62/3, 65, 67, 66, 61/3, 60, 59, 56, 61/1, 1233, 77		
3	8863	Újtelep	1360, 1382, 1383/1, 1383/2, 1367/1, 1383/3, 1351, 1338, 1339, 1342, 1343, 1314, 1304, 1305, 1306, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313	575413	202174
4	8864	Jaszencsina- tói-dűlő	091/3, 091/4, 091/5, 091/6, 091/7, 091/8, 091/9, 091/10, 091/20, 403/1, 1314, 096, 1211, 1213, 1212, 1210, 1209, 1228, 1227, 1226, 1225, 1224, 1223, 1222, 1221, 1220, 1219, 1315, 1316, 1317, 1318, 1320, 1319/1, 1322, 1326, 1329, 1330, 1216, 1215, 1214, 1217, 1319/2, 1218, 1207, 1206, 1323, 1324, 1327, 091/18, 091/11, 091/2, 091/27, 091/44, 091/45, 091/46, 091/47, 091/48	575358	201679
5	8865	Pap-föld	051/1, 051/18, 051/17, 045, 043/12	577053	202491
6	8866	Alsó-Tálok	037/4, 035/9, 035/5	577914	203481
7	8868	Felső-Tálok	028/3, 028/2, 029	577119	203885
8	8869	Aranyos-kút	010/2, 010/3, 010/9, 014	576637	204079
9	8870	Aranyos-kút II.	012, 013, 010/8, 010/9, 09, 010/1, 010/2, 010/3, 014	576572	204273
10	8871	Aranyos-kút III.	012, 013, 010/9	576552	204429
11	8872	Bántapuszta	015	577119	204886
12	8873	Agyaggödör	03	575990	205190
13	8874	Kőbánya mellett	03	576737	205791
14	8875	Kőbánya	03	576382	206025
15	8876	Római út	03	573365	207466
16	8878	Pusztaballa	03	572273	204329
17	57079	Juhászattól DNy-ra	023/2	577255	204551
18	57080	Aranyoskúti- dűlő	015	576817	204740
19	8867	Kikeri-tói-gát	02/4, 036/1, 037/4, 014, 027/13, 031	578158	203476
20	9584	Bánta	020/4, 037/1	577541	205203

24. táblázat: Öskün található régészeti lelőhelyek
(forrás: Miniszterelnökség – Örökségvédelmi Hatósági Főosztály – Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatása
2018.május)

1.14.6.3. Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

A településkép, település arculatának védelmét az Öskü Község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2017. (XI.30.) önkormányzati rendelete „A község településképének védelméről” biztosítja.

A rendelet célja Öskü község sajátos településképének társadalmi bevonás és konszenzus által történő védelme és alakítása, melynek eszközei:

- a helyi építészeti örökség területi és egyedi védelme meghatározása, a védetté nyilvánítás a védelem megszüntetés szabályozása,
- a településképi szempontból meghatározó területek meghatározása,
- a településképi követelmények meghatározása,
- településkép-érvényesítési eszközök szabályozása,
- településképi önkormányzati támogatási és ösztönző rendszer alkalmazása.

Településképi szempontból meghatározó területek:

- A történelmi településrész – Történelmi településrész a vasút alatti területen: / Fő utca, Honvéd utca, Jókai utca, Mecset utca, vasúti vágány által határolt terület/
- A történelmi településrész Történelmi településrész a vasút feletti területen: / Mecset utca folytatása, Szabadság tér, Dózsa Gy.utca páros oldala, a Szabadság tér északi oldala, Petőfi utca, Szikla utca, Iskola utca, Kossuth tér, Bántai utca, Ósbő Vezér utca eleje /
- A XX. század folyamán kialakult lakóterületek
- A külterületi részek - / Péti szőlő-hegy; Bánta kertek /

A rendelet meghatározza, hogy új építményeket, valamint meglévő építmények átalakítását a település meglévő építészeti és környezeti értékeihez igazodva kell megvalósítani. Az új építményeket a településkép, valamint az épített és természetes környezet egységes megjelenését biztosító módon kell építeni, a meglévőket erre tekintettel kell használni, illetve fenntartani. Kialakult beépítésű telektömbben új épület vagy épületrész elhelyezésénél a környezetében kialakult állapotot kell figyelembe venni, a HÉSZ-ben előírt méretein, kialakításán csak a terület építészeti karakterének megőrzése és védelme érdekében szabad változtatni, amennyiben igazolható, hogy az így létrejött beépítésnek az adott telektömbben a TAK-ban rögzített településképi értékű hagyománya van. Továbbá törekedni kell az épületek külső felületeinek meghatározásakor az egyes anyagokra jellemző természetes hatású színek használatára, kerülni kell a nagy felületeken megjelenő, rikító, a településképben bántóan harsányan megjelenő építészeti- és színezési megoldásokat.

1.14.6.4. Világörökségi és világörökségi várományos terület

Világörökségi és világörökségi várományos terület nem található Öskü területén.

1.14.6.5. Műemlék, műemlékegyüttes

Öskü településen a Miniszterelnökség – Örökségvédelmi Hatósági Főosztály – Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatása alapján az alábbi műemlékek találhatóak:

#	Műemlék neve	Műemlék címe	Védelem	Védési ügyiratok	Érintett helyrajzi számok
1	Kerek kápolna	Mecset u.	Műemlék	1600-17/1951. KM, 22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	49
2	ún. "Basa-lak"	Újlaki köz 2.	Műemlék	22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	59
3	R. k. templom	Szabadság tér 5.	Műemlék	22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	179
4	Romkuti duzzasztógát	Székesfehérvári műút	Műemlék	863-4/1953. FOM, 22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	036/1
5	Ev. templom	Fő u. 10.	Műemlék	22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	215/1
6	Szentháromság oszlop	Fő utca	általános műemléki védelem		181
7	Szt. Anna szobor	Kossuth tér	általános műemléki védelem		398

25. táblázat: Öskün található műemlékek

(forrás: Miniszterelnökség – Örökségvédelmi Hatósági Főosztály – Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatása 2018.május)

1.14.6.6. Műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

Öskü területét nem érinti.

1.14.6.7. Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

Öskü településen a Miniszterelnökség – Örökségvédelmi Hatósági Főosztály – Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatása alapján az alábbi műemléki környezetek találhatóak:

#	Műemléki környezet neve	Érintett helyrajzi számok
1	R. k. templom ex-lege műemléki környezete	181, 77, 182, 180, 184, 178, 1536, 176, 177, 396, 133, 132, 131, 130, 1, 208
2	Ev. templom ex-lege műemléki környezete	215/2
3	Romkuti duzzasztógát ex-lege műemléki környezete	035/9, 037/1, 037/4, 046/13, 031, 02/4, 0329/2, 0330/2, 0333/1, 027/13, 014

4	ún. "Basa-lak" ex-lege műemléki környezete	60, 66, 67, 77, 55, 68, 76, 74
5	Öskü, rk.templom műemlék "műemléki környezet" (védési ügyirat: 2812/1967. OMF)	42, 43, 44/2, 45, 46, 47, 50, 51, 52, 53, 403/1, 1020, 49, 1067/6, 35, 44/1, 40, 38

26. táblázat: Öskün található műemléki környezetek

(forrás: Miniszterelnökség – Örökségvédelmi Hatósági Főosztály – Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatása 2018.május)

1.14.6.8. Nemzeti emlékhely

Öskü területét nem érinti.

1.14.6.9. Helyi védelem

Öskün jelenleg egy épület sem áll helyi védelem alatt. A településképi rendelet azonban rendelkezik a helyi védetté nyilvánítás menetéről és a védett épületek kezeléséről is.

Öskü község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2017. (XI.30.) önkormányzati rendelete helyi védett területté nyilvánítja:

— Történelmi település a vasút alatti területen / Fő utca, Honvéd utca, Jókai utca, Mecset utca, vasúti vágány által határolt terület/

— Történelmi település a vasút feletti területen / Mecset utca folytatása, Szabadság tér, Dózsa Gy. utca páros oldala, a Szabadság tér északi oldala, Petőfi utca, Szikla utca, Iskola utca, Kossuth tér, Bántai utca, Ósbő Vezér utca eleje/

49. ábra: A helyi védett területek lehatárolása (forrás: 16/2017. (XI.30.) önkormányzati rendelet)

1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

- magas töltésen vezetett vasút erősen meghatározza a tájképet
- markánsan kiemelkedő vasúti csomópont zavaró megjelenésű, a környező lakóterületeknél magasabb
- a települést kettészeli mind a vasút mind a 8 sz. főút, mely a településképet is megosztja, valamint a keresztirányú közlekedést is nehezíti
- a vasúttól délre fekvő területek domborzati változatossága megnehezíti az építkezést és a telekalakítást
- a települést északról a honvédelmi területek, a többi oldalról a bányaterületek csaknem teljesen körülzárják, kevés helyet hagyva a gazdasági illetve lakóterület fejlesztések számára

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

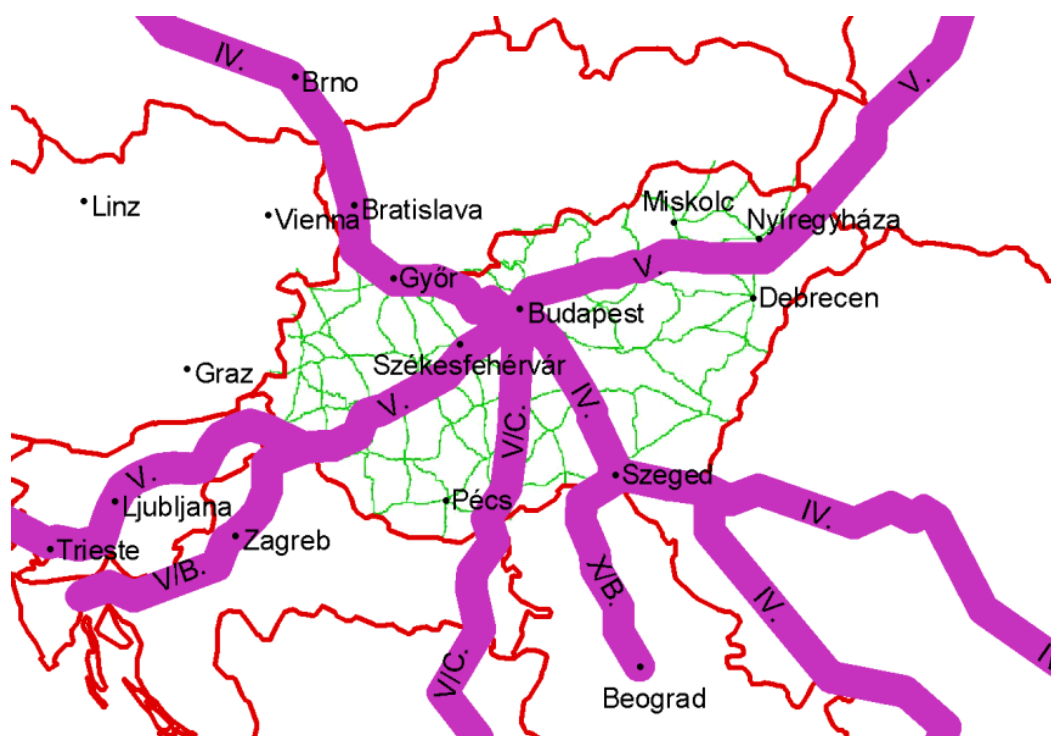
A közlekedési munkarészben az útkategóriák meghatározását, valamint a javasolt közúti elemek tervezését, paramétereinek kialakítását az e-UT 03.01.11 (ÚT-2-1.201:2008) számú, „Közutak tervezése (KTSZ)” című Útügyi Műszaki Előírásban, a csomópontok tervezését az e-UT 03.03.21 (ÚT 2-1.214:2004) számú „Szinthei közúti csomópontok méretezése és tervezése” című Útügyi Műszaki Előírásban foglaltak szerint végeztük el.

A tervezés során betartottuk az e-UT 02.01.41 (ÚT 2-1.218:2003.) számú, a településrendezési tervek alátámasztó közlekedési munkarészeinek tartalmára vonatkozó Útügyi Műszaki Előírás rendelkezéseit.

Közúti kapcsolatok

A település számára a legfontosabb megközelítő útvonal a kelet-nyugati irányba haladó emelt sebességű főútként kialakított 8. sz. I. rendű főút.

A község Várpalotától nyugatra kb. 8 km-re, míg Veszprémtől keletre 17 km-re található a 8. sz. főút mentén. A települést feltáró út a 8214. j. Öskü – Gyulafirátót összekötőút, amely a 8. sz. főúttól indul északi irányba és halad József Attila utcáig, hol nyugati irányba fordul és halad tovább.

50. ábra: Az európai főúthálózat Magyarországon áthaladó elemei

Országos főút

- **8. sz. Székesfehérvár – Jánosháza – Rábafüzes elsőrendű főút**

Útkategória: **K.III.B.**

A települést déli oldalon elkerülő 2x2 sávós, elválasztott aszfaltburkolattal és kétoldali nyílt árokkal kialakított útszakasz. Az útszakaszon a megengedett maximális sebesség 110 km/h.

Országos mellékút

- **8214. j. Öskü – Gyulafirátót összekötő út**

Útkategória: **K.V.B.**

A településen kívüli szakaszok, külterületi jelleggel kiépített, 2x1 forgalmi sávós, aszfaltburkolattal és kétoldali nyílt árokkal kiépítettek.

A településen átvezetett szakasza belterületi jelleggel, 2x1 forgalmi sávval, aszfaltburkolattal, legalább egyoldali gyalogjárdával és nyílt árkos vízelvezetéssel kialakított a Fő utcai szakaszon. A József Attila utcai szakaszon, 2x1 sávós aszfaltburkolattal ellátott és két oldali nyílt árkos vízelvezetéssel kialakított, gyalogsjárda nincs kialakítva.

- **80633. j. 8. sz. főút Öskü csomópont jobb felhajtó ág**

Útkategória: **B.V.c.C.**

Belterületi jelleggel kiépített 2x1 sávós aszfaltburkolattal ellátott, kétoldali gyalogjárdával kiépített útszakasz. A 8. sz. főút elérése előtt az út egyirányúvá válik a főút felé, kb. 10-15 m hosszú szakaszon.

- **80634. j. 8. sz. főút Öskü csomópont bal lehajtó ág**

Útkategória: **K.V.B.**

Az út a 8. sz. főút és a 8214. j. út között teremt kapcsolatot. A főút alatt aluljáróként halad keresztül 2x1 sávós, aszfaltburkolattal ellátott és kétoldali nyílt árokkal kiépített útszakasz. A 8. sz. főút és a 80635. j. csomóponti ág közti szakaszon a főútról lehajtó ágként 1 forgalmi sávós, aszfaltburkolattal ellátott és kétoldali nyílt árokkal kiépített.

- **80635. j. 8. sz. főút Öskü csomópont bal felhajtó ág**

Útkategória: **K.V.B.**

A 8. sz. főút irányába, egysávós, egyirányú aszfaltburkolattal ellátott és egyoldali nyílt árokkal kialakított útszakasz. A felhajtó ágon menetirány szerint jobb oldalon egy buszöböllel kiépített buszmegálló van kialakítva.

Forgalmi terhelés

Az alábbi táblázat a településen áthaladó országos úthálózati elemek átlagos napi forgalmát (ÁNF) mutatja. (Az adatok az országos közúthálózatot kezelő Magyar Közút Nonprofit ZRt. által 2017. évre közzétett adatbázisából származnak.)

8. sz. Székesfehérvár – Jánosháza – Rábafüzes I. rendű főút
(31+563 – 44+111 km szelvények között)

Szgj	Kistgj	Szóló busz	Csuklós busz	Középtgj	Nehézt	pótkocsis	nyerges	speciális	Mkp	Kp	Lassú jmű	ÁNF
(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	Ejm/nap
11641	1506	234	3	230	111	153	850	1	92	2	0	17176

8214. j. Öskü – Gyulafirátót összekötő út
(0+000 – 0+425 km szelvények között)

Szgj	Kistgj	Szólo busz	Csuklós busz	Középtgj	Nehézt	pótkocsis	nyerges	speciális	Mkp	Kp	Lassú jmű	ÁNF
(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	Ejm/nap
753	184	95	0	8	7	2	1	0	33	38	3	1180

8214. j. Öskü – Gyulafirátót összekötő út
(0+425 – 10+961 km szelvények között)

Szgj	Kistgj	Szólo busz	Csuklós busz	Középtgj	Nehézt	pótkocsis	nyerges	speciális	Mkp	Kp	Lassú jmű	ÁNF
(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	Ejm/nap
753	184	95	0	7	7	2	1	0	33	38	2	1176

80633. j. 8. sz. főút Öskü csomópont jobb felhajtó ág
(0+000 – 0+080 km szelvények között)

Szgj	Kistgj	Szólo busz	Csuklós busz	Középtgj	Nehézt	pótkocsis	nyerges	speciális	Mkp	Kp	Lassú jmű	ÁNF
(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	(j/nap)	Ejm/nap
753	184	95	0	7	7	2	1	0	33	38	2	1176

Kapacitásszámítás:

A vonatkozó útügyi műszaki előírásban (ÚT 2-1.201:2008, „Közutak tervezése” – e-UT 03.01.11.) szerint:

Külterületen 2x2 forgalmi sávok esetében a megfelelő szolgáltatási szinthez tartozó forgalomnagyság: 1100 Ejm/h/sáv, az eltűrhető: 1600 Ejm/h/sáv.

10%-os MOF (Mértékadó Óra Forgalom) figyelembe vétele esetén megállapítható:

$$\text{MOF} = 17176 \text{ Ej/nap} \times 10\% \approx 1718 \text{ Ej/h}$$

1718 Ejm/h < 4400 Ejm/h, (8. sz. főút 31+563 – 44+111 km sz. között).

Belterületen 2x1 forgalmi sávok esetében a megfelelő szolgáltatási szinthez tartozó forgalomnagyság: 1500 Ejm/h kétirányban, az eltűrhető: 2000 Ejm/h kétirányban.

10%-os MOF (Mértékadó Óra Forgalom) figyelembe vétele esetén megállapítható:

$$\text{MOF} = 1180 \text{ Ej/nap} \times 10\% \approx 118 \text{ Ej/h}$$

118 Ejm/h < 1500 Ejm/h, (8214. j. út 0+000 – 0+425 km sz. között).

A település környékén található országos úthálózati elemek legnagyobb terhelés esetén is jelentős kapacitástartalékot mutatnak, így bármilyen forgalomvonzó fejlesztés esetén sem várható kapacitásuk kimerülése.

Kötőpályás kapcsolatok

A településen keresztül halad el a 20. sz. Székesfehérvár – Veszprém – Szombathely törzshálózati vasútvonal. A községben egy Öskü nevű egyvágányos vasúti megállóhely van kialakítva.

1.15.2. Közúti közlekedés

A település belterületét forgalmilag leginkább terhelő nyomvonalak mentén több közintézmény, oktatási és kereskedelmi létesítmény, nagyobb gyalogosforgalmat generáló funkció helyezkedik el, jelentős gyalogosforgalmat és parkolási igényt előidézve.

A térségi úthálózatot a KV-1. sz., a települési úthálózat jelenlegi állapotát a KV-2. sz., jellemző keresztaszványait a KV-3. sz. tervlapok mutatják.

1.15.3. Községi közlekedés

1.15.3.1. Közúti községi közlekedés

A település kis mérete és a kisebb jelentőségű hálózati elhelyezkedése ellenére nagyméretű autóbusz-forgalom érinti, ezért a közúti községi közlekedés ellátottsága megfelelő a község jelentős részén.

A településen a következő megállóhelyek találhatóak:

- Öskü, autóbusz-váróterem
- Öskü, Szabadság tér
- Öskü, József Attila utca

- A következő autóbuszok állnak Öskü, autóbusz-váróterem megállóban:
- 1202 Budapest – Várpalota – Veszprém/Balatonalmádi – Balatonfüred (napi 2 pár)
- 1205 Budapest – Székesfehérvár – Várpalota – Veszprém
- 1212 Budapest – Tapolca – Keszthely – Hévíz/Sümeg
- 1224 Budapest – Veszprém – Tapolca – Sümeg
- 1229 Budapest – Veszprém – Pápa
- 1230 Budapest – Veszprém – Devecser – Sümeg
- 1240 Budapest – Székesfehérvár – Veszprém – Ajka – Sümeg
- 1243 Budapest – Veszprém – Sárvár – Szombathely
- 1529 Kecskemét – Székesfehérvár – Veszprém - Balatonfüred
- 1808 Székesfehérvár – Veszprém - Zalaegerszeg
- 1823 Dunaújváros – Székesfehérvár - Veszprém
- 1853 Esztergom – Zsámbék – Székesfehérvár – Veszprém – Balatonfüred
- 7309 Veszprém – Hajmáskér - Pétfürdő
- 7311 Veszprém – Hajmáskér - Várpalota
- 7312 Várpalota – Veszprém – Úrkút - Sümeg
- 7313 Veszprém – Hajmáskér – Öskü - Pétfürdő
- 7314 Veszprém – Öskü – Várpalota/Pétfürdő
- 7315 Veszprém - Várpalota
- 7943 Pápa – Veszprém – Várpalota – Székesfehérvár

A település belsőbb részeit a 7309, 7311, 7313 és 7314 számú autóbuszok tárják fel.

Az autóbuszok Veszprémbe a kb. 15-18 km hosszú útvonalat 18-30 perc, míg Várpalotára a 8-11 km hosszú útvonalat 9-13 perc alatt teszik meg.

1.15.3.2. Kötőtpályás közösségi közlekedés

A településen keresztül haladó 20. sz. Székesfehérvár – Veszprém – Szombathely törzshálózati vasútvonalon, amelynek állapota elfogadható és a rajta leközlekedtetett járatok száma magas.

- A település megállóhelyén megálló vonatok a következők:
- Székesfehérvár – Veszprém szakaszt érintő gyorsvonatok
- Székesfehérvár – Veszprém szakaszt érintő személyvonatok

A megálló szerelvények nem ütemes menetrend alapján állnak meg. Az említett személy- és gyorsvonatok különböző sorrendekben szolgálják ki a települést, így biztosítva a napi 10-12 vonatpárt.

A vasúti szerelvények Veszprémbe a 14 km hosszú útvonalat 12 perc, míg Várpalotára a 8 km hosszú útvonalat 9-11 perc alatt teszik meg.

Ellátottság mértéke

A települési belterület csupán kb. 70 %-a tekinthető közösségi közlekedéssel ellátott területnek, mert 300 m gyaloglási távolságot feltételezve a megállóig, a településen csak az ingatlanok kb. fele fekszik a megállótól ilyen távolságban.

A közösségi közlekedési hálózatot, illetve ellátottságot a KV-4. sz. tervlap szemlélteti.

1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A településen kerékpáros infrastruktúra nincs kialakítva.

A gyalogosok számára a Fő utca mentén egyoldali gyalogjárda van kiépítve. A település további részen önálló gyalogos felületek nincsenek, vegyes használatú útburkolatokon kell közlekedniük.

1.15.5. Parkolás

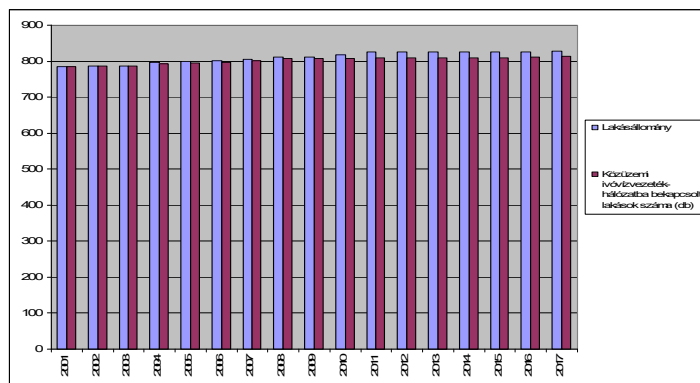
A településen belül nagyobb, kijelölt vagy kiépített parkolófelület nincsen. A parkolás a 8214. j. út mentén nem megoldott, amely miatt a gépkocsik az út szélén, a padkán várakoznak.

1.16. Közművesítés

1.16.1. Vízgazdálkodás és vízellátás

Öskü közigazgatási területén a vízellátást a Bakonykarszt Zrt. Várpalotai Üzem-mérnöksége biztosítja a településen és környékén üzemelő kutaktól kiépített vízellátó hálózati rendszeren keresztül.

A településen a vezetékes ivóvíz elosztóhálózat település szintű kiépítettségűnek tekinthető, a beépített terület minden utcájában kiépítésre került, jelenleg 18,6 km vízelosztó vezeték üzemel a településen.

51. ábra: Vízellátottság fejlődése 2000-2018 között

Forrás: KSH

A diagram mutatja, hogy 2001-ben 784, az akkori hivatalos lakásállománnyal megegyező számú lakásbekötést tartottak nyilván a településen, ami az elmúlt 17 évben 98% fölött állandósult. Öskü hivatalos lakásállománya eközben 5%-kal nőtt, míg állandó lakónépessége 2%-kal csökkent.)

Az ellátottság azt jelzi, hogy Öskü területén lényegében a teljes lakosság számára megoldott a közüzemi vezetékes ivóvíz ellátás. Az el nem látott ingatlanok ivóvízigénye a közhálózatra telepített közifolyókról biztosítható, illetve egyéb igényekre a telkeken belül létesített házi kutak is rendelkezésre állnak.

A településen a KSH nyilvántartása alapján 4 db közifolyó üzemel.

A vezetékes ivóvízzel ellátott ingatlanoknál is – fenntartási költségei csökkentésére – jellemző a házi kutak használata, melyet jellemzően locsolásra használnak, mivel a házi kutak vize talajvízből, az első vízadó rétegből nyert víz, amely vízminőségi adottságai már nem tekinthetők ivóvíz minőségűnek.

A statisztikai nyilvántartás a közműfogyasztásokkal kapcsolatos értékelésekre is lehetőséget nyújt. A település közüzemi ivóvízhálózatán keresztül 61,45 ezer m³ vizet szolgáltattak 2017-ben a lakosság számára. Ez alapján a vízellátást igénybevevő lakókörnyezetben az egy főre eső vízfogyasztás éves átlagban 78 l/fő,nap.

A tapasztalatok szerint a távlatban elvárható komfortos életvitel hatására, a lakossági, illetve a kommunális szektor napi ivóvíz fogyasztása ennél magasabb 120 l/fő,nap érték körül várható a víztakarékosságra való törekvés ellenére is, így a már ellátott fogyasztók esetében is számolni kell a vízigény növekedésével.

Öskü területén a házi kutakból származó vizet a locsoláson túl részben vagy egészben az ingatlanok egyéb vízigényének biztosításához is hasznosítják.

1.16.1.1. Vízellátás műszaki hálózati rendszere (vízbázis, hidrogeológia, hálózati rendszer)

A településen az 1436-as hrsz-ú telken üzemel két vízműkút, amely a közeli Bántapuszta kútjaiból kinyert vízzel együttesen biztosítja Öskü fogyasztóinak kiszolgálásán túl a környező települések ivóvízigényeit is. Az elosztóhálózatban az előírt víznyomást több víztározó biztosítja, ezek közül egy 50 m³-es medence Öskü területén az 1113-as hrsz-ú telken üzemel.

Öskü közigazgatási területét a saját kútjai vízbázisvédelmi védőterületein túl érintik Bántapuszta és Pétfürdő vízműkútjainak a vízbázisvédelmi védőterületei is. A hidrogeológiai védőterületeken a jogszabályok korlátozzák a telkek használati módját.

Öskü területén több természetes forráscsoport is elhelyezkedik. A források túlnyomó többségének a vizeit a szomszédos Pétfürdő területén üzemelő Nitrogénművek Zrt hasznosítja, ehhez egy kiterjedt gravitációs csatornarendszert építettek ki, ami Öskü területéről keleti irányba a Kikeri tavi források közelében érkezik át Pétfürdő területére.

1.16.1.2. Tűzivíz ellátás

A település kiépített vízelosztó hálózatára az előírások szerint a tűzcsapok felszerelésre kerültek, biztosítva ezzel a szükséges tűzivíz ellátást. Az utóbbi időben a hatóság az NA 100-asnál szűkebb szakaszokra telepített tűzcsapokat már nem feltétlenül fogadja el elégséges kapacitásúnak, az ilyen szakaszok felbővítése legalább NA 100-as méretre a jövőben szükségessé válhat.

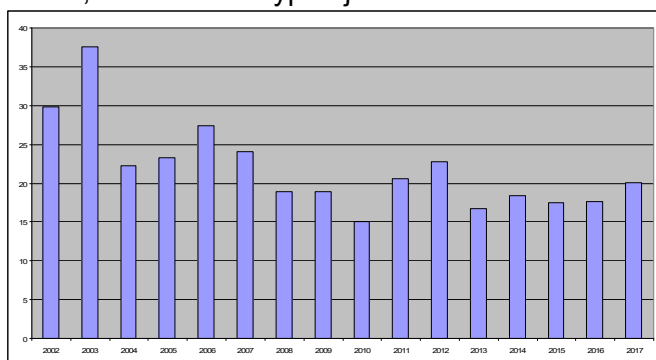
1.16.1.3. Szennyvízelvezetés

Öskü közigazgatási területén 2000 előtt kiépült a közcsonnás szennyvízelvezető rendszer, amit jelenleg a Bakonykarszt Zrt. üzemeltet Várpalotai Üzemvezetőségén keresztül. Öskü területéről gravitációsan jut a szennyvíz a tisztítótelepre. Megtisztítását követően a szennyvíz a telepről nyomóvezetékekkel kerül a Péti víz medrébe elvezetésre, ahonnan a Nádor-csatorna — Sárvíz — Sió úton jut el a végbefogadó Dunába.

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján Öskü a felszín alatti víz szempontjából kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik. Jelenleg Öskü lakásállományának szűk 94%-a rendelkezik közcsonnás szennyvízelvezetéssel.

A lakásállomány maradék 6%-ánál a hazai gyakorlat szerint a szennyvíztározók többsége sajnos szikkasztóként üzemel.

Az Öskü területén keletkező szennyvíz összegyűjtése elsődlegesen gravitációs hálózattal történik, a hálózat mélypontjainál kialakított átemelővel megtámogatva.

Forrás: KSH

A diagram mutatja, hogy a településen a közcsonnás-hálózat hiánya miatt a szennyvíztározókból évenként csökkenő tendenciát mutatva a talajba naponta szűk 20 m³ szennyvíz szikkadt a talajba.

52. ábra: Szennyvízkezelés 2000-2018 között

1.16.1.4. Szennyvízelvezetés műszaki hálózati rendszere (szennyvízkezelés, hálózati rendszer)

A településen üzemelő gravitációs szennyvízhálózta egységesen Ø20 PVC csövekből áll. A terepviszonyok az István utca déli részénél, és a Bántai utca középső szakaszánál 1-1 szennyvízátemelő műtárgy alkalmazását igénylik, viszont a szennyvízelvezető rendszer belterület és szennyvíztelep közötti szakasza gravitációs elvezetést alkalmaz.

1.16.1.5. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A csapadékvíz-elvezetés a településen a főbb utcákban nyílt árokkal megoldott, a kisebb utcában pedig útfolyókás a rendszer. A legkisebb utcákban viszont nincs kiépített rendszer.

A település területén sok (Gyéloki, Aranyosi, Tálóki, Hármás, Betongyűrűs) forráscsoport található, amelyek vizeit részben hasznosítja a szomszédos Pétfürdő területén üzemelő Nitrogénművek Zrt, ehhez egy kiterjedt csőrendszert építettek ki, de a vízfolyások eredeti medre is rendelkezésre áll. A település vízfolyásai a tisztított

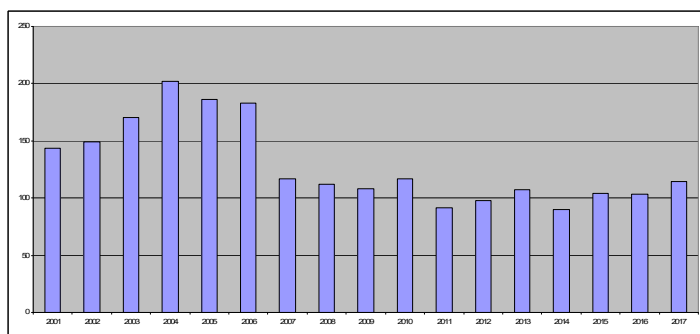
szennyvízhez hasonlóan a Péti víz — Nádor-csatorna — Sárvíz — Sió úton csatlakoznak a végbefogadó Dunához.

1.16.2. 1.16.2 Energiaközművek

1.16.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás

A megújuló energiahordozók hasznosítása bár még nem jellemző a településen, de elvértve látható már a napenergia hasznosításának lehetőségét biztosító napkollektor/napelem panelek alkalmazása. A megújuló energiahordozók közösségi célú hasznosításának mértéke energiagazdálkodási szempontból jelenleg még nem jelentős a településen.

A település központi belterületén energiaellátásra a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia, és a vezetékes földgáz is rendelkezésre áll, míg külterületen a villamosenergia mellett a tartályos gáz, illetve jellemzőbben a hagyományos energiahordozók érhetőek el. A 2010-es évek környékén több évig a hagyományos energiahordozók felé fordult a lakosság a vezetékes energiahordozók helyett, de ez a tendencia ismét visszaszorulni látszik.

53. ábra: Földgázfogyasztás 2004-2007

Forrás: KSH

A diagram mutatja, hogy míg 2004-ben 200 nm³/hó fölött alakult, addig 2007 óta kicsivel 100 nm³/hó fölött alakult a lakások átlagos földgázfogyasztása, ami 2017-ben 115 nm³/hó értéket mutatott.

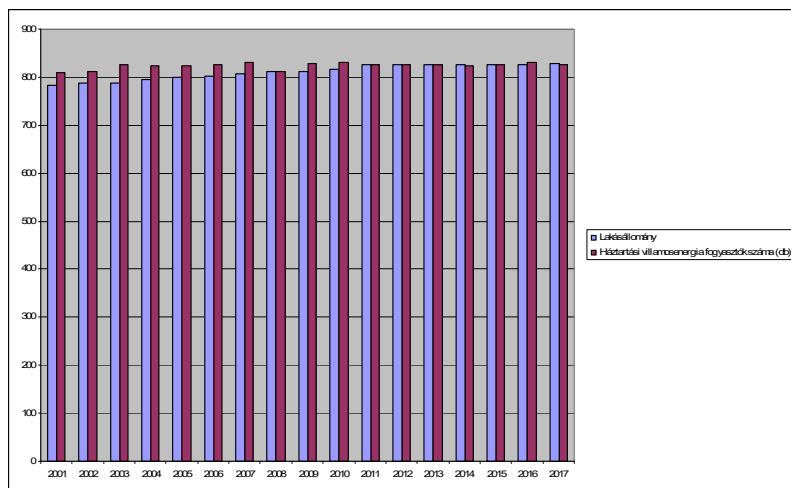
A két, vezetékes energiahordozó rendelkezésre állása a település gazdaságos, takarékos, korszerű, környezetbarát energiaellátását igény esetén lehetővé teszi.

A villamosenergia, mint vezetékes energiahordozó elsődlegesen világításra és erőátviteli célú, vagy technológiai célú energiaigények kielégítésére használják. A földgáz közvetlen hasznosításával komplex módon a termikus energiaigények teljes körűen kielégíthetők. A nem vezetékes energiahordozók igénybevétele korábban a vezetékes energiahordozóval el nem látott területeken volt jellemző, ma már költségtakarékosság érdekében használata szétszórta, a vezetékes ellátással rendelkező területeken is számottevő.

Meg kell említeni a megújuló energiaforrások használatát is. A település természeti adottsága a napenergia hasznosítás lehetősége, amely éves szinten körülbelül 1960 napos óra hasznosítás lehetőségét kínálja. A településen a nap energiájának hasznosítása még nem széleskörű, de tervben van a település ipari parkjában egy naperőmű (napelempark) létesítése. Azért a napkollektor, napelem, illetve „ösi” berendezésként a festett hordó előfordul a településen, amely jelzi a hasznosítás igényét.

1.16.2.2. Villamosenergia ellátás

Öskü villamosenergia igényeit az E.ON ÉDÁSZ Zrt. Litér, Várpalota és Pétfürdő közigazgatási területén üzemelő nagy-/középfeszültségű alállomásokról kiinduló középfeszültségű nyomvonalak biztosítják. Az alállomások betáplálása főleg a Litér 400/132kV-os alállomástól történik, ami több betáplálási irányból is csatlakozik az országos villamosenergia átviteli hálózathoz. Ezen kívül Várpalota alállomás déli irányba Kaposvár, északra pedig Oroszlány alállomása felé is rendelkezik csatlakozással más 220 és 400 kV-os országos MAVIR nyomvonalak felé.

Forrás: KSH

A diagram alapján megállapítható, hogy a villamosenergia ellátás teljes körűnek tekinthető.

54. ábra: Villamosenergia ellátottság változása 2000-2018 között

A statisztikai adatokat elemezve megállapítható, hogy a teljes lakásállományt meghaladja a háztartási villamosenergia fogyasztók száma. A statisztikai nyilvántartásban szereplő adat a fogyasztók számát jelöli, beleértve a külterületi, kiskertes és egyéb fogyasztókat is, így e vonatkozásban a szolgáltató tájékoztatása a mértékadó, mely szerint teljes körű az ellátottság.

A statisztikai nyilvántartás a közműfogyasztásokkal kapcsolatos értékelésekre is lehetőséget nyújt. A település lakossági villamosenergia fogyasztása 2324 MWh volt 2017-ben, így egy fogyasztóra átlagosan havi 235 kWh villamosenergia fogyasztás jutott. Ez az érték nem számít alacsonynak, de a fogyasztás várhatóan még tovább fog emelkedni, különös tekintettel a klímaváltozás hatásait kompenzáló klímaberendezések alkalmazásának terjedésére.

1.16.2.3. Villamosenergia hálózati rendszere

Az Öskü területén üzemelő oszloptranzformátorokat felfűző 22 kV-os hálózat a kisfeszültségű hálózathoz hasonlóan túlnyomó részben légvezetékes kialakítású. Középfeszültségű földkábel csak délen a főút melletti gazdasági területen, valamint a település belterületén a Bántai utca alatt halad.

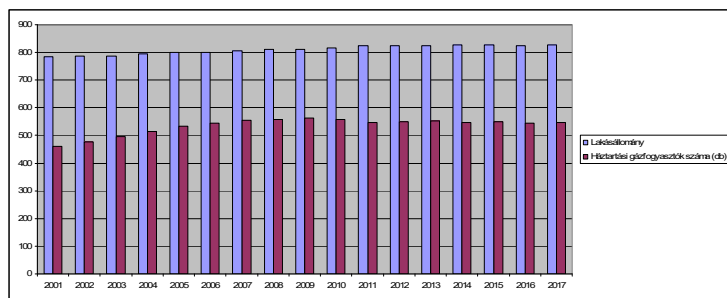
A fogyasztói transzformátor állomásokról táplált kisfeszültségű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kisfeszültségű hálózat is oszlopokra szereltn került kivitelezésre, jellemzően szabadvezetékes formában.

A település közvilágítása kisfeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejvel történik. A településre jellemző, hogy a kiépített közvilágítás csak a közlekedés biztonságát szolgálja.

Az Inota és Litér közötti 132kV-os nyomvonalról Pétfürdő állomás felé kiépített leágazó légvezeték nyomvonala éppen csak érinti Öskü dél-keleti külterületét.

1.16.2.4. Gázellátás

A településen az automatikus üzemvitelre is alkalmas termikus célú energiaellátásra a földgázellátást építették ki. A település belterületén 21,4 km földgázelosztó hálózat üzemel. A gázhálózat kiépítettségének eredményeként 2018. január 1-én 548 lakás, a lakásállomány 66 %-a csatlakozott a földgázelosztó hálózatra. Komfortos életkörülmény lehetőségét nyújtó szolgáltatásként a földgázt fűtési célra a hálózatra csatlakozott háztartási fogyasztók mindegyike hasznosította.

55. ábra: Földgáz ellátottság fejlődése 2000-2018 között

Forrás: KSH

A diagram mutatja, hogy 2001-ben 462 lakás, az akkori lakásállomány 59 %-a rendelkezett vezetékes földgázellátással. A legnagyobb rákötési arány 2009-ben volt, 69 %-kal.

A földgázbekötéssel a lakások automatikus üzemvitelű termikus energiaellátását valósították meg, csökkentve a jelentősebb környezet terhelést okozó hagyományos energiahordozó fűtési célú hasznosítását.

A statisztikai nyilvántartás a közműfogyasztással kapcsolatos értékelésekre is lehetőséget nyújt. A település lakossági gázfogyasztása 2017-ben 753 ezer m³ volt, ekkor a gázfogyasztók közül az egy háztartásra jutó átlagos havi földgázfogyasztás 115 nm³/hó, amelyből számolt csúcsgény átlagosan 0,5 nm³/h. Ez a mutató azt jelzi, hogy nem mindegyik gázfogyasztó háztartásban hasznosítják a gázt komplexen és ahol fűtésre is hasznosítják, ott is inkább csak egy-egy gázkonvektort üzemeltetnek. Várható a gázfogyasztó ingatlanoknál a komfortigény növekedése, a cirko rendszerű központi fűtési rendszerek terjedése, ami a földgázfogyasztás növekedését fogja eredményezni.

1.16.2.5. Földgázellátás hálózati rendszere

Öskü földgázellátó hálózatának üzemeltetője az E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt. A településre a 90-es évek során került bevezetésre a vezetékes földgáz. A település földgázellátása a Papkeszi-Devecser DN400-as nagynyomású földgáz szállítóvezetékre csatlakozó Veszprém nagy/nagyközép-nyomású gázátadó állomásról biztosított. Az átadótól kiinduló DN250-es nagyközép-nyomású vezeték egyik leágazó vezetéke a szomszédos Hajmáskér területén üzemelő nagyközép-/középnomású nyomásszabályozó állomásig vezet. A helyi gáznyomáscsökkentő látja el Hajmáskér településen felül Öskü területét is. Öskü irányába DN160-as középnomású vezeték halad a két település közötti közúttal párhuzamosan.

Öskü területén az utcákban középnomású vezetékek üzemelnek, amikről a fogyasztói igényeket közvetlen kielégítő kisnyomású gáz előállítására telkenként elhelyezett egyedi nyomásszabályozókkal megoldott. Az egyedi nyomásszabályozók általában az előkertben nyertek elhelyezést, de található ház falsíkjára szerelt nyomásszabályozó is. A helyi, egyedi nyomásszabályozótól induló kisnyomású hálózatról lehet közvetlen az igényeket kielégíteni.

1.16.2.6. Távhőellátás

Öskü közigazgatási területén közcélú távhőellátó hálózat nem üzemel.

1.16.2.7. Egyéb energiaellátás

A településen kiépített vezetékes földgázellátással a lakásállomány 66 %-a számára biztosított az automatikus üzemvitelű termikus célú energiaellátás komfortja. A lakásállomány 34 %-ának egy részében azonban ma is a környezetet erősebben terhelő hagyományos, nem vezetékes energiahordozókat hasznosítják. Ezeknél az ingatlanoknál hőtermelésre a szén és a fa használata a jellemző, bár elvétve a kistartályos PB gáz használata is előfordulhat. Ezek kívül elméletileg a hűtő-fűtő légkondicionálók, illetve a megújuló energia használatával is helyettesíthető a fosszilis energiahordozók közvetlen hasznosítása. A gázhálózatba még be nem kötött ingatlanok inkább a külterületen elszórva helyezkednek el üdülőtelkek képében, amelyeknek a hálózatba bekötése nem is lenne célszerű, de aránytalan költséggel is járna.

Az egyéb energiahordozóval történő ellátást érintően meg kell említeni, hogy a település háztartásai-üdülői által elfogyasztott átlagos havi gázmennyiség 2007-re fordulva nagyot zuhant, amit akkor a gazdasági nehézségek magyarázhattak, viszont az azóta újra lendületbe jövő gazdaság hatása nem a korábbi fogyasztási modell visszatérését hozta, hanem sokan az energiahatékonyság javítására kezdtek költeni. Ennek következtében a település földgázfogyasztása az elmúlt 10 évben csak kis hullámzást mutatott. A földgázfogyasztás csökkenését viszont csak részben indokolhatják az energiahatékonysági fejlesztések, de olyan mértékű csökkenő tendencia azt jelezte, hogy egyre többen próbálták csökkenteni a gázfogyasztásukat alternatív energiahordozók alkalmazásával. Az egyes gazdasági nehézségekkel küzdő ingatlan tulajdonosok a fenntartási költségeik csökkentése érdekében rákényszerültek arra, hogy – ha az ingatlan alkalmas hagyományos energiahordozó hasznosítására –, a termikus hőellátásukra legalább részben és időszakosan, költségeik csökkentése érdekében földgáz helyett hagyományos, nem vezetékes energiahordozót hasznosítsanak. Ezzel azonban a település környezetterhelését növelték.

1.16.2.8. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása nem újszerű, csak időközben háttérbe szorult. Újra előtérbe kerülését a hagyományos energiahordozók fogyó készlete és hasznosításának környezetszennyező hatása indította el és az a felismerés, hogy a megújuló energiahordozók különösebb ráfordítási igény nélkül rendelkezésre állnak, használatuk nem okoz halmozódó káros hatásokat, környezeti terhelést. Ezekkel az adottságokkal a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálják.

Öskü területén a napenergia és a biomassza-biogáz érhető el gazdaságos mennyiségben megújuló energiaforrásként.

A meteorológiai és topográfiai viszonyok alapján rendelkezésre álló napenergia, mint megújuló energiaforrás, az ősi „fekete hordó” elvén kifejlesztett napkollektorok segítségével termikus célú energiaellátásra, elsődlegesen használati melegvíz termelésre, kisebb mértékben fűtésre alkalmas. A továbbfejlesztéssel kialakított napelemek közvetlen villamosenergia előállítására alkalmasak. Öskü területén körülbelül 1960 óra a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni, bár a hasznosításhoz szükséges beruházás megtérülése hosszabb időt vehet igénybe.

A vizsgálatok szerint országosan is egyre növekszik a napenergia hasznosításának helyi jelentősége.

Ez az a megújuló energiahordozó, amelynek szélesebb, energiagazdálkodást is érintő hasznosítását tervezik Öskü területén egy naperőmű képében. A fotovoltaikus energiahasznosító berendezések tömeges gyártásának az elindulása által elért áreséssel a megtérülésében már javulás tapasztalható, így a hasznosításának intenzív terjedése várható.

Biomassza-biogáz

A növényi termékből, növényi, állati hulladékokból, melléktermékekből, erdőgazdasági hulladékokból, energiaültetvényekből előállítható energiahordozó a biomassza, amely közvetlen elégetésével fűtési és használati melegvíz termelési energiaigények elégíthetők ki, biogázzá alakítva hő- és villamosenergia termelésre egyaránt alkalmas, bioetanollá alakítva üzemanyagként hasznosítható.

Az elégetése során keletkező CO₂ miatt, ma már nem tekintik teljesen környezetbarát alternatívának, mert bár az elégetése előtti oxigén termelése és az elégetése során keletkező CO₂ közel egyensúlyban van, de amíg az oxigén termelése a beépített környezettől távolabb valósul meg, addig a környezetterhelő kibocsátás a beépített területen jelentkezik.

Geotermikus energia

A geotermikus energia hasznosításakor a föld belső hőjét csapoljuk meg. Geológiai adottságok befolyásolják ennek az energiaforrásnak a rendelkezésre álló mennyiségét. Hasznosítására részben a termálvíz kitermelésével, részben a földhő hőszivattyúval történő alkalmazásával nyílik lehetőség.

A földhőből hőszivattyúval kitermelt hőenergia közvetlenül fűtésre, használati melegvíz előállítására hasznosítható, bár elméleti szinten geotermikus erőmű segítségével villamosenergia termelésre is alkalmas.

Öskü területén a föld hőjének telken belül realizálható hasznosítására van csak lehetőség a talajhő hasznosításán keresztül, bár a hőszivattyú használatának, energiagazdálkodási szinten ma még nem érzékelhető hagyományos energiahordozó megtakarító hatása.

1.16.2.9. Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával jelenleg megoldott. A villamosenergia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energia ellátásuk pedig földgáz hasznosításával biztosított, helyi és központi hőbázis segítségével.

Energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, szigetelések, homlokfali hőleadást csökkentő (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások) beruházások, épületgépészeti felújítások előfordultak, utóbbi időben kiegészülve megújuló energiaforrás (napenergia) hasznosítási lehetőségével.

1.16.3. Elektronikus hírközlés

1.16.3.1. Vezetékes hírközlési létesítmények

Az ország többi településhez hasonlóan Öskü területén is eredetileg oszlopokra fektetett távközlési hálózatot alakítottak ki, de ez a kialakítás már mind karbantartás, mind adatátviteli paraméterek szempontjából előnytelen kialakítást jelent, így a légvezetékes kialakítást egyre nagyobb területen alépítménybe helyezett hálózat váltja fel.

A település vezetékes távközlési ellátását jelenleg az Invitel Zrt. biztosítja. Öskü vezetékes távközlési hálózatának bázisa a Székesfehérvár szekunder központ alá tartozó Veszprém primer központ. A település 88-as távhívó számon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

A település távközlési hálózatának kiépítése a 90-es évek végén történt. A kiépítés eredményeként 2000-ben már 552 egyéni lakásfővonal üzemelt, azaz a lakásállomány 68 %-a rendelkezett vezetékes telefonvonalal. A vezetékek nélküli szolgáltatás terjedésével a vezetékes vonalas telefon iránti érdeklődés bár országosan csökkent, Öskü lakossága nem követte a tendenciát, így 2014-ig a lakásszám növekedése mellett is 67%-ra emelkedett a fővonalal rendelkező lakások aránya. Az ellátottság teljes körűnek tekinthető, valamennyi vezetékes távközlési igény kielégítésére lehetőség van. 2015 óta az egyéni lakásfővonalak számát már nem is rögzítik a statisztikai nyilvántartásban.

A 2018 elején Öskü közigazgatási területén 609 egyéni fővonalat tartottak nyilván.

1.16.3.2. Vezeték nélküli hírközlés

A vezetékes szolgáltatást a vezetékek nélküli szolgáltatók egészítik ki. A megfelelő vételi lehetőség biztosításához szükséges antennák – részben településen belül, részben a környező településeken – elhelyezésre kerültek, azokat a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., a Telenor Magyarország Zrt., Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. üzemelteti. Idén a DIGI Távközlési Kft. is elkezdte országosan a saját antennák elhelyezését.

Jelenleg az ágazat vezetékek nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatóként a térségben 16 szolgáltatót tart nyilván, de közülük 3 szolgáltató a beadott határidőig még nem kezdte meg

a szolgáltatást. Természetesen a többi szolgáltató bár rendelkezésre áll, nem biztos, hogy igénybe is veszik a szolgáltatásukat. Ezek szolgáltatásukat a meglévő antennákon keresztül biztosítják.

1.16.3.3. Vezetékes és vezeték nélküli elektronikus hírközlés hálózatának és létesítményeinek szerepeltetése a településrendezési tervben

A településrendezési eszközök keretében készülő tervek elektronikus hírközlési fejezetére vonatkozó alátámasztó munkarészek elkészítésének tartalmi követelményeit az ágazat a közelmúltban elfogadott 14/2013 (IX.25.) NMHH rendeletben rögzítette. Ennek alapján a hálózatengedélyes szolgáltatók hálózati rendszereit rögzíteni kellene a településrendezési eszközök keretében készített infrastruktúra alátámasztó tervében, hogy a fennálló, illetve a tervezés hatására várhatóan keletkező konfliktusok feltárhatók legyenek.

A szolgáltatókról az NMHH nyilvántartást vezet, nagy számuk a teljes körű közvetlen elérést tervezői oldalról nem teszi lehetővé. A szolgáltatási jogosultsággal rendelkezők köre lényegesen bővebb, mint ahány szolgáltató tényleges szolgáltatást végez, de a piaci verseny a szolgáltató szabad kiválasztására biztosított, tekintettel arra, hogy az elektronikus hírközlés alanyi jogú szolgáltatás.

Az ágazat 80 szolgáltatásra jogosult távközlési szolgáltatót tart nyilván Öskü területén, bár közülük 18 szolgáltató szünetelteti a korábbi szolgáltatási jogát, 6 szolgáltató pedig még meg sem kezdte a szolgáltatást. Tényleges hálózattal csak 3 szolgáltató (Invitel, UPC, Telekom) rendelkezik a településen.

A településen a kábel TV szolgáltatás 2000 előtt kiépült. A digitális jelre átállással lehetővé vált nagyságrendileg több adat továbbítása a hálózaton, ami lehetővé tette a műsorszolgáltatás mellett a tartalomszolgáltatás megjelenését is (videotéka, internet, egyéb). Ezek alapján jelenleg már nem különíthető el önállóan a kábel TV szolgáltatás a többi vezetékes távközlési szolgáltatástól, de lassan a vezeték nélküli szolgáltatások is egyenrangúvá válnak.

A távközléshez hasonlóan műsorelosztásra is több szolgáltató áll rendelkezésre. Az ágazat 4 vezetékes műsorelosztó szolgáltatót tart nyilván, mint szolgáltatásra jogosultat. Természetesen közülük is van olyan, amelyik bár rendelkezésre áll, tényleges szolgáltatást nem végez.

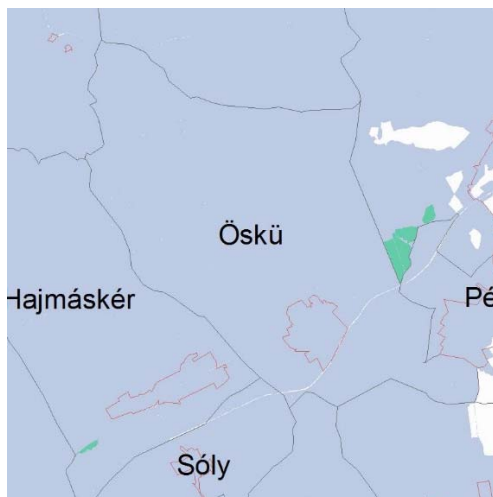
Öskü területén a statisztikai adatok alapján 2018 elején 547 internet előfizetőt tartottak nyilván. Az internet előfizetők közül 71 xDSL hálózaton, 476 pedig a kábeltelevízió hálózaton keresztül vette igénybe a szolgáltatást. Ezt az ellátottságot tovább növeli a mobilkészülékek szinte korlátlan rendelkezésre állása. A szélessávú internethez férés lehetőségének országos szintű fejlesztésével kialakuló nagyon kedvező infokommunikációs lehetőséggel a település lakosságának a helyben tartása javulhat.

1.17. Környezetvédelem

1.17.1. Talaj

A település földtani közeg, talajtani adottságai a 1.12.1. fejezetben ismertetésre kerültek. Az egyes külterületi ingatlanok földhivatali nyilvántartás szerinti minőségi osztályba tartozását a KV-3. tervlap mutatja be.

A 27/2006. (II.7.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló kormányrendelet alapján kijelölt **nitrátérzékeny** területeket az *alábbi ábra* mutatja be. Az ábrán látható, hogy a teljes település nitratérzékeny. A 2013. szeptember 1-jétől kijelölt nitrátérzékeny területeken az 59/2008 (IV.29.) FVM rendelet szerinti Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat előírásait 2014. szeptember 1-jétől alkalmazni kell. Ez szabályozza többek között a szerves trágyával kijuttatható nitrogén mennyiségét, valamint a gazdálkodót gazdálkodási napló vezetésére kötelezi.

56. ábra: Nitrátérzékeny területek Öskü területén a 27/2006 /II.7. Korm.Rend. alapján forrás: TEIR, http://gis.teir.hu/teirgis_termeszetvedelem/

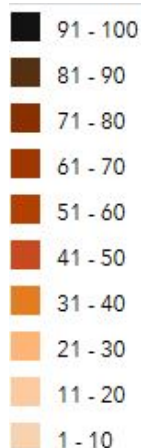
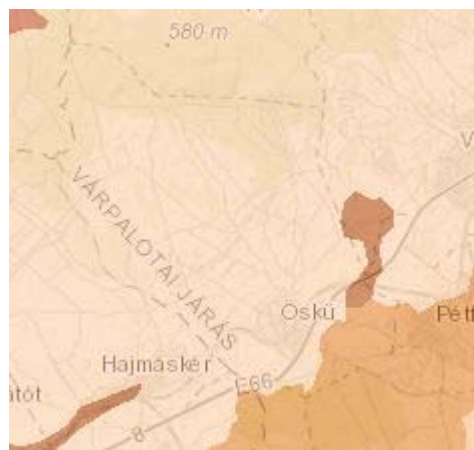
A 2018-ban elfogadott Trtv Új Országos Területrendezési Terve, valamint a 9/2019 (VI.14.) MvM rendelet Öskü közigazgatási határán belül nem határol le **kiváló, illetve jó termőhelyi adottságú szántóterületeket**. A területrendezési tervek készítésénél a kiváló és a jó termőhelyi adottságú szántóterületeknél adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szerv jelenleg a Lechner Tudásközpont.

57. ábra: Trtv szerinti új OTrT alapján a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek

58. ábra: 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet alapján jó termőhelyi adottságú szántóterületek

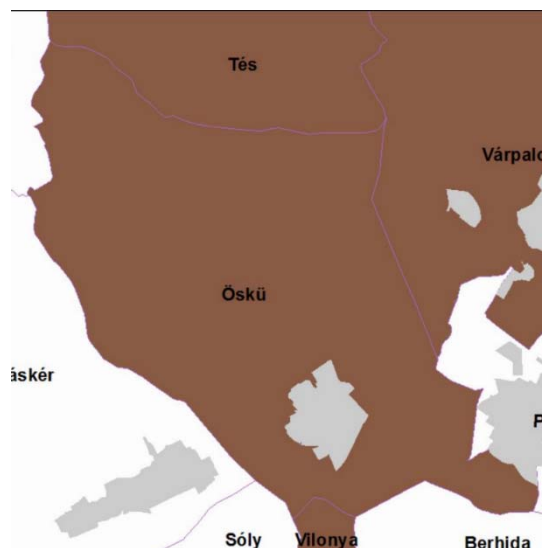
A talajok minőségére a talajértékszám segítségével következtethetünk, mely érzékelteti a talaj termékenységét, 1-től 100-ig terjedő pontértékekkel közelíti meg a talajminőségben fennálló különbségeket. Öskü tekintetében négy értékkategória figyelhető meg: a 11-20, a 31-40 és az 51-60 közötti tartomány. A közigazgatási terület északi része tartozik a gyengébb kategóriákba (11-20 között), míg a település délkeleti külterülete jobb tulajdonsággal bír, itt a 31-40, egyes részeit pedig 51-60 közöttire értékelték.

59. ábra: Talajértékszám Öskü területén
forrás: AGROTOPO, <https://maps.rissac.hu:3344/webappbuilder/apps/2/>

A VM TrT Ösküt ásványi nyersanyag-gazdálkodási övezettel érintett településként tartalmazza. A település területén jelenleg kettő bányatelek: Öskü I.–dolomit; Öskü II.–dolomit, valamint három megkutatott terület van.

Működő bányatelek	Kitermelt anyag	Kitermelést végző cég
Öskü I.	dolomit	Palota-Vidék 2000. Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.
Öskü II.	dolomit	Palota-Vidék 2000. Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.

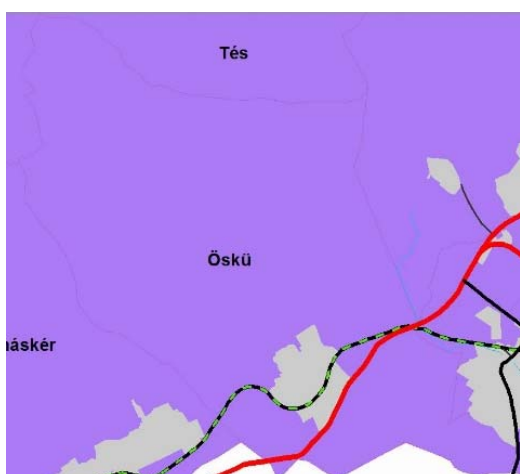
Megkutatott bányatelek	Érintett hrsz-ok	Kitermelt anyag	Kitermelést végző cég
Öskü	090,091/2, 8-14, 6-17, 27, 38-40, 42-48	dolomit	Palota-Vidék 2000. Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Zrt.
Öskü D		dolomit	Magyar Dekor Ásványkutató Kft.
Öskü-Várpalota	046/6, 0322/4, 0327/2,	tőzeg	AKMA Kft.

60. ábra VMTrT Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete Öskü területén

61. ábra: VM Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztályától kapott bányaterületek lehatárolása
VM TrT alapján a település a **földtani veszélyforrással érintett terület övezetébe** tartozik. A Bányászati Osztálytól kapott adatszolgáltatás alapján Öskü térségében intenzív bányászati tevékenység folyt és folyik jelenleg is. A Bányafelügyelet nyilvántartása szerint Öskü közigazgatási területének nagy része felszínmozgás szempontjából veszélytelen, azonban a településtől északnyugatra olyan törmeléklásos lejtő terül el, amely felszínmozgások tekintetében fokozottan veszélyeztetett területnek minősül. A falutól északkeletre olyan aláfejtett területek találhatóak, melyek még a várpalotai szénbányászat következtében alakultak ki, felszínmozgás szempontjából szintén veszélyeztetett területnek minősülnek. Ezeken a fokozottan felszínmozgás-veszélyes területeken az építési tevékenységeket mindenképpen geotechnikai szakvélemény alapján kell végezni.

62. ábra: VMTTrT Felsővízvesztési terület övezete Öskü területén

63. ábra: VM Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztályától kapott felszínmozgások által veszélyeztetett területek lehatárolása

vörös színnel jelölt terület, benne karikákkal: törmeléklásos lejtő, amely a felszínmozgások tekintetében fokozottan veszélyeztetett terület

vörös színnel jelölt terület, benne T betűk: aláfektett területek, amelyek felszínmozgás szempontjából veszélyeztetett terület

Öskü területe Magyarország szeizmikus zónatérképén, az 1-5. skálán a 5. zónába esik, ami azt jelenti, hogy az átlagosnál valószínűbb a földrengések előfordulása.

64. ábra: Öskü területe Magyarország szeizmikus zónatérképén

1.17.2. Felszíni és felszín alatti vizek

A település vízrajzi adottságait az 1.12.1. *Természeti adottságok* c. fejezet ismerteti.

1.17.2.1. Felszíni vizek állapota

A település területe a Duna részvízgyűjtőn, az 1-13 Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységen foglal helyet.

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság nyilvántartása alapján a település „a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról” szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendeletben és a 74/2014. (XII. 23.) BM rendeletben felsorolt folyószakaszokhoz rendelt nagyvízi mederrel nem érintett és belvízzel sem veszélyeztetett.

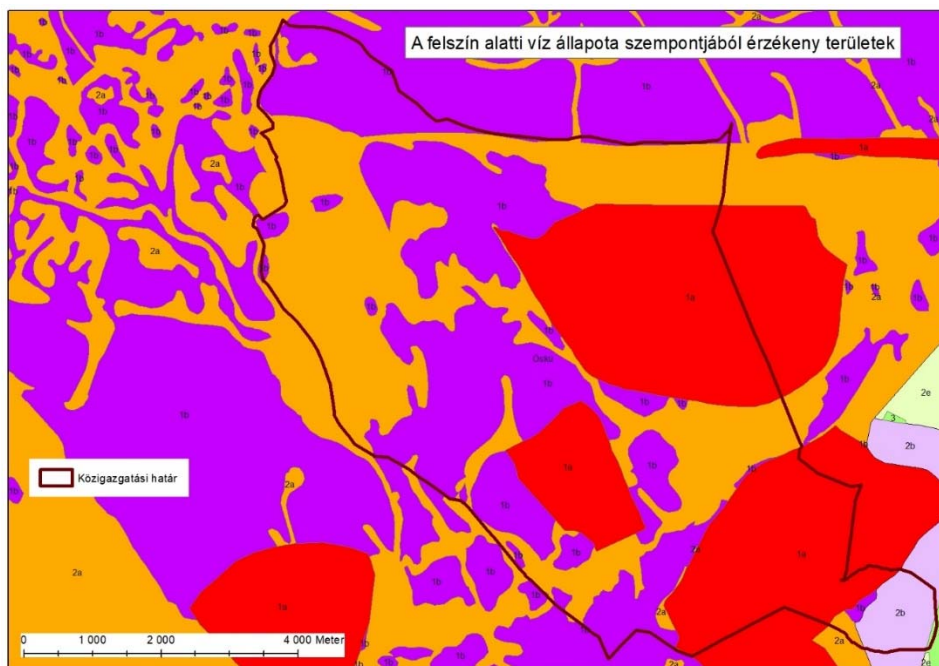
Az alegység területén a hidromorfológiai monitoring végrehajtása a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság feladata, míg a vízminőségi monitoring működtetéséről a Fejér Megyei Kormányhivatal Mérőközpontja gondoskodik. Öskü területén nem található a felszíni vizek állapotát ellenőrző monitoring pont. (forrás: Észak-Mezőföld és Kelet-Bakony tervezési alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terv, Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április). Öskü területén állóvíz nem található.

1.17.2.2. Felszín alatti vizek állapota

A **felszín alatti vizek**nek kiemelt szerepe van az ivóvízellátásban és balneológiai hasznosításban. A fenntartható használat érdekében fontos a minőség és a mennyiség megőrzése. Öskü a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen levő település.

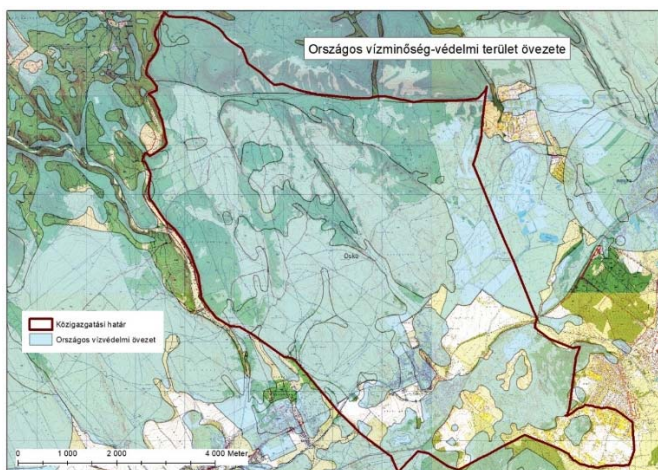
A közigazgatási területen a 219/2004.(VII. 21.) Korm. rendelet 2. melléklete szerinti besorolás alapján:

- fokozottan (és kiemelten) érzékeny: la - üzemelő és távlati ivóvízbázisok kijelölt, illetve előzetesen lehatárolt belső-, külső-, és jogerős vízjogi határozattal kijelölt hidrogeológiai védőterületei,
- fokozottan (és kiemelten) érzékeny 1 b (azok a karsztos területek, ahol a felszínen, vagy 10m-en belül a felszín alatt mészkő, dolomit, mész- és dolomitmárga képződmények találhatóak,
- érzékeny besorolású területek: 2a (azok a területek, ahol a csapadékból származó utánpótlódás sokévi mértéke meghaladja a 20 mm/évet)

65. ábra: a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek lehatárolása (Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása)

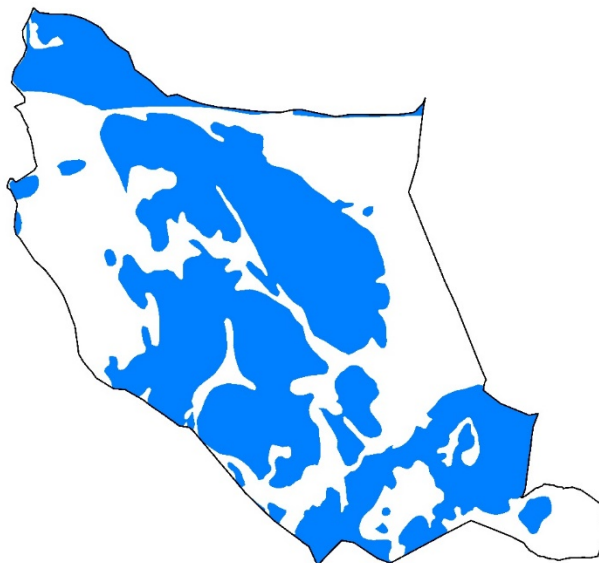
A 9/2019 (VI.14.) MvM rendelet szerint Öskü közigazgatási területét érinti a vízminőség-védelmi terület övezete. Az övezet területének nagy része **nyílt karszterület**. A természetvédelmi törvény (1996. évi LIII. tv.) értelmében a nyílt (fedetlen) karsztos kőzetből álló felszínen tilos a karsztos kőzet, illetve a karsztvíz szennyezése vagy állapotának jogellenes megváltoztatása.

66. ábra: Országos vízminőség-védelmi terület övezete (Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása)

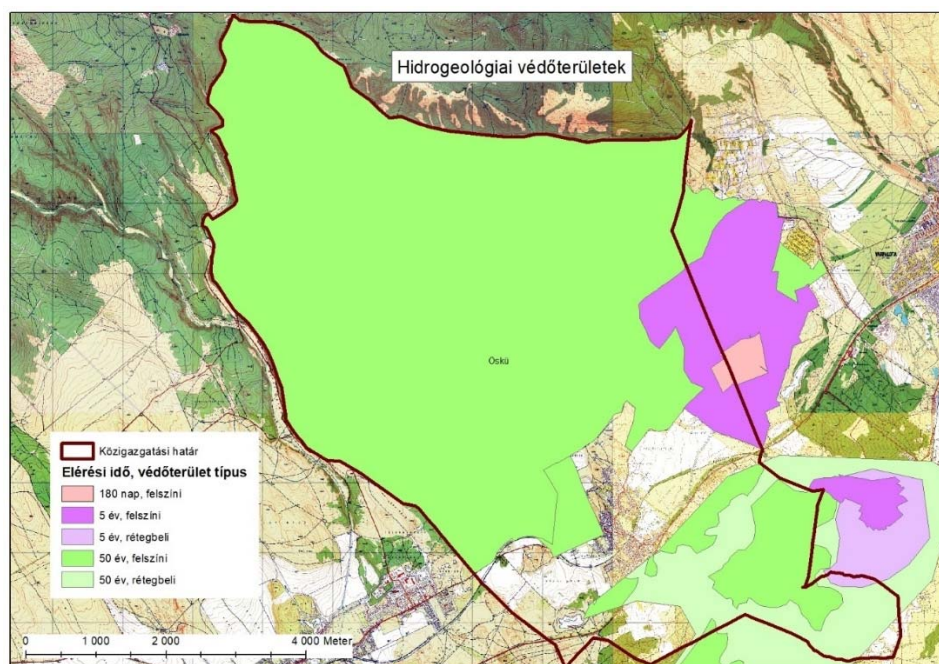
67. ábra: Vízminőség-védelmi területek az MvM rendelet szerint

68. ábra: Nyílt karszterületek Öskü területén

Öskü közigazgatási területét több üzemelő vízbázis hidrogeológiai védőterülete érinti:

- a Várpalota-Pétfürdő kistérségi vízmű,
- Bánta-pusztai vízbázis,
- Pétfürdői vízbázis,
- Ösküi tartalék vízbázis.

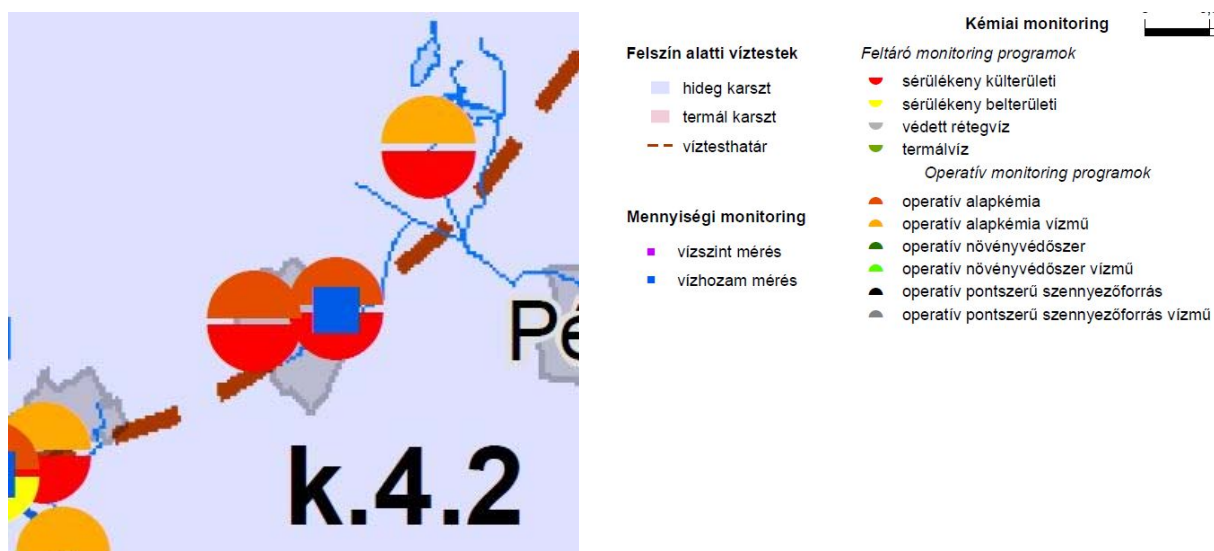
69. ábra: Hidrogeológiai védőterületek Öskü területén (Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása)

A VKI monitoringot a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól szóló 30/2004. (XII. 30.) KvVM rendelet szabályozza. A felszín alatti vizek mennyiségi monitoringját „a vízrajzi feladatok ellátásáról” szóló 45/2014. (IX. 23.) BM rendelet szabályozza.

Öskü területén az alábbi monitoring kutak találhatóak:

Monitori ng pont	Figyelő termelő	/	Mennyiség i mérés	Kémiai mérés	Forrás kút	/	Mérőszervezet mennyiségi	Mérőszervezet kémiai	Ivóví zbázi	Nitrát- érzékeny
---------------------	--------------------	---	----------------------	-----------------	---------------	---	-----------------------------	-------------------------	----------------	---------------------

neve			feltáró		monitoring	monitoring	s	
Öskü Gyélaki-forrás	termelő	hozam	sérülékeny külterületi	forrás	vízhasználó	vízhasználó		+
Öskü Vízműkút tartalék	termelő		sérülékeny külterületi	kút		vízhasználó	+	+

70. ábra: Monitoring pontok Öskü területén (forrás: Észak-Mezőföld és Kelet-Bakony tervezési alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terv, Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április)

1.17.3. Levegőtisztaság védelme

A légszennyezés terjedési lehetőségeit a domborzat, természeti adottságok és az uralkodó szélirány határozzák meg. A település környékén inkább mezőgazdasági területek találhatók, északra nagy kiterjedésű katonai területek fekszenek, melyek gyepvel borítottak, egy-egy erdőfolt inkább a hegygerinceken található, míg az északi településhatárnál a magasabban fekvő hegytetőkön összefüggő erdők találhatóak. A déli településszéleken a Vilonyai-hegyek térségében szintén erdős területek fekszenek, valamint a Péti-szőlőhegy található. A település nyugat-keleti irányú völgyben fekszik, az uralkodó észak-északnyugati széliránnyal az átszellőzés szempontjából jónak mondható.

Öskü területén nem található légszennyezettség-mérő állomás. A levegő állapotára, minőségére vonatkozó vizsgálatok Öskü területére vonatkozólag nem állnak rendelkezésünkre. A település levegőtisztaságára hatással lehetnek a Pétfürdői gyártelepek. Az ipari eredetű légszennyezés az utóbbi időben csökkent a korszerű, az elérhető legjobb technológiának köszönhetően.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet az ország területét légszennyezettség szerint zónákba sorolja. Öskü a 10. számú légszennyezettségi zónába (Az ország többi területe, kivéve a kijelölt városokat) tartozik. A települések területének szennyező anyagok szerinti típusát a KvVM rendelet 1. számú melléklete rögzíti, melyek besorolása Öskü területén az A-tól F-ig (csökkenő sorrendben) terjedő skálán az alábbi:

Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talaj-közeli	PM ₁₀ Arzén	PM ₁₀ Kadmium	PM ₁₀ Nikkel	PM ₁₀ Ólom	PM ₁₀ benz(a)-
------------	-----------------	--------------	------------------	--------	--------------	------------------------	--------------------------	-------------------------	-----------------------	---------------------------

						ózon	(As)	(Cd)	(Ni)	(Pb)	pirén (BaP)
Öskü	F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

27. táblázat: Zónacsoportok légszennyező anyagok szerint

A táblázatban található jelölések magyarázata az alábbiakban olvasható:

A „D” zóna-besorolás azon területeket jelöli, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határértékek, az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3-6. sorában szereplő anyagok esetében a célértékek között van.

Az „E” csoportba tartozó területeken a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszön között van.

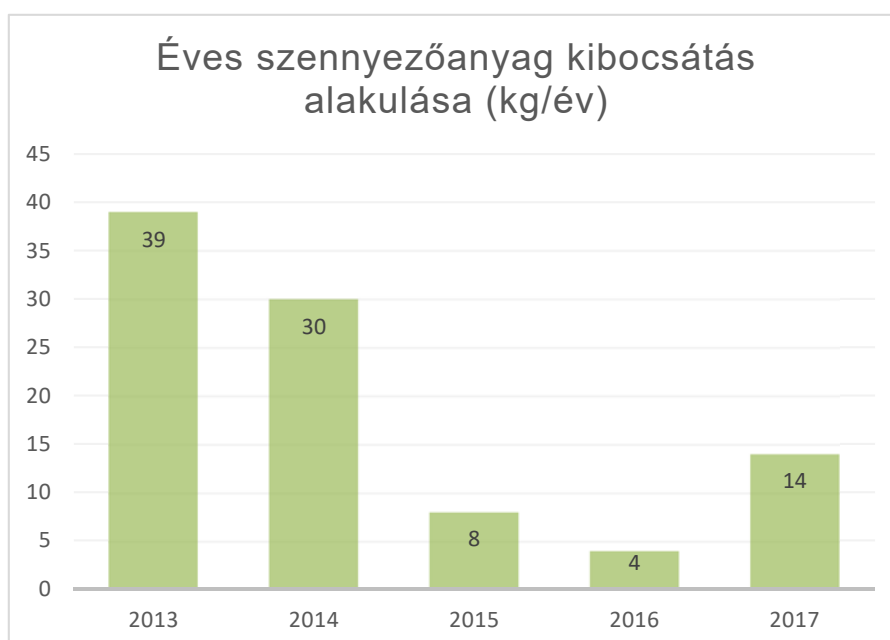
Az „F” csoportba azon területek kerültek besorolásra, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

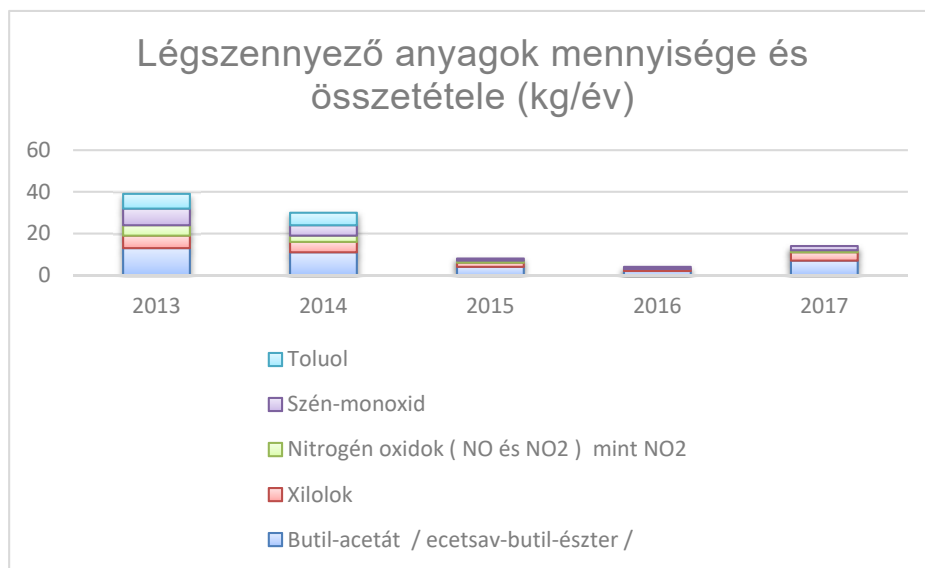
Az „O-I” csoportba pedig azon területek kerültek, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

A fenti adatokból látható, hogy a zóna-besorolás szerint a levegőterheltség Öskü területén kifejezetten kedvező, egyedül a PM₁₀ benz(a) pirén (BaP) van a felső vizsgálati küszöb illetve a célérték között valamint a szálló por (PM₁₀) értéke lépi át az alsó vizsgálati küszöböt, de nem haladja meg a felsőt.

Légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területnek tekinthetők Öskü területén belül az országos ökológiai hálózat területei.

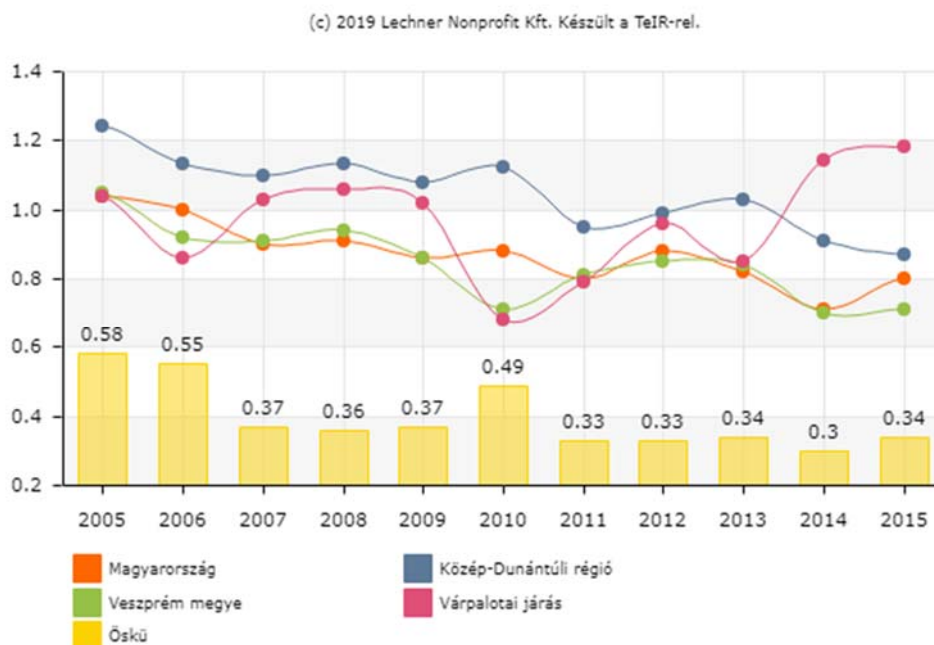
Az OKIR LAIR (Légszennyező anyagok kibocsátása) adatbázisában Öskü területére vonatkozóan egy telephely rendelkezik bejelentett pontforrással, a Simon és Társai Kft. tulajdonában lévő Gépjárműjavító műhely és alkatrész kereskedés, mely külterületen, a 05/50 hrsz-ú telken helyezkedik el. Az alábbi ábrák szemléltetik a telephely szennyezőanyag kibocsátását a rendelkezésre álló adatok alapján az utolsó 5 évre vetítve. A grafikonokon az látszik, hogy 2016-ig erős visszaesés volt megfigyelhető a szennyezőanyag mennyiségében, míg 2017-ben ismét emelkedni kezdett. Ám összességében még így is nagyon alacsonynak számít a szennyezőanyag kibocsátás. A legmagasabb arányban a butil-acetát található a kibocsátott anyag között, ezt követi a szén-monoxid illetve a toluol, melyek mennyisége azonban számottevően visszaesett 2017-re.

71. ábra: Éves szennyezőanyag kibocsátás alakulása (kg/év) adatforrás: OKIR LAIR, saját szerkesztés

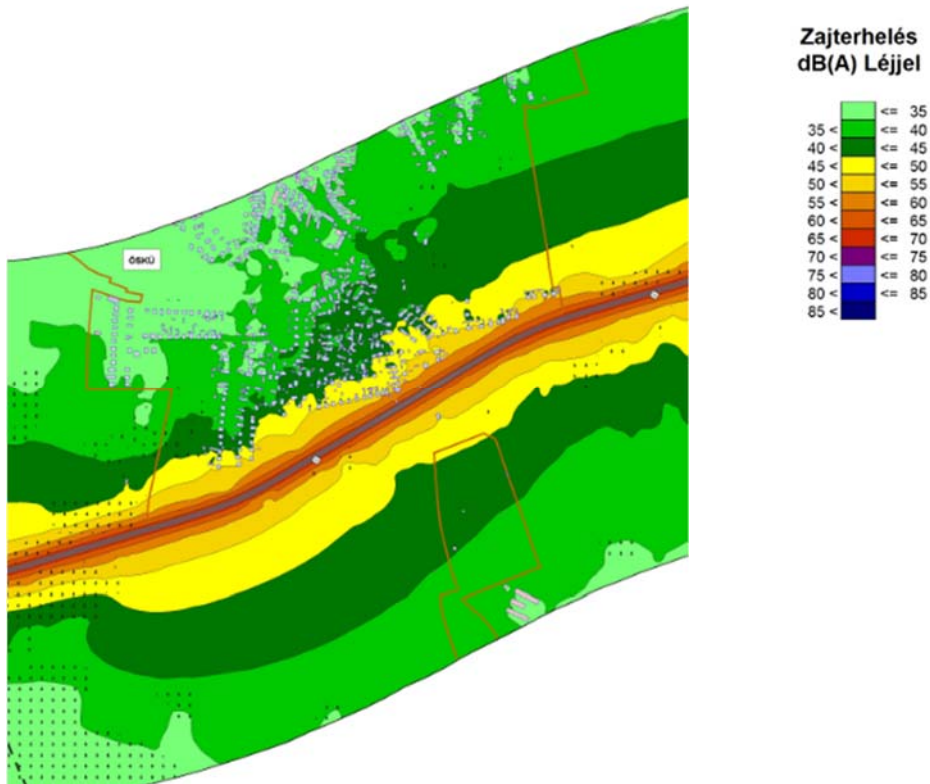
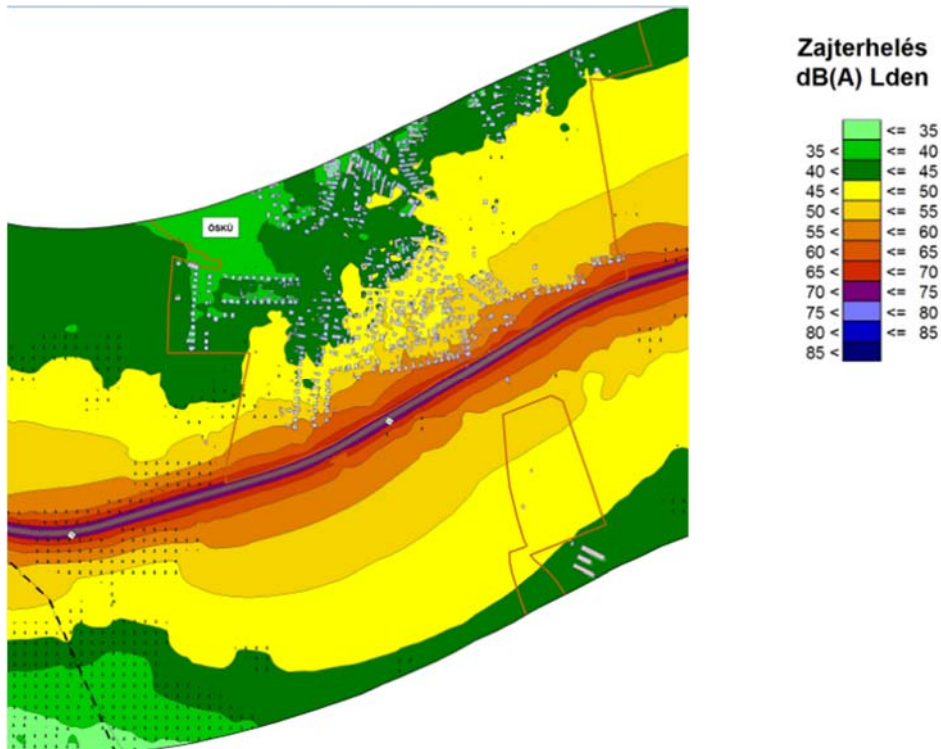
A légszennyezéshez jelentősen hozzájárul a közlekedésből és a téli fűtésből származó szennyezés is. A szilárd burkolattal nem rendelkező utak mentén, valamint a katonai területek felől száraz nyári időszakban jelentős a portelhelés. A település gázfogyasztását az alábbi ábra szemlélteti. Az ábrán Öskü egy lakosára jutó háztartás részére szolgáltatott gáz mennyisége (1000 m³/fő) látható az országos, régiós, megyei, járási fogyasztáshoz képest. Öskü gázfogyasztása a mindegyik értéktől jócskán elmarad, így feltételezhető, hogy téli időszakban a fűtés nagy részét fa/széntüzeléssel oldja meg a lakosság, mely légszennyezettség szempontjából igen terhelő. (forrás: TEIR).

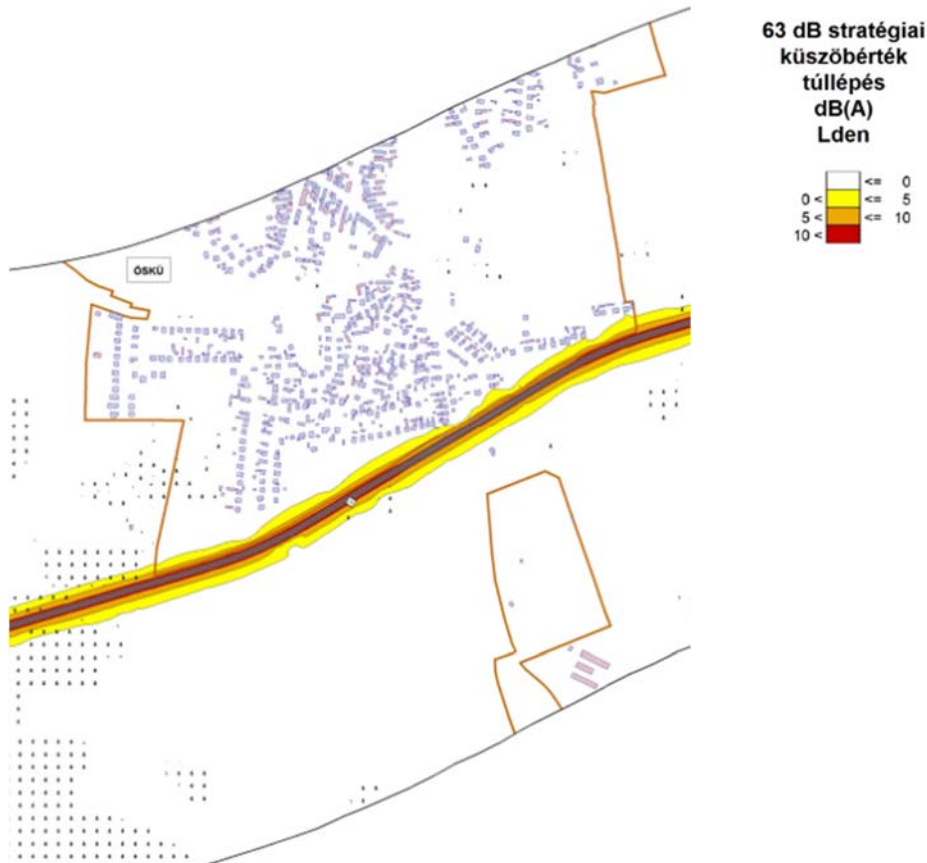

72. ábra: Háztartási gázfogyasztás, egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (1000 m³/fő) forrás: TEIR

1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés

Öskü közigazgatási területén környezeti zaj elsősorban a közlekedésből származik. A település legforgalmasabb közútja a 8 sz. főút, melyről stratégiai zajtérkép is készült, ennek Ösküt érintő szakaszát az alábbi ábrák tartalmazzák:

A 8. sz. főutat a település felőli oldalán zajvédő fal kíséri. A nappali és az éjszakai zajterhelés is elsősorban a főúthoz közel fekvő területen, a Kodály Zoltán és Mecset utca végén, az Arany János u. valamint a Bem József, Honvéd és Fő utcán jelentős. Határértéket túllépő terhelés azonban lakóépületet nem érint. A Zajtérkép alapján a zajterhelési vonal az Arany János u. és a Honvéd u. sarkán található épületekhez valamint a Fő utca végén lévő épületekhez húzódik a legközelebb.

1.17.4.1. Vasúti zajterhelés

Öskü közigazgatási területén a Székesfehérvár–Szombathely-20-as számú vasútvonal. A Bakonyt hosszában átszelő Székesfehérvár–Szombathely-vasútvonal a MÁV és a GYSEV 20-as számú egyvágányú 25 kV 50 Hz-cel villamosított fővonala, a Dunántúl egyik legfontosabb vasútvonala. A vasút a települést a patak mentén szeli ketté. A vasúthoz legközelebb a Rózsa utca valamint a Fő út egy szakasza fekszik. A többi lakott terület általában 50 m távolságra fekszik a nyomvonalától. A vasút komoly zaj- és rezgésterhelést jelent a környező lakóterületekre.

1.17.4.2. Légi közlekedés

A településen a légi közlekedéstől származó zajterhelés nem figyelhető meg. Legközelebbi működő repülőtér Hajmáskéren található, melynek azonban közvetlen hatásterülete nem érinti a települést. A település a reptér telekhatárától több, mint 15 kilométer távolságra fekszik.

1.17.4.3. Üzemi zajterhelés

A község területén nincs tudomásunk zajterhelést okozó ipari létesítményről.

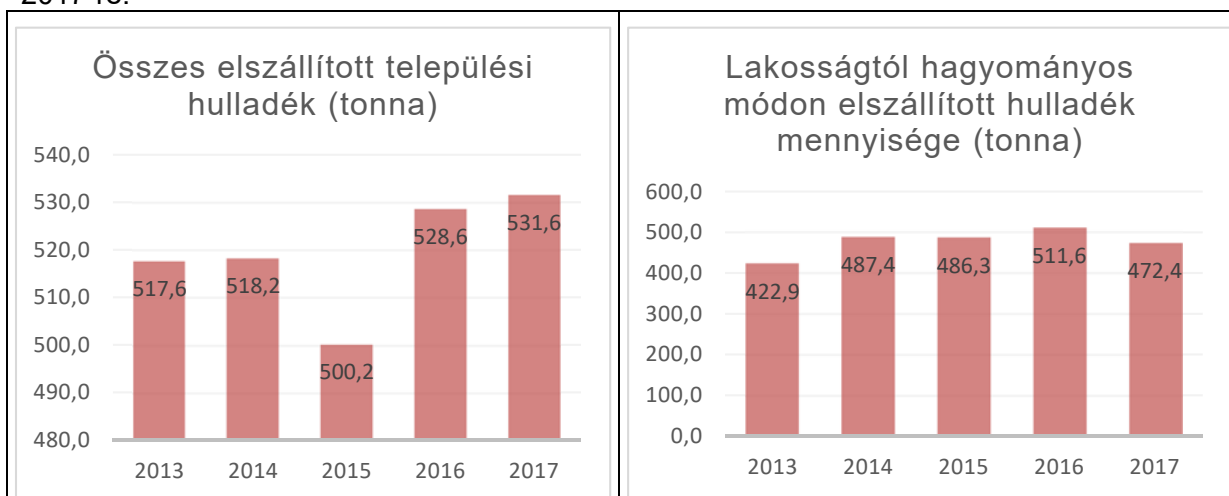
1.17.5. Sugárzás védelem

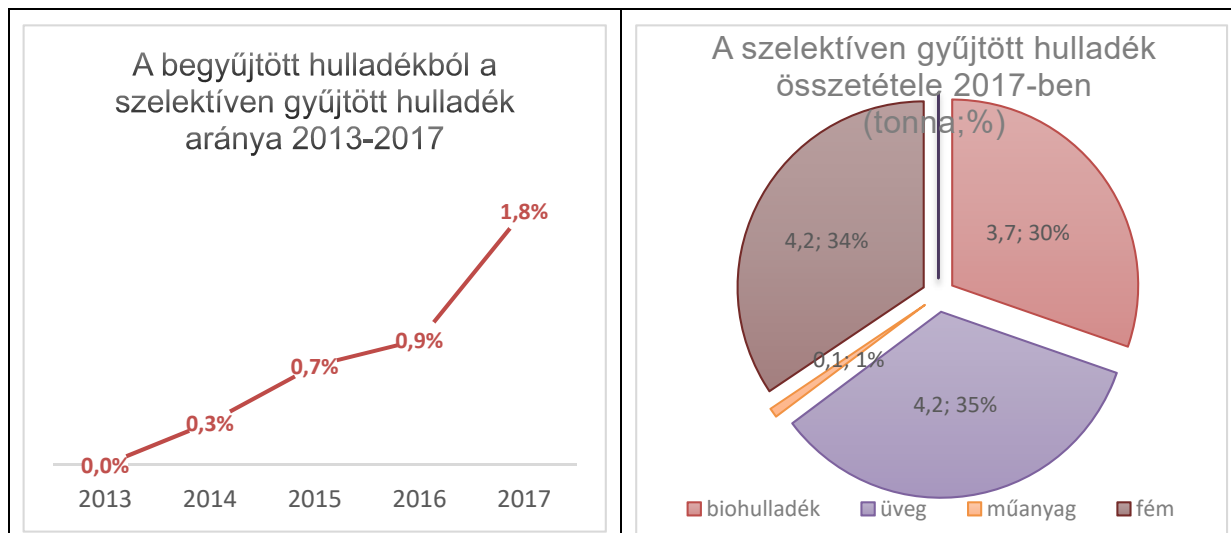
A sugárzásból származó szennyezésre, illetve veszélyforrásra Öskü közigazgatási területén nem rendelkezünk adattal.

1.17.6. Hulladékkezelés

Öskü területén a **kommunális szilárd hulladék** szervezett gyűjtése és elszállítása megoldott. A településen a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátását a Depónia Nonprofit Kft. végzi. A településen nem található hulladékudvar. A legközelebbi hulladékudvar Csala-Pénzverővölgyi Hulladékudvar, ahol az Öskü lakosok elhelyezhetnek előre szelektált hulladékokat.

A KSH adatai alapján Ösküben 2013-2017 közötti időszakban az összes elszállított települési hulladék mennyisége enyhén növekvő tendenciát mutat. Míg 2013-ban az összes elszállított hulladék mennyisége 517,6 tonna volt, 2017-ben ez a szám 531,6 tonna volt. A lakosságtól hagyományos módon elszállított települési hulladék esetében változó a tendencia, 2013-hoz képest nőtt, előző évekhez képest csökkent a hulladék mennyisége 2017-re.

73. ábra: Az Ösküből elszállított hulladék mennyisége és összetétele
forrás: KSH, saját szerkesztés

A községben 2013-tól a **szelektív hulladékgyűjtés** házhoz menő (zsákos) rendszerben végzik, havonta 1 alkalommal. A gyűjtés során a következő típusú hulladékok kerülnek elszállításra: műanyag- és fém csomagolási hulladék, valamint a papírhulladék. A településen háromhavonta házhoz menő üveghulladék gyűjtés is történik. A településen nem található szelektív sziget.

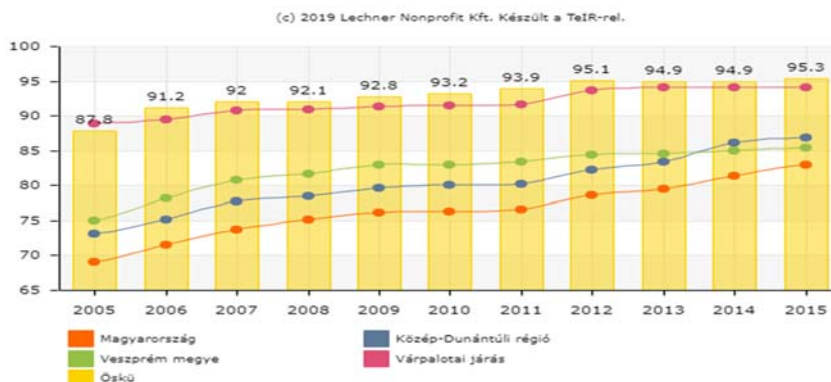
A KSH adatai alapján Öskü területéről a lakosságtól begyűjtött szelektív hulladék mennyisége 2017-ben 9,8 tonna volt. Ez abban az évben a lakosságtól begyűjtött 531,6 tonnának csupán az 1,8 %-a volt.

A szelektíven gyűjtött hulladék összetételét legnagyobb arányban az üveg és a fém valamint a biohulladék teszi ki. Kisebb arányban gyűjtik a műanyagot.

A **zöldhulladék** elszállítását a községszolgáltató áprilistól novemberig havonta egyszer végzi. **Lomtalanítást** egyedi megrendeléssel, évente egy alkalommal lehet kérni a szolgáltatótól. A lomok mennyisége maximum 3 m³ lehet.

Veszélyes hulladék elhelyezésére a Községszolgáltató által üzemeltetett hulladékudvarban van lehetőség (Csala-Pénzverővölgyi Hulladékudvar.).

Öskü víziközmű szolgáltatója a Bakonykarszt Zrt. A településen a **szennyvízhálózatra** kapcsolt lakások aránya valamint az **ivóvízhálózatra** csatlakozók aránya sem teljeskörű. Az ivóvízszolgáltatást is a Bakonykarszt Zrt végzi. Öskü község közműollója, vagyis a közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya a vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások arányához képest 95,3 százalék, tehát nem teljes, ám ez az arány így is jócskán meghaladja a magyarországi, a megyei valamint a járási átlagot is.

74. ábra: Közműolló Öskü területén
(Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya a vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások százalékában) forrás: TEIR

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtését, szállítását és ártalmatlanító helyre történő elhelyezését a PIHOKKER Kft. (8100 Várpalota, Pipacs utca 15/A.), mint közszolgáltató jogosult és köteles ellátni, Öskü Község Önkormányzattal kötött közszolgáltatási szerződés alapján 2020. december 31-ig. Az összegyűjtött háztartási szennyvizet a Bakonykarszt Zrt. által üzemeltetett Várpalotai szennyvíztelepen (8100 Várpalota, 3358 hrsz.) az erre a célra kialakított műtárgyban kell elhelyezni.

1.17.7. Vizuális környezetterhelés

Öskü lakott területein nem figyelhető meg vizuális környezetterhelés: a közterületek, zóldsávok általában rendezettek, út menti nagyméretű reklámtáblák nem találhatóak.

1.17.8. Árvízvédelem

Öskü közigazgatási határán belül árvízi elöntésre nem kell számítani. Ez természetesen nem zárja ki, hogy hirtelen érkező nagy intenzitású és hosszabb ideig tartó csapadék nem okozhatna helyi vízelöntést, vízkár „árvízi” eseményt. Az így jelentkező vízkár nagy valószínűséggel a vízelvezető rendszer kialakításának és annak karbantartásának hiányosságából ered. Öskü a 18/2003. (XII. 9.) KVM - BM A települések ár-és belvíz-veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról című együttes rendeletében nem szerepel veszélyeztetett településként.

Öskü a 10/1997. (VII. 17.) KHM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló rendeletében nem szerepel veszélyeztetett településként.

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

- a közműhálózatokra csatlakozók aránya nem teljeskörű
- A közművekre nem csatlakozó lakások fűtése levegőszennyezést, a csatornázatlan lakások a vizek és a talaj szennyezését okozzák.
- A megfelelő vízelvezetés kialakításának hiánya az épített környezetben elöntés veszélyeztetést, komoly eróziót okoz az utaknál.
- Nagyterjedésű, szennyeződésre érzékeny nyílt karszt és vízbázisvédelmi területek találhatóak a településen.

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.18.1. Építésföldtani korlátok

1.18.1.1. Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

A település területén jelenleg kettő bányatelek: Öskü I.–dolomit; Öskü II.–dolomit, valamint három megkutatott terület van a település közigazgatási területén. A Bányafelügyelet nyilvántartása szerint Öskü közigazgatási területének nagy része felszínmozgás szempontjából veszélytelen, azonban a településtől északnyugatra olyan törmelékomlásos lejtő terül el, amely felszínmozgások tekintetében fokozottan veszélyeztetett területnek minősül. A falutól északkeletre olyan aláfertett területek találhatóak, melyek még a várpalotai szénbányászat következtében alakultak ki, felszínmozgás szempontjából szintén veszélyeztetett területnek minősülnek. Ezeken a fokozottan felszínmozgás-veszélyes területeken az építési tevékenységeket mindenképpen geotechnikai szakvélemény alapján kell végezni.

Öskü területén Országos Barlangnyilvántartás adatai alapján barlang nem található.

1.18.1.2. Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

VM TrT alapján a település a földtani veszélyforrással érintett terület övezetébe tartozik. A VM Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztályától kapott felszínmozgások által veszélyeztetett területek lehatárolása az 1.17.1. fejezetben bemutatásra kerültek.

1.18.1.3. Földrengés veszélyeztetett területei

Öskü területe Magyarország szeizmikus zónatérképén, az 1-5. skálán a 5. zónába esik, ami azt jelenti, hogy az átlagosnál valószínűbb földrengések előfordulása.

1.18.2. Vízrajzi veszélyeztetettség

A települést magába foglaló átfogó megyei és országos területrendezési tervek alapján megállapítható, hogy Öskü területét nagyvízi meder nem érinti, és figyelmet igénylő belvízveszélyes területből is csak enyhén belvízveszélyes terület található a dél-keleti Pétfürdővel határos sarkánál.

1.18.2.1. Árvízveszélyes területek

Öskü teljes közigazgatási területén árvízveszéllyel nem számolnak az országos és megyei tervek.

A szélsőséges csapadékesemények hatására előforduló „árvízi” elöntés „villám-árvíz” a vízelvező rendszer megfelelő kiépítésével, fokozottabb karbantartásával, a szélsőséges csapadékesemények elvezetésére történő alkalmassá tételével kizárható.

1.18.2.2. Belvízveszélyes területek

A belvíz-veszélyeztetettséget a felszínt elérő, vagy terepszintet meghaladó talajvíz-állás okoz. A belvízveszélyes területekről átfogó felmérést a Pálfai féle belvíz-veszélyeztetettségi térkép rögzíti, amely szerint Öskü közigazgatási területén a Macska-hegytől délre elterülő régiót mérsékelt belvízveszélyes területbe sorolja.

1.18.2.3. Mély fekvésű területek

A településen vannak mélyebb fekvésű területrészek, amelyek a topográfiai adottságok mellett, a természet alakította mélyvonalak mentén alakultak ki, illetve a síkföldrajzi fekvésen belül is mélyebben fekvő településrészek. A település mély fekvésű területein, ha annak geológiai adottsága miatt kellő szikkasztó képességgel nem rendelkezik, vagy közel a talajvízszint a mély fekvésű területen összegyűlő csapadékvíz rövidebb hosszabb ideig megállhat. A mély fekvésű területen, ha rövidebb-hosszabb ideig megmarad a víz, az még nem minősül belvízzel veszélyeztetett területnek, mivel mély fekvésű terület megfelelő vízrendezésével a vízállásossága kezelhető.

A mély fekvésű területről a vízelvezőtést a csapadékvíz elvezetés rendezésének keretében kell megoldani, hogy indokolatlanul ne alakuljon ki vízállásos terület.

A mély fekvésű területet viszont célszerű a felszíni- és csapadékvíz gyűjtésben igénybe venni. A vízelvezőtési rendszerében víz visszatartásban a mély fekvésű terület szerepet tölthet be, kisebb földmunkával lehet víztározóként, záportározóként hasznosítani. Ez esetben célszerű területét vízgazdálkodási területté átminősíteni. A vízutánpótlásának a megoldásáról is gondoskodni kell, hogy elkerülhetők legyenek a terület környezetét terhelő káros hatások (szúnyog-tanya kialakulás) előfordulása.

1.18.2.4. Árvíz és belvízvédelem

A vízügyi ágazat nyilvántartása szerint a településen eredő vízfolyások nem igényelnek vízügyi szintű árvízvédelmet. A település déli részén a vízfolyások felduzzasztásával egy tó került kialakításra, ami segítséget jelent egy villámárvízi esemény kezelésében. Az esetleg szükségessé váló árvízvédelmi műtárgyak kialakításáról és karbantartásáról a település veszély-elhárítási és vízkár-elhárítási terve tartalmazhat megfelelő utasítást.

Ezekon kívül Öskü területén is előfordulhatnak vízelöntések, vízállások szélsőséges csapadékesemény következtében, aminek hatására keletkező helyi vízkár elhárítása a helyi katasztrófavédelem feladata.

1.18.3. Egyéb

1.18.3.1. Kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

Öskü közigazgatási területén a VM Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztályától kapott adatok alapján a külterület északnyugati részén található törmelékomlásos lejtő, melynek elhelyezkedése az 1.17.1. fejezetben bemutatásra került.

1.18.3.2. Mélységi, magassági korlátozások

Öskü területén mély fekvésű területről nincs információnk.

1.18.3.3. Tevékenységből adódó korlátozások

Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:

1. Vízellátás szolgáltatási területén

- Vízmű forrásfoglalása és annak kijelölt hidrogeológiai védőidomai és védőterületei
- Vízgépészeti létesítmények és műtárgyak területei
- Zárt gravitációs iparivíz csatorna

2. Szennyvízelvezetés

- Szennyvízátelő műtárgyak szaghatásvédelmi területe

3. Csapadékvíz elvezetés

- Önkormányzati kezelésű csapadékvíz elvezetést szolgáló árkok, csatornák, tavak 3-3 m-es karbantartó sávval

4. Energiaellátás

Villamosenergia ellátás

- 132 kV-os térségi főelosztóhálózat nyomvonala, és oszloptengelyétől mért maximum 19-19 m-es biztonsági övezete
- 22 kV-os térségi elosztóhálózat nyomvonala, és oszloptengelyétől mért maximum 7-7 m-es biztonsági övezete

Szénhidrogén ellátás

- Települési középnyomású földgázelosztó hálózat, és 4-4 méteres biztonsági övezete

5. Elektronikus hírközlés

- Vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók létesítményei

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

Öskü ásványi nyersanyag lelőhelyeit az 1.17.1. fejezet tartalmazza.

A VM TrT Ösküt ásványi nyersanyag-gazdálkodási övezettel érintett településként tartalmazza. A település területén jelenleg kettő bányatelek: Öskü I.–dolomit; Öskü II.–dolomit, valamint három megkutatott terület van.

1.20. Klíma

Öskü éghajlati adottságait az 1.12.1. fejezet tartalmazza.

A települési klíma kialakulása alapvetően a település méretétől, a településszerkezettől, a beépítettség mértékétől, a burkolt és a zöldterületek arányától, a belterületi zöldfelületek minőségétől, az ipari-gazdasági és egyéb tevékenységek valamint infrastrukturális adottságok által okozott környezetterheléstől függ. A települési klíma általában hűtőbblettel, megváltozott lefolyási és légáramlási viszonyokkal, valamint levegőminőségi problémákkal jellemezhető.

Öskü beépítettsége nem intenzív, valamint arányaiban magas a zöldfelületek aránya, mind a közterületen, mind a telkeken belül. Ezen tulajdonságok pozitívan befolyásolják a település mikroklímáját. A település közigazgatási területén kevés gazdasági-ipari létesítmény működik, amelyek nem okoznak jelentős szennyezést. Negatív azonban a közlekedésből (burkolatlan utak okozta porzás) és a téli fűtésből származó szennyezés is. Ez a negatív hatás a közlekedés fejlesztésével, forgalomszervezési és szabályozási eszközökkel mérsékelhető, valamint a gázfűtéses lakások arányának növelésével. Fontos még megemlíteni a település klimatikus adottságait pozitív irányban befolyásoló tényezőit a belterületi vízfolyásokat, amelyek az azokat kísérő zöldsávval együtt segítik a település átszellőzését.

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

2.1.1. Településhálózat

Öskü község a Közép-dunántúli régióban, Veszprém megyében, Fejér és Veszprém Megye közigazgatási határához közel helyezkedik el, Várpalota és Veszprém között található. A települést északról Olaszfalu és Tés, keletről Várpalota és Pétfürdő, délről Berhida és Vilonya, nyugatról pedig Sóly és Hajmáskér határolja. A település a Várpalotai járáshoz tartozik. A járáson kelet-délnyugat irányban halad keresztül a 8. sz. főút.

A településen halad keresztül a 20 Székesfehérvár- Szombathely vasútvonal, melynek Öskün is van állomása.

2.1.2. Társadalom

Öskü község, Veszprém megyében, valamint a kistérségében a kisebb méretű községek közé tartozik. 2019-ben 2.231 fő élt a településen (nyilvantarto.hu).

A település demográfiai tendenciája az utóbbi 40-50 évben stagnáló. Öskü tekintetében az 1960-as évektől kezdve nagyságrendileg ugyanannyian (2100-2300 fő között) éltek a településen.

Öskün az utóbbi 15 évben csak két évben (2008 és 2009) haladta meg az élveszületések száma a halálozások számát. A többi évben követi a megyei tendenciát, mely stabil fogyást mutat. A népesség korösszetételét tekintve megállapítható, hogy Öskü társadalma enyhén öregedő képet mutat.

A településen nincsenek jelentősebb szociális feszültségek, társadalmi konfliktusok. A településen belül nem jellemző a térbeli kirekesztés, a szegregáció jelenléte, nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelné a tényleges szegregátum feltételeinek. A településen élők identitásának erősítésében kiemelt szerepe van elsősorban a közösségteremtő, a közösségi élményeket nyújtó akciók, rendezvényeknek, az identitást elősegítő civil szervezeteknek, baráti köröknek, sportegyesületeknek.

2.1.3. Gazdaság

Öskü község Veszprém megyében, a Várpalotai járásban helyezkedik el, közvetlen szomszédja Várpalotának. Veszprém megyét az országosnál kedvezőbb gazdasági aktivitás jellemzi, mely a hazai átlagot meghaladó foglalkoztatási aránynak és az alacsonyabb munkanélküliségnek köszönhető. A megye gazdaságilag aktív népességének aránya a Közép-Dunántúl átlagától 0,7 százalékponttal maradt el, a régió megyéi közül itt volt a legalacsonyabb a mutató értéke.

Öskü lakossága 2015. január 1-jén 2211 fő volt, közúti megközelíthetőségét a 8. számú főút valamint a vasút, biztosítja és így a két közeli város Veszprém és Székesfehérvár is könnyen elérhető. Ennek köszönhetően a falu mára tulajdonképpen a két megyeszékhely és a közeli Várpalota alvóvárosaként funkcionál. Az itt élő dolgozó lakosság körülbelül 80%-a a közeli városokba ingáznak dolgozni, a település saját gazdasága nem jelentős a környéken.

Öskü természeti adottságai miatt nem sok a jó minőségű termőtalaj a település területén. A település északi fele a honvédség kezelésében van. A fennmaradó terület nagy része dombos, erdős terület, a lakott terület közvetlen környezetében találhatóak szántóföldi művelésre alkalmas földek. Ennek ellenére a legtöbb vállalkozás a „Mezőgazdaság, erdőgazdaság, halászat” ágazatban regisztrált. Ezt követi az építőipar és az ingatlanok valamint a kereskedelem gépjárműjavítás és egyéb műszaki és szállás szolgáltatások.

2.1.4. Táji és természeti adottságok

Öskü község Veszprém megyében, Várpalota nyugati szomszédságában fekszik. **Természetföldrajzi** tekintetben Ösküt észak-déli irányban három kistáj osztja fel: az északi harmada a Keleti-Bakonyhoz, a középső harmada a Veszprém-Devecseri-árokhoz, a déli harmada pedig a Vilonyai-hegyek kistájhoz tartozik. **Domborzatát** tekintve a település északi felén a Bakony heglábai nyúlnak le, míg a déli fele többnyire sík alacsonyabb dombokkal a Vilonyai-hegyek kistáj térségében. **Földtani adottságok** tekintetében Öskü területén három eltérő típusú üledék alkotja a talajképző kőzetet: a település túlnyomó része mészkő, dolomit kőzeten fekszik, a délkeleti településszélen egy kis foltban glaciális és alluviális üledék nyúlik be, a déli határszélen pedig a harmadkori és idősebb üledékjellemző. Ezek az üledékeken 3 féle talaj alakult ki: a mészkőn rendzina talajok, a glaciális és alluviális üledéken réti talajok a harmadkori üledéken pedig Ramann-féle barna erdőtalajok. **Vízrajz** tekintetében mindhárom kistáj Ösküt érintő része a Séd vízgyűjtő területéhez tartozik. Öskü területe jellemzően mérsékelt száraz-vízhiányos, a Veszprém-Devecseri árok területe mérsékelt vízhiányos terület. Öskü közigazgatási területén a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vagyongazdálkodásában vízfolyás, vízellátási társulás nem található. A település fő vízfolyása a Klubecz-patak, mely a településen ered és a Péti-vízbe torkollik. **Éghajlatát** tekintve a három kistáj alapján három éghajlattípushoz tartozik. Északon mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz, Öskü középső részén mérsékelt hűvös éghajlatú, közel a mérsékelt meleghez és mérsékelt száraz éghajlati típusú. **Növényzetét** tekintve szintén három részre osztható. Az északi településrész összegyűrt felszíne igen változékony klímával párosul, a zárt erdő kialakulásához nem elég a csapadék. Emiatt a növényzet is igen változékony, jellemző a sokféle élőhely típus kis területen való mozaikos megjelenése. A magasabb részeken bükkösök, bükkös sziklaerdők, fajgazdag elegyes tölgyesek váltakoznak egymással. A délies oldalakon ezt száraz gyepek és elegyes tölgyesek mozaikja váltja fel: sziklagyepek, sztyepek, bokorerdők, mészkedvelő és cseres-kocsánytalan tölgyesek. A hegláb felé az erdők egyre nyíltabbá válnak, s egyre nagyobb kiterjedésben fordulnak elő a különféle száraz gyepek.

A Trtv szerinti OTRT „Tájképvédelmi terület övezetébe sorolja a település teljes egészét, kivéve a keleti településhatárnál található bányát. Öskü a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén helyezkedik el, nemzeti parki terület azonban nem érinti. Öskü közigazgatási területén a Balaton-felvidéki Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján 22 db forrás vízhozama haladja meg az 5 l/p értéket, ezáltal ex lege védelem alatt áll. Országos és helyi jelentőségű védett természeti területek és természeti emlékek nem találhatóak a településen.

Öskü közigazgatási területén nemzetközi védettség alatt álló területek nem találhatóak.

Balaton-felvidéki Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján Öskүн az Országos Ökológiai Hálózat (OÖH) magterületéhez tartoznak a külterület északi részén fekvő honvédelmi területek, valamint a településtől délre fekvő dombos-erdős területek, a pufferterületéhez pedig a település belterületét körülvevő, főként gyepek területek tartoznak, a településen ökológiai folyosó nem található.

2.1.5. Zöldfelületek

Öskü falusias jellegű település, sok zöldfelülettel rendelkezik.

A település hatályos szabályozási terve alapján a 088/4 és 088/6 hrsz-ú illetve a 902 és 930/15 hrsz-ú telkek belterülethez tartoznak és a szabályozási terv alapján előbbi Ee – egészségügyi, míg utóbbi Ev védelmi erdő övezetébe tartoznak. Egyik terület sem erdőtervezett erdő a Nemzeti Élelmiszerlánc Biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága nyilvántartása alapján.

Alapvetően a településen található zöldterületként megjelölt területek két csoportba oszthatók. Az első csoportba azok a területek tartoznak, melyek domborzati adottságaik

miatt nem beépíthetők. Nagyrészükből dombos, szabdaltszerű, gyepes borítású ezen felül két ilyen dombos zöldterületen közmű műtárgy is található. A másik csoportba a vízfolyások menti vízállásos, nádasos vagy csak egyszerűen sűrűn fával és cserjével borított területek tartoznak.

A Rotundával szemközt fekvő zöldterületen a patak mentén füves terület található, ahol néhány kihelyezett pad várja az arra járókat. A Rotunda maga településközpont vegyes területen található, szintén kisebb dombon, körülötte gyep, azt pedig fás-cserjés terület veszi körül.

A település egyetlen klasszikus értelemben közparkként kialakított és használt területe a Szabadság tér, mely a településszerkezeti terven településközpont vegyes területbe került besorolásra a szabályozási terven viszont közpark. Ez a területsétautakkal kialakított, alacsony kőfallal körülvett pihenőkert, mely nagyrészt gyepes, néhány fával és cserjefolttal, ahol két emlékmű is helyet kapott. A tér az óvoda szomszédságában a Fő út/Dózsa György utca mentén található.

A településen két típusú zöldfelületi intézmény található: temető és sportpálya. A zöldfelületi rendszer fontos közhasználatú eleme a belterület DNY-i szélén fekvő focipálya, mely a 088/5, 088/10, 088/11 illetve a 088/14 hrsz-ú területeket érinti, minden oldalról beépítetlen, erdős területek határolják. A sportpálya területe a testedzés és aktív kikapcsolódás színtere, mely igen fontos szerepet tölt be a település rekreációs lehetőségeinek bővítésében, a település zöldfelületei használati értékének növelésében. Ezen kívül a településtől D-re a lakóterülettől távolabb, egykori zártkerti területen található szabadidő céljára kijelölt különleges terület, mely a 2021-2047 hrsz-ú területeket érinti.

A település fő temetője a 648 és 649 hrsz-ú telkeken fekszik a Fő út mentén. Településrendezési eszközökben temetőként kijelölt terület továbbá a 091/18-20, 091/3,4 és 6 hrsz-ú, jelenleg beépítetlen, mezőgazdasági területként funkcionáló telek területét érinti.

A településen zöldfelülettel rendelkező intézmények a Napsugár Óvoda és Bölcsőde illetve a Tasner Antal Általános Iskola, melyek nélkülözhetetlen része a kert, ám egyik intézmény kertje sem jelentős méretű. Az óvoda udvarán játszótér, míg az iskola udvarán sportpálya található. Öskü további intézményei szintén nem rendelkeznek jelentős zöldfelülettel.

A település egésze alapvetően falusias jellegű, a legtöbb magánkertre jellemző a magas zöldfelületi borítottság, főként díszkertek, nagy gyepfelülettel, változatos fákkal, cserjékkel.

Összességében a község területén több településrendezési eszközökben kijelölt közpark, közpark és egyéb zöldfelület is található, melyek azonban funkciójukat tekintve nem töltik be a közpark illetve közpark szerepét. A nagy részük gyepes, de sok fás illetve cserjékkel sűrűn benőtt terület is szerepel köztük. A meglévő zöldterületek így kondicionáló szerepüket betöltik, azonban rekreációs lehetőséget nem biztosítanak. A település egyetlen funkcionáló közparkja a Szabadság tér, melynek területe mindössze ~600 m².

2.1.6. Épített környezet

Öskü község a Bakonyi lábánál helyezkedik el. A településképet az épített elemek és a sziklás hegylábak együttese határozza meg. A hagyományosan halmazos szerkezetű település. Az egyes településrészekben vegyesen találkozhatunk változatos építészeti stílust mutató épületekkel. A házak nagy része átépült, jellemzően egyszintesek, csak ritkán tükrözik a múlt századi építészeti stílus jellemzőit. Főként a településközpontban illetve annak környezetében jellemző a kétszintes, a helyi építészeti hagyományokat mellőző épületek beékelődése. Viszont szerencsére ma is megmaradt az évszázados halmaztelepülés forma a történelmi településrészen, és nem keveredtek közé a szalagtelkes, majd a későbbi mérnökileg tervezett területekkel.

A településközponti vegyes területen jellemzően oldalhatáron álló beépítés alakult ki, de engedélyezett a szabadon álló is. A beépítettség megengedett legnagyobb mértéke 40% és 50%. A lakóterületeken szintén az oldalhatáron álló beépítés alakult ki, de itt is vannak

területek, ahol engedélyezett a szabadonálló beépítés. A beépítettség legnagyobb megengedett mértéke 30%.

A települést kettészeli a Budapest-Szombathely vasútvonal sínpárja, mely helyenként magas töltésen vezet. Szintén megosztó az átvezető 8 sz. főút is, de leginkább a vasúttal történő találkozása kritikus, mivel az jóval magasabban van, mint a település szintje. A település magja a vasút feletti területen található a beépített terület központi részén, a történeti településmagban. Ide koncentrálnak a települést ellátó fő funkciók úgy, mint hivatalok, közszolgáltatók, posta, boltok, üzletek az óvoda (és bölcsőde) valamint az általános iskola is.

Öskü lakásállományát vizsgálva, láthatjuk, hogy 1945 előtt csupán 136 lakásból állt a falu, ezt követően azonban minden tíz évben felépült majdnem ugyanennyi lakás egészen a rendszerváltásig. Öskün túlnyomó részt családi házak épültek, melyek több nagyjából azonos arányban 2, 3, 4 vagy annál több szobával rendelkeznek, a legtöbb lakás nagyméretű, több mint 60 négyzetméteres.

Öskün a beépített és **beépítésre szánt** területek építési használatuk alapján az alábbi területfelhasználási övezetekre tagolódnak: lakóterület, amely Öskün falusias lehet, településközpont vegyes terület, gazdasági terület, mely három csoportra oszlik: ipari, kereskedelem, szolgáltatás és kereskedelem, szolgáltatás- mezőgazdaság, ezen túl üdülőházas üdülőterület és különleges terület területfelhasználásra oszlik, mely sportterület, temető, szabadidőközpont, bányaterület és honvédségi területek kategóriába soroltak.

A **beépítésre nem szánt** területek Öskün közlekedési és közmű elhelyezési, zöld, mezőgazdasági, erdő, vízgazdálkodási és különleges területfelhasználási övezetekre tagolódnak.

Öskü településen a lakó funkció dominál, lévén a szomszédos nagyobb városok alvótelepüléseként funkcionál. A település területén főként a helyi lakosság kiszolgálására található funkciók. Az Ösküi Polgármesteri Hivatal (Öskü, Szabadság tér 1.) ad helyet Ösküi Közös Önkormányzati Hivatalnak és látja el Jásd és Tés település hivatali ügyeit is. Az Öskün található összes intézmény a település központi részén helyezkedik el, a vasúttól északra, így az egész település számára könnyen elérhetőek, a vasúttól délre fekvő lakóterületek számára jelenthet némi nehézséget a központ elérése a kötöttpálya miatt. A településközponttól mért 1000m-es sugarú kör nagyjából az egész lakóterületet lefedi.

A KSH adatszolgáltatása alapján Öskün nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelne a tényleges szegregátum vagy a szegregációval veszélyeztetett terület feltételeinek.

Öskün az Örökségvédelmi Hatósági Főosztály – Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatása alapján 20 régészeti lelőhelyet tartanak számon. Világörökségi és világörökségi várományos terület valamint Nemzeti emlékhely nem található Öskü területén. Öskü településen a Miniszterelnökség – Örökségvédelmi Hatósági Főosztály – Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatása alapján 7 db műemlék és 5 db műemléki környezet terület található. Öskü község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2017. (XI.30.) önkormányzati rendelete helyi védett területté nyilvánította a Történelmi településmagot.

A településkép, település arculatának védelmét az Öskü Község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2017. (XI.30.) önkormányzati rendelete „A község településképeinek védelméről” biztosítja.

2.1.7. Közlekedés

A település megközelíthetősége térségi és országos szempontból is jó, a 8.sz. főút mind a megyei központok, mind a gyorsforgalmi úthálózat gyors elérhetőségét biztosítja. A szomszédos Hajmáskér település az országos mellékúton közelíthető meg közvetlenül. A település megfelelő megközelíthetőségét segíti az átmenő vasútvonal, de a közösségi

közlekedést biztosító buszjáratok a település csupán 70 %-át szolgálják ki és közlekedésük gyakorisága is alacsony.

A belső forgalmat bonyolító úthálózat legnagyobb része burkolt utakból áll (a burkolatok általában keskenyek kétirányú forgalom lebonyolítására) és a forgalom mérsékelt a helyi utakon. Az útburkolatok minősége általánosan nem megfelelő. A csapadékvizek elvezetése számos útszakaszon nyílt árkokkal megoldott, de jelentős a száma azon utcáknak is, ahol egyáltalán nincs vízvezetés a közterületen.

A kerékpárosok számára csak a közúton van hely, elkülönített, vagy kijelölt infrastruktúra nincs. A gyalogos infrastruktúra szinte teljesen hiányos, csak az országos mellékút egy szakaszán épült ki egyoldali járda és a településközpontban található egy-egy útszakaszon keskeny, burkolt gyalogosfelület.

Bár a településen kisvolumenű az átmenő forgalom, a gyalogosforgalom megfelelő helyének (járdák, gyalogutak, gyalogátkelőhelyek) gondoskodni szükséges a közeljövőben.

2.1.8. Közművek és elektronikus hírközlés

A településen élők életkörülményeit, a község környezeti állapotát a közmű-infrastruktúra kiépítettsége alapvetően befolyásolja. A komfortos életvitel feltétele a kedvező közmű-ellátottság, a vezetékes közüzemű közművek rendelkezésre állása. A település közműfejlesztése folyamatosan zajlott, így ma már a belső területen szinte teljes ellátottsággal rendelkezésre áll a kiépített hálózati rendszerén keresztül a villamosenergia ellátás, vezetékes vízellátás, a közcsatornás szennyvízelvezetés és termikus energiaellátásra a földgázellátás. A csapadékvíz elvezetése túlnyomó többségben burkolat nélküli nyílt árkokkal történik, vagy csak egyszerűen az út két szélén a füvesített területre vezetve elszikkad, így a víz nagy része még a befogadó vízfolyásokba érkezést megelőzően a földbe szikkad.

A statisztikák alapján a település lakótelkeinek 66 %-a teljes közműellátással rendelkezik. A lakótelkek 28 %-a bár rendelkezik vezetékes szennyvízelvezetéssel, de a földgázellátása nem biztosított, míg a lakótelkek 6 %-a csak az ivóvíz- és villamosenergia-hálózathoz csatlakozik. Azt meg kell említeni, hogy Öskü területén elméletileg 1-2% mértékig léteznek ivóvízzel vagy villamosenergiával nem ellátott beépült telkek, de ezeknek a telkeknek az ellátása belterületen hálózati bekötés kialakításával, külterületen pedig a HÉSZ előírásainak megfelelően oldható meg.

A település területét érinti Öskü saját vízműkútján túl Bántapuszta és Pétfürdő vízműkútjainak hidrogeológiai védőterülete is, valamint a 27/2004 (XII.25) KvVM rendelet szerint a település területe kiemelten érzékeny felszín alatti vizek és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekszik. Ezek a vízbázis védelmet szolgáló korlátozó adottságok a szennyvízelvezetésére szigorú elvárásokat terhelnek.

Vizsgálva a háztartások villamosenergia fogyasztási adatait megállapítható, hogy az elmúlt tíz évben a villamosenergia fogyasztás lényegében nem nőtt, ami arra utal, hogy bár biztosan történtek fejlesztések az ingatlanokban, de a komolyabb fogyasztásnövekedést okozó klímaberendezések még nem terjedtek el a településen.

A településen élők életkörülményeinek, a község környezeti állapotának alakításában a közművek elhelyezésének is meghatározó szerepe van. A föld feletti hálózatok szerencsére egyre nagyobb részben felszín alá kerültek áthelyezésre, így a föld feletti tereket, egyrészt közvetlenül, a megjelenésük esztétikai hatásával, másrészt helyfoglalásukkal nem rontják a település arculatát, és korlátozzák az igényes közterület alakítását és a közterületekkel történő racionális területgazdálkodás lehetőségét, az utcafásítás (napfényhatást csökkentő, árnyékoló hatás) kialakításának lehetővé tételével.

A környezeti állapot alakításában jelentős szerepet tölthetne be az utak-közterek látványát meghatározó közvilágítás. A település túlnyomó részén a közvilágítás sajnos még a kifestésű hálózat oszlopain elhelyezett lámpatestekkel történik.

A településen úgy a vezetékes, mint a vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatás kiépítésre került és az igényeket ellátja. Az elektronikus hírközlési hálózat gerincszakasza már jellemzően földalatti elhelyezéssel üzemel a településen.

2.1.9. Környezetvédelem

Öskүн jelenleg a település lakosságának életfeltételeit, a környezeti elemeket, a táji-, természeti értékeket veszélyeztető tartós környezeti terhelés nem áll fenn.

Öskü közigazgatási területének teljes egésze nitrátérzékeny.

A 2018-ban elfogadott Trtv Új Országos Területrendezési Terve, valamint a 9/2019 (VI.14.) MvM rendelet Öskü közigazgatási határán belül nem határol le **kiváló, illetve jó termőhelyi adottságú szántóterületeket**. A területrendezési tervek készítésénél a kiváló és a jó termőhelyi adottságú szántóterületeknél adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szerv jelenleg a Lechner Tudásközpont.

A VM TrT Ösküt ásványi nyersanyag-gazdálkodási övezettel érintett településként tartalmazza. A település területén jelenleg kettő bányatelek: Öskü I.–dolomit; Öskü II.–dolomit, valamint három megkutatott terület van.

VM TrT alapján a település a **földtani veszélyforrással érintett terület övezetébe** tartozik. A Bányászati Osztálytól kapott adatszolgáltatás alapján Öskü térségében intenzív bányászati tevékenység folyt és folyik jelenleg is. A Bányafelügyelet nyilvántartása szerint Öskü közigazgatási területének nagy része felszínmozgás szempontjából veszélytelen, azonban a településtől északnyugatra olyan törmeléklásos lejtő terül el, amely felszínmozgások tekintetében fokozottan veszélyeztetett területnek minősül. A falutól északkeletre olyan aláfejtett területek találhatóak, melyek még a várpalotai szénbányászat következtében alakultak ki, felszínmozgás szempontjából szintén veszélyeztetett területnek minősülnek. Ezekre a fokozottan felszínmozgás-veszélyes területeken az építési tevékenységeket mindenképpen geotechnikai szakvélemény alapján kell végezni.

A település területe a Duna részvízgyűjtőn, az 1-13 Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységen foglal helyet. A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság nyilvántartása alapján a település „a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról” szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendeletben és a 74/2014. (XII. 23.) BM rendeletben felsorolt folyószakaszokhoz rendelt nagyvízi mederrel nem érintett és belvízzel sem veszélyeztetett. Az alegység területén a hidromorfológiai monitoring végrehajtása a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság feladata, míg a vízminőségi monitoring működtetéséről a Fejér Megyei Kormányhivatal Mérőközpontja gondoskodik. Öskü területén nem található a felszíni vizek állapotát ellenőrző monitoring pont. Öskü területén állóvíz nem található. A **felszín alatti vizeknek** kiemelt szerepe van az ivóvízellátásban és balneológiai hasznosításban. A fenntartható használat érdekében fontos a minőség és a mennyiség megőrzése. Öskü a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen levő település. A közigazgatási terület érinti az országos vízminőség-védelmi terület övezetét. Az alábbi vízbázisok hidrogeológiai védőterülete érinti a település területét: a Várpalota-Pétfürdő kistérségi vízmű, Bánta-pusztai vízbázis, Pétfürdői vízbázis és az Ösküi tartalék vízbázis.

A település környékén inkább mezőgazdasági területek találhatóak, északra nagy kiterjedésű katonai területek fekszenek, melyek gyepel borítottak, egy-egy erdőfolt inkább a hegygerinceken található, míg az északi településhatárnál a magasabban fekvő hegytetőkön összefüggő erdők találhatóak. A település nyugat-keleti irányú völgyben fekszik, az uralkodó észak-északnyugati széliránnyal az átszellőzés szempontjából jónak mondható. Öskü területén nem található légszennyezettség-mérő állomás. A légszennyezettségi

agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet alapján Öskü a 10. számú légszennyezettségi zónába (Az ország többi területe, kivéve a kijelölt városokat) tartozik. Az OKIR LAIR (Légszennyező anyagok kibocsátása) adatbázisában Öskü területére vonatkozóan egy telephely rendelkezik bejelentett pontforrással, a Simon és Társai Kft. tulajdonában lévő Gépjárműjavító műhely és alkatrész kereskedés, mely külterületen, a 05/50 hrsz-ú telken helyezkedik el, szennyezőanyag kibocsátása alacsony. A település levegőtisztaságára hatással lehetnek a Pétfürdői gyártelepek, azonban az ipari eredetű légszennyezés az utóbbi időben csökkent a korszerű, az elérhető legjobb technológiának köszönhetően. A szilárd burkolattal nem rendelkező utak mentén, valamint a katonai területek felől száraz nyári időszakban jelentős a porterhelés, valamint alacsony a gázfűtés aránya, így a téli időszakban a levegőterhelés valószínűleg nő.

Öskü közigazgatási területén környezeti zaj elsősorban a közlekedésből származik. A település legforgalmasabb közútja a 8 sz. főút, melyről stratégiai zajtérkép is készült. A 8. sz. főutat a település felőli oldalán zajvédő fal kíséri. A nappali és az éjszakai zajterhelés is elsősorban a főúthoz közel fekvő területen, a Kodály Zoltán és Mecset utca végén, az Arany János u. valamint a Bem József, Honvéd és Fő utcán jelentős. Határetéket túllépő terhelés azonban lakóépületet nem érint. A Zajtérkép alapján a zajterhelési vonal az Arany János u. és a Honvéd u. sarkán található épületekhez valamint a Fő utca végén lévő épületekhez húzódik a legközelebb. Öskü közigazgatási területén a Székesfehérvár–Szombathely-20-as számú vasútvonal. A Bakonyt hosszában átszelő Székesfehérvár–Szombathely-vasútvonal a MÁV és a GYSEV 20-as számú egyvágányú 25 kV 50 Hz-cel villamosított fővonala, a Dunántúl egyik legfontosabb vasútvonala. A vasút a települést a patak mentén szeli ketté. A vasúthoz legközelebb a Rózsa utca valamint a Fő út egy szakasza fekszik. A többi lakott terület általában 50 m távolságra fekszik a nyomvonalától. A vasút okozta zaj- és rezgésterhelés komoly terhelést jelent a környező lakóterületekre. A településen a légi közlekedéstől illetve üzemi tevékenységből származó zajterhelés nem figyelhető meg.

A sugárzásból származó szennyezésre, illetve veszélyforrásra Öskü közigazgatási területén nem rendelkezünk adattal.

Öskü területén a **kommunális szilárd hulladék** szervezett gyűjtése és elszállítása megoldott. A településen a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátását a Depónia Nonprofit Kft. végzi. A településen nem található hulladékudvar. A legközelebbi hulladékudvar Csala-Pénzverővölgyi Hulladékudvar, ahol az Öskü lakosok elhelyezhetnek előre szelektált hulladékokat.

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

3.1.1. A folyamatok értékelése

A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátjainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázatértékelés figyelembevételével.

3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

A település és környezetének fejlesztését befolyásoló tényezőket SWOT analízissel értékeltük.

TELEPÜLÉSHÁLÓZAT, KÖZLEKEDÉS

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> — Térségi központok jó elérhetősége — Közvetlen I. rendű főúti kapcsolat — Burkolt úthálózat — Mérsékelt forgalmi terhelés (kis volumenű átmenő forgalom) — Megfelelő közösségi közlekedési kapcsolatok 	<ul style="list-style-type: none"> — Burkolatszélességek keskenyek — Kerékpáros infrastruktúra hiánya — Gyalogos infrastruktúra hiánya — Meglévő gyalogjárdák keskenyek — Vízelvezetés sok helyen nem megoldott
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> — A gazdasági/ipari területek fejleszthetők és kiszolgálhatók a belterület zavarása nélkül is. — Gyalogjárdák kiépítésével a gyalogosbiztonság növelhető. — Közterületek rendezésével közösségi terek alakíthatók ki és a zöldfelületi arány növelhető. — A közterületek (útburkolatok) csapadékvíz-elvezetésének megoldása az útszakaszok élettartamát növelheti. 	<ul style="list-style-type: none"> — A forgalom növekedése veszélyezteti a közúton közlekedő kerékpárosokat. — A gyalogosjárdák kiépítésének elmaradása súlyos veszélyhelyzeteket okozhat. — A vízelvezetés megoldásának elmaradása a közutak használhatatlanságához vezethet.

TÁRSADALOM

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> • Stagnáló népességszám • Aktív civil szervezetek, színes közösségi élet, vonzó rendezvények • Aktív sportélet • Etnikai homogenitás, nincsenek szegregációs problémák 	<ul style="list-style-type: none"> • Társadalom öregedése — Lakónépesség csökkenése, elvándorlás
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK

<ul style="list-style-type: none"> • A helyi identitás erősítése, a beköltözők integrálása a közösségi életbe a kulturális és a sportéleten, hagyományápoláson keresztül • Hatékony kommunikáció megteremtése a helyi vezetés, a lakosság, a gazdasági szereplők között 	<ul style="list-style-type: none"> • Gyors előregedés az elvándorlás fokozódása miatt, • Az előregedés miatt megnövekedő szociális terheket az intézményrendszer nem bírja • A helyi kötődés gyengülése és a kevésbé előnyös életkezdési feltételek miatt a fiatalok elköltöznek
---	---

GAZDASÁG

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> — Veszprém, Székesfehérvár és Várpalota közelsége — Kiemelkedő közúti közlekedési kapcsolat az országos főközlekedési hálózathoz — Vasúti kapcsolat — Kedvező foglalkoztatási mutatók — Ipari park kialakítása a településen 	<ul style="list-style-type: none"> — A fejlesztési területek aktiválása csak alacsony ingatlan árak érvényesítése mellett lehetséges • Tőkeerős vállalkozások száma alacsony — Idegenforgalom hiánya, hiányoznak a turizmushoz kapcsolódó háttérintézmények
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> — Az új ipari park fellendülése, beruházók • Gazdasági szereplők kiszolgálását támogató önkormányzati fejlesztések • Településmarketing eszközök felülvizsgálata • Az önkormányzat tudatos településfejlesztési tevékenysége 	<ul style="list-style-type: none"> • Fiatalok településről történő elvándorlása • Hagyományos (mezőgazdaság) ágazatok leépülése • Szakképzetlenség miatt a helyi gazdaság romlása

TÁJI- ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK, ZÖLDFELÜLETEK

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> — Élő vízfolyás a településen, magánkertek magas zöldfelületi aránya — Értékes természeti területek (magterület, Natura2000) a település északi és déli részén — A településtől délre hagyományosan kertes illetve szőlőművelésű terület fekszik. 	<ul style="list-style-type: none"> — Szennyeződésre kiemelten érzékeny nyitott karsztrendszer és a vízbázis védelmi területek nagy kiterjedése — Nagy kiterjedésű katonai területek turisztikába nem bevonhatók, nem látogatható értékes természeti területeket hoznak létre — Nincs tervezett zöldfelületi rendszer, nem megfelelő összekapcsoltságú zöldfelületi elemek. — Nem elegendő, kevés rekreációs funkcióval ellátott közkert, közpark. — Nincs közösségi játékokat és pihenést szolgáló zöldfelület. — Zöldfelületi rendszer hiányosságai. Nem elegendő és/vagy — Nem megfelelő kialakítású kondicionáló

	<p>felületek.</p> <ul style="list-style-type: none"> — Közhasználatú zöldfelületek és zöldterületek esztétikai értéke nem meghatározó a településen, nincs egységes arculat.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> — A település zöldfelületei rendszerbe foglalhatóak, sok a vonalas, összekötő elem, melyek fejleszthetőek. — Rekreációs fejlesztések, kerékpárút-hálózat fejlesztése. — Zöldfelületi-rendszer fejlesztése, zöldfelületi rendszer elemeinek kialakítása, közkertek, közparkok, játszóterek kialakítása. — A Szőlőhegy a tájhasználat változatosságát növeli, értékes termőterület. A családi kikapcsolódás és közösségi programok, fesztiválok szervezésére alkalmas terület. 	<ul style="list-style-type: none"> — Túlzott használatból, adódóan a természeti értékek károsodása. — Kevés anyagi forrás a közparkok, játszóterek fenntartására. A település zöldfelületei elhanyagolódnak, minőségük romlik, összeköttetés hiányában kihasználatlanok maradnak. — A gazdasági területek menti zöldfelületek nem valósulnak meg környezeti és településképi problémát, konfliktust okoznak. — A természetvédelmi és tájkép-védelmi szempontból is igen értékes terület a gazdag élőhelyek és állatvilág fennmaradását az aktív bányászat veszélyezteti. — A Szőlőhegy felhagyott területein megjelenik a lakófunkció vagy a területek beszántják és monokultúra alakul ki.

ÉPÍTETT KÖRNYEZET

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> • A település fontos gazdasági tevékenysége a bányászat. • A település templomai műemlékként védett. • Öskü szomszédos településeiben és közeli nagyvárosokban az oktatás és munkalehetőségek rendelkezésre állnak. • A településen találhatóak értékes történelmi épületek, építmények. 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyben kevesebb közügy intézésére van lehetőség.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> • A bányászat felhagyása után a terület értékes természeti területté alakulhat, akár rekreációs funkciók elhelyezésére is lehetőséget ad. • A templomok turisztikai értékkel bírnak. • A település alkalmas a környező településeken dolgozók lakásigényének kielégítésére, adottságai ideálisak az ingázók számára. 	<ul style="list-style-type: none"> — Az aktív bányászat a szomszédos, természeti értékekben gazdag területeket veszélyezteti. • A templomok műemléki környezetében településképileg nem megfelelő épület, építmény a templomok településképi megjelenését zavarhatja. • A megnövekedő autóforgalom

	zavarhatja a lakóterületeket.
--	-------------------------------

KÖRNYEZETVÉDELEM, KÖZMŰVEK

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> — A település rendelkezik a biodiverzitás szempontjából fontos kertés (volt zártkerti) területtel. — teljes közműellátás rendelkezésre állása — elektronikus hírközlés kiépítettsége — A település gazdag a felszíni vizekben, melyek a települési csapadékok befogadását is fontosak. — A villamosenergia-hálózat kiépített a településen. — A település közvilágítása kiépített. 	<ul style="list-style-type: none"> — Nem a teljes lakásállomány csatlakozik a hálózatra. — A volt zártkerti területek mezőgazdasági célú hasznosítása hanyatlak. — Szennyeződésre kiemelten érzékeny nyitott karsztrendszer és a vízbázis védelmi területek nagy kiterjedése. — Felszínmozgások tekintetében fokozottan veszélyeztetett területek találhatóak a településtől északra. — A 8. sz. főutat a település felőli oldalán zajvédő fal kíséri, ennek ellenére a zajterhelés megnövekedett a lakóterületen. — A vasút komoly zaj- és rezgésterhelést jelent a környező lakóterületekre. — csapadékvíz, felszíni vízelvezetések hiányosságai — a villamosenergia elosztóhálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejekkel megoldott közvilágítású területek közvilágításának energetikai, mennyiségi és minőségi hiányosságai
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> • A teljes lakásállomány ellátható minden közművel. A közműhálózatok folyamatos karbantartás és rekonstrukció segítségével tarthatók fenn, korszerűsíthetők. • A település csapadékvíz elvezető hálózatának mielőbbi gondos felülvizsgálata és fejlesztése szükséges. • Az árkok, vízfolyások medrét is fel kell készíteni a nagyobb intenzitású záporok fogadására. Fejleszteni kell a vízelvezetés hálózati rendszerét és növelni kell a vízvisszatartás lehetőségét. • megújuló energiahordozók közül a napenergia hasznosítása • elektronikus hírközlési hálózatok széleskörű rendelkezésre állása 	<ul style="list-style-type: none"> • A zártkertek villamosítása elősegítheti a nem kívánt lakófunkció megjelenését. • A közművekre nem csatlakozó lakások fűtése levegőszennyezést, a csatornázatlan lakások a vizek és a talaj szennyezését okozzák. • Megfelelő vízvédelem hiányában az ivóvízbázis szennyeződése. • az utcákból hiányzó vízelvezető árkok nélkül a csapadékvíz vagy csak helyben elszikkadni tud, vagy az utca dominánsan mélyebb oldalán elhelyezkedő telkekre befolyik

Közművek és elektronikus hírközlés

A helyzetfeltárás készítésekor a közműellátás mértékének és módjának részletes vizsgálata elkészült. Megállapításra került, hogy a villamosenergia, a vezetékes vízellátás, a közcsatornás szennyvízelvezetés, valamint a vezetékes termikus energiaellátás (földgázellátás) kiépítettsége a beépített, illetve a beépítésre szánt területen a mennyiségi igények kielégítésére rendelkezésre áll. Az ellátottság mértékét érintően a felszíni vízrendezés területén vannak hiányok, amelynél még fejlesztési igények várhatóak.

A közműigények mennyiségi kielégítése mellett, a közműfektetés módját érintően még fejlesztési feladatok szükségesek. Ezekben a területeken jellemző föld felett üzemelő villamosenergia és vezetékes elektronikus hírközlési elosztóhálózatok jelentős helyfoglalással környezeti terhelést okoznak, amelynek a felszámolása hosszabb távú célként figyelembe veendő.

A közműveket érintően a feltáró vizsgálatok készítése során meghatározó szempontként jelentkezett, hogy az ismert és prognosztizált közműveket is érintő változásokhoz, a fenntarthatóság javítására, illetve a klímaváltozás kompenzálására miként tud a jelenleg üzemelő közműinfrastruktúra alkalmazkodni.

A világban jelentkező klímaváltozás évek óta tapasztalható változásokat hozott a hazai időjárásban is. A településen élők számára az élıhetőséget szolgáló elvárt életkörülményeket a változó környezeti és klimatikus hatások mellett is biztosítani kell, amely egyre igényesebb infrastruktúra ellátással, ezen belül közműellátással elégíthető ki. A közműellátás vonatkozásában így már nemcsak mennyiségi elvárások vannak, hanem minőségi ellátási színvonalával szemben is vannak elvárások.

A klímaváltozás okozta szélsőséges időjárás, a nagyobb csapadékesemények és az általános felmelegedés előfordulása mellett is az élıhetőség fenntartása a közműellátással szemben új igényeket támaszt.

Változnak a csapadék viszonyok, rövid idő alatt nagy intenzitású záporok veszélyeztetik az épített környezetet és a természeti környezetet csak úgy, mint a mezőgazdasági hasznosítású földterületeket, erdőterületeket.

A település utcáinak jelentős hányadában ma még sajnos legfeljebb nyílt árkokkal történik a csapadékvíz elvezetése, de gyakori a nyílt árkokkal sem rendelkező közterület, ami a szélsőséges csapadékesemények kezelésére nem felel meg. A lökészerűen érkező csapadékvizek elvezetése nehézségeket, időnként elöntéseket okoz. Ennek elkerülésére lehetőleg minden utcának a csapadékvíz elvezetését ki kellene alakítani, a település vízvezető rendszerét pedig fel kell készíteni a nagyobb intenzitású záporok fogadására. Fejleszteni kell a vízvezetés hálózati rendszerét és növelni kell a víz-visszatartás lehetőségét.

A klímaváltozás okozta hatás, hogy számítani kell arra, hogy a csapadékesemények hiánya is megjelenhet, amely nagy szárazságokat hoz, hatására a talajvízszint süllyedése jelentkezik, ennek kezelésére a víz-visszatartás lehetőségére is fel kell készülni.

A klímaváltozás okozta felmelegedés kezelése jelentős energiaellátási fejlesztést fog igényelni. A várható felmelegedés, az enyhébb, rövidebb téli időjárás a téli fűtési szezon ugyan kedvezőbbé teszi, de a nyári túlmelegedés elleni klímavédelem műszaki-gépészeti eszközökkel történő biztosítása elkerülhetetlen lesz. Amikor az átlagos napi középhőmérséklet 14 egymást követő napon meghaladhatja a 25 fokot, azt épületgépészeti beavatkozás nélkül már nem lehet elviselni.

A klímaváltozás kompenzálásához szükséges gépészeti berendezések energiaellátásához szükséges többlet igények a fenntartási költségeket növelnék. Ezért megoldást kell keresni — a komfortszint csökkentése nélkül — az energiaellátás költségterheinek a mérséklésére, amely a fejlődés fenntarthatóságát segítené elő.

Az üzemeltetés költségigénye csökkenthető, a fenntarthatóság javítható optimálisabb energiahordozó szerkezet kialakításával, a hagyományos vezetékes és nem vezetékes energiahordozók mellé a megújuló energiahordozók nagyobb részarányú bevonásával. A

megújuló energiahordozó hasznosításához szükséges beruházás ugyan költségigényes, de üzemeltetési költsége a hagyományos energiahordozókhoz (hálózati gáz, hálózati villamosenergia és távhő) képest minimális.

A megújuló energiahordozók hasznosításának hatékonyságát az optimális kihasználtságával lehet elérni. Alkalmazásra a településen elsődlegesen a napenergia vehető igénybe, napkollektorok-napelemek alkalmazásával, továbbá a föld és a levegő energiája hasznosítható.

Meg kell említeni, hogy a település arculatát befolyásolja a kiépített közvilágítás, amely a település területén jellemzően csak a minimálisan előírt közlekedésbiztonságot szolgálja. A vagyonvédelem, az arculatalakítás és a társadalmi közérzet javítására is a közvilágítás mennyiségi és minőségi fejlesztése szükséges.

3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

A településtervezésnek az egyik legfőbb funkciója, hogy összehangolja, a kitűzött célok teljesülése felé terelje a fejlesztés nagyszámú résztvevőjének gondolkodását és cselekvéseit. Ez akkor biztosítható, ha a fejlesztési és rendezési tervek szereplői között konszenzus alakul ki, és minél inkább teljes megegyezés van azok céljaiban. Általában a közérdek sem homogén. Az érdekérvényesítést elősegítendő jogszabályok szabályozzák a településrendezési tervek egyeztetési, véleményeztetési folyamatát a közérdek és a magánérdekek érvényesítésének viszonyát a településrendezési tervezésben.

A településeknek az a funkciójuk, hogy optimális térbeli, műszaki feltételeket biztosítsanak a települési társadalom életének. Mindezt természetesen csak az adott gazdasági lehetőségek keretein belül és az adott technikai lehetőségek szintjén tehetik.

Ebből következik, hogy a települések fejlődése, és a fejlődésbe való beavatkozások jellege, tartalma beépül az adott társadalom viszonyaiba. Mivel a társadalomnak egyáltalán nem mindegy, hogy a települések milyen térbeli keretet biztosítanak életfolyamataikhoz, a városépítés egész eddigi történetében nyomon követhető a települések fejlődésének valamilyen legitim társadalmi befolyásolása. Ez a funkciója a tervezésnek is.

A fejlesztési és rendezési tervek közötti alapvető különbségek:

A fejlesztési típusú tervdokumentumok a fejlesztési célokat jelölik ki és döntően gazdasági, terület- és településpolitikai megalapozottságúak, a rendezési tervek pedig döntően tér-műszaki jellegűek és a fejlesztési dokumentumokra épülve a területek felhasználási lehetőségeivel, s ezzel összefüggésben az építés lehetőségeivel, szabályozásával foglalkoznak.

A fejlesztési típusú tervdokumentumok a miért, a mit, a mikor és a miből kérdésekre adnak választ. A rendezési típusúak a hol és hogyan kérdéseket válaszolják meg. Míg a fejlesztési típusú tervek általában nem, vagy csak a tervet jóváhagyó szervezetre tartalmazznak kötelező előírásokat, a rendezési tervek szabályozási munkarészei viszont jogi hatállyal is bírnak. A mai hazai gyakorlatban a termőműveletek tehát fejlesztési és rendezési típusúakra osztoznak.

A két különböző típusú termőművelet között tehát kölcsönös, horizontális kapcsolatok vannak.

3.2. Problématérkép, értéktérkép

Öskü értékeit és problémáit a VR-V8 jelű tervlap összegzi.

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

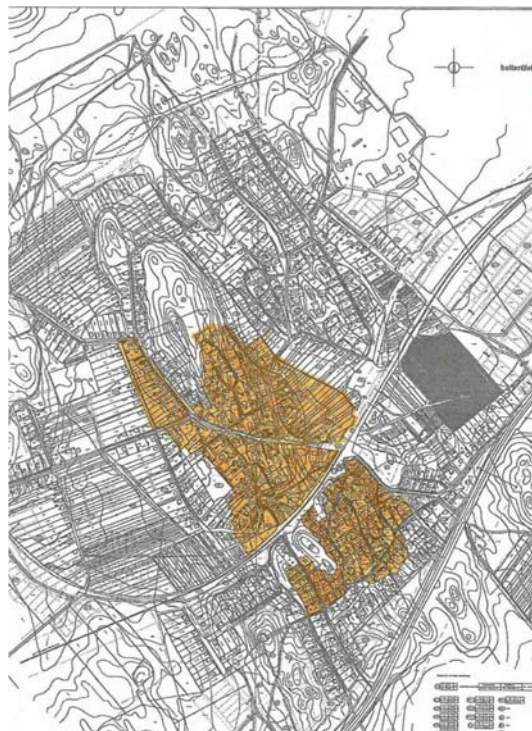
3.3.1. **Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása**

A történelmi település területe

/Vasút alatti terület: Fő utca, Honvéd utca, Jókai utca, Mecset utca, vasúti vágány által határolt terület valamint a Vasút feletti településrész: Mecset utca folytatása, Szabadság tér, Dózsa Gy.utca páros oldala, a Szabadság tér északi oldala – Petőfi utca, Szikla utca, Iskola utca, Kossuth tér, Bántai utca, Ósbő Vezér utca eleje/

A terület lehatárolásakor figyelembe vettük az Első Katonai Térkép, a Második Katonai Térkép és a XIX.századi kataszteri térkép adatait. A valamikori halmazos, a belső kis utcáknál szalagtelkesen kialakult területek a mai térképen is település egyértelműen beazonosíthatók. Jellemzőek az utcák csatlakozásánál kialakult kis terek.

Szinte valamennyi telken – függetlenül az alakjától – a keskeny homlokzatú soros beépítés dominál. A gazdasági épületeket a lakóház mögé építették, az épület folytatásaként azonos oldalra. Ha ezt a telek mérete nem engedte, úgy a lakóépülettől külön a telek másik oldalhatárára kerültek.

A település egyéb belterületi részei

A történelmi rész határán kívül az épületállomány egy kisebb része a 60-as, 70-es években épült, nagyobb része a 80-as években. Ma már egyre ritkábban készülnek új házak.

Az utcák rendkívül vegyes képet mutatnak. Vonatkozik ez az egymás mellett megjelenő épületekre, a beépítések módjára, és a kerítések kialakítására egyaránt. Az oldalhatáros beépítés dominál. A régebbi épületek tömege még tartja a hagyományos hosszházas jelleget, az újabbak ritkábban téglalap, többször négyzet alaprajzúak.

3.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

A KSH adatszolgáltatása alapján Öskүн nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelne a tényleges szegregátum vagy a szegregációval veszélyeztetett terület feltételeinek.

3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

A településen nem találhatóak egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek.